

**Karinthy Frigyes
összes költeménye**

(1887-1938)

TARTALOM

Vérmező, 795. május

Nem mondhatom el senkinek

Előszó
Hess, madár!
Álom
Halott
Méné, tekel...
Zivatar 1927. április 2. délután
A gyermek mostanában nyugtalan
A költő
Lecke
Vezeklés, emelt fővel
Pitypang
Szép
Almafa
Derengés
Férfitársam
A dudoló
Nihil
Vacsora
Naplómból
Szerelmi öngyilkosság
Prológus egy cirkusz-filmhez
A cirkusz összedől
„Átkozd meg a világot s halj meg...”

Üzenet a palackban

Számadás a tálentomról
Az ige így született...
Mindszenti litánia
Nagypénteki kereplő
A rózsaszín terror
Kudarc
Érdi erdő
Tisztelgés a viadal előtt
Tomi
„Struggle for life”
Szemek szimfóniája
Karácsonyi karének
A reformnemzedékhez
Karácsonyi elégia
A láthatatlan börtön
Ezerhatszázharminchárom június 22
A lapda
Egy reggel dátum nélkül
Ősz
Üzenet a palackban

Versek, dalok

Hangversenyen
Együgyü mese
Mariska és Károly bácsi
A halottas kocsi
Újabb részletek Dante „Poklá”-ból
Nyájas anyó a lepénnyel

Költőkből (fordítások)

Mignon
Sikoly
Nem fáj
Ló
A „Lazarus-ból”

Így írtok ti (Versek, 1907-1934)

ADY ENDRE
Moslék-ország
Törpe fejűek
Zápolya úr vallatása
Leköpöm a multat
BABITS MIHÁLY
Futurum Exactum
Antik szerelem
BRÓDY LILI
Fiatal pesti lány Pünkösöd reggel
ERDÉLYI JÓZSEF
Piros Pünkösöd
FÜST MILÁN
Epigramm
GELLÉRT OSZKÁR
Amint a karod fölemeled
A puceráj
GYÓNI GÉZA
Harctér
1914...
Azon az éjjel
Talpra magyar
ILLYÉS GYULA
Költő pünkösdi éneke
JÓZSEF ATTILA
Pünkösdi kolbász
KAFFKA MARGIT
Charles

KEMÉNY SIMON
Karperec
Napos délelőtt a dunaparton
Lábaim
Vásárfa

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ
*„A szegény kis trombitás szimbolista
klapec nyöszörgései” című ciklusból*

Petőfi-féle
MÉCS LÁSZLÓ
Ószeres

MEGYERY SÁRI
Ma azt hitted, boldog vagy
PETŐFI SÁNDOR
Barna kislány szemének a...
SÉRTŐ KÁLMÁN
Tanyai mozikép pünkösdre

SOMLYÓ ZOLTÁN
A „Miszgelungener Életsors” ciklusból
Meákon és négy levegőn át
Szilveszter estén a kávéházban

SZABÓ LŐRINC
Pünkösdi versike az esőcskéről
SZABOLCSKA MIHÁLY

Egyszerűség
A mi falunkból...
Hit, remény, szeretet
SZÉP ERNŐ

Az „Ajaj, nehéz ez a neo-primitizmus” ciklusból

Dal
TÓTH ÁRPÁD
Ady Endrének
MADÁCH IMRE
Az emberke tragédiája

Vérmező, 795. május

I

Ó, csudacsöndes májusi éj!

Alszik remegőn a hús Duna tükre -
Lent fekszik a hold a víz fenekén.
Távol a Gellért. - Messze az éjben
Nyulnak a sávok, zöld-feketén.

A Várhegy fekete tömbje
Omlik az éjbe vakon -
Tompá rezes fény, lágy ütemekben
Visszaverődik az ablakokon.

Májusban az ifjú, nagy élet
Kéjtől zokogott, kéjétől a nyárnak -:

Éjfélben a hajóhid alatt
Suhanni kezdtek az árnyak.

II

Éjfélben halk, hideg ujjak
Kopogtak a kőfalon át -
Éjfélben horkanva riadt fel,
Martinovics, ferences apát.
Két ájult, kimeredt szem
Meglátta a néma falat:
Zöld sugarak táncoltak
Boltozott öble alatt.

(Most felfutott a falon,
Most viszolyogva lenéz,
Most koppan: hosszú köröm
Nedves, zöldszerű kéz.)

Két lépcső, kockakövekből,
Sikátor, hosszú torok -
- Ablaktól le a földig,
Vonalat húz a nyirok.

(Ablakból visszamered rá,
Tele van minden kicsi zug, -
Krétafehér az arca:
Szája fekete luk.)

III

A hűs, magos terembe hogy' kopogtak a szavak:
Lobogtak gyertyalángok sötét tetők alatt.
Ólmos, kifáradt arcok, fehérülő árkusok,
Vibráltak, összefolytak. - A jegyző olvasott.

Ó, hogy feküdt a posztón a szürke napvilág.
Hosszú, setét sorokban hallgattak a bírák.
A Hétszemélyes-Tábla. - Mögöttük a falon,
Kőarcú Krisztus-isten, meredten és vakon

Hétszázkilencvenötben... Martinovics apát.
Királysértés... A császár... Röpiratok, ruhák...
... Az instituciót bírálták... ellenezték...
Gyűlések... föld alatt... Republikánus eszmék...

Ez itt... ez konspirált... Titokban, föld alatt
Forralva lázasan rettentő dolgokat -
Császárt... Meg államot..., így sorba szól a vád.
- S lefordította titkon a Marseillaise dalát.

A Marseillaise dalát!... A vén szivek felett.
Ó hogy riadt keresztül a nyirkos rémület!
Ó hogy vált hamuszínre megrebbenő szemök!
... Párizs!... A Marseillaise!... Hétszázkilencvenöt!

IV

Párizs! A Grève-piacon
Peregve perdül a dob
Szinte szikrázik a nap:
Tarka tömeg kavarog.

Hahó, be vígan
Gurigáznak le a fők!
Tréfásan szökken a vér.
Pörögnek a dobverők.

Hahó! Mi gurigázunk!
Hahó! Van elég!
Kinek mi köze hozzá?
Adhatjuk, a miénk!

Hahó! Ki morog?
Európa? a kutya vonit?
Hahó! Gurítunk
Néki is valamit.

Puderes szörpamatokban,
Két kövérke golyócska, fehér -
- Hogy szuszogott Louis Capet!
Hogy dült ki nyakából a vér!

Felkeltek a királyok ellenünk -:
Mi odalöktük a miénk fejét!
- Danton, polgártárs, elvetve a kocka,
Künt a határon Dumouriez!
Egyetlen ordítás,
Hogy reng a föld belé:
„Aux armes Citoyens! Aux Armes...!
Le jour de gloire est arrivé...!

V

Hallgassatok meg! Megtört szívemben
Nincs szenvedély már, - megbékélt, kiholt.
Ó, úgy borul a bűnbánat szívemre,
Mint börtönöm, e szörnyű, sűrke bolt.
Bűnös vagyok... Igen..., beismerem...
Megtört a borzalom s a börtön -
- Bírám, gyónni akarok -
Ó jaj!
Remegve, gyáván, összetörten.
Beismerem már... Káték és beszédek
Voltak valóban... Könyvek és írók -
Szabadságról... meg eszmékről... beszéltünk -
S bíraltuk is az institúciót -
A Marseillaisét lefordítottuk
S amint tehát kitetszett:
Megtörtünk - igen, beismerem -
Ó jaj!
Őfelségét, Ferencet!
De ifjú voltam, és setét agyamba
Ködös riasztó víziók lobogtak -
Egyetlen szívnek láttam a világot,
Melyben nehéz, sötét eszmék dobognak.
Ezreknek jajgatása jött
Vén könyvek, szóözön -
- S belémmarkolt a köd.
Ó jaj!
Nyirok, hideg közöny.
Egyszerre jöttek... Tompa, halk morajjal
Az alkonyatból... jöttek a szelek.
Párisban tűz... Párisban reng a járda...
Párisban vén vasajtók döngenek...!
Párisban fortyog a csatorna; -
Párisban háborog!...
- S Versailles alatt a kéjkerteken át
Hahó!
Bög bűzös, éhes százezer torok...!

Zavart szemekkel és fehér ajakkal
A hatalom dadogva némul el:
Egyetlen hosszú, véres ordításban
A nép, a nép győzelmet ünnepel!
Halványuló kísértetárnyak
Lidérccláng, kósza fantom: -
Halljátok? Desmoulins kiált!
Hahó!
S dobog riogva Danton!

Ó, ily idők! Ó ily napok! S mi látjuk!
Ez az erő, mely büszke és kemény: -
Ó, hogy riadt meg döbbenő agyamban
A látomás - csak én értettem, én!
Egy éjjel sírtam: - a hideg falakhoz
Ütöttem homlokom -
Kongottak a falak
Ó jaj!
Kietlen, furcsa hangokon

Egy éjjel sírtam - elszorult torokkal
Zokogva vertem a hideg falat -
- Párisban akkor ünnepelt a konvent:
Jourdan sereggel állt Jemappes alatt.
Itthon halálos némaságban
Feküdtek a mezők, letarolt messzeség -
Ó jaj!
Halk eső, könnyező.

Hogyan? Hiába? Nálunk ezt nem értik?
Ezt meg nem értik nálunk, ezt a hangot?
Kilógó nyelvű, földporába süllyedt,
Süket baromnép, eltiport bitangok!
Kiknek fején pompázva ül
A Butaság bíborpalástban!
Ó jaj!
S én, hogy figyeljem, látva lássam:

Igen... pincékbe... rejtekezve... én, én
Vezettem őket!... Összeesküvés?
Didergő szájjal, táncoló fogakkal
Zöldüljetelek... ó mind kevés, kevés!
Csikorduljon az ujjszorító,
Csavarjátok ki a csuklóimat -
Dögöljetelek meg...! ...többet is tudok még...
Ó jaj!
Zuhogjatok, fojtogató falak!

Egy kardcsapással ujjongó szabaddá
A mély erőket... s engem... látva lássák...!
Egy kardcsapással elsöpörni innét
Szívek nehéz, nehéz lidércnyomását...

Viharzó bércek büszke harca -
Szabad mezőkön zengő háboruk - !!...
Ó jaj!...
...Krétafehér az arca -
Szája fekete luk...

VI

Először Sigrayt vezették köztük el:
Szolárcsik felbukott a lépcsőhöz közel.
Szentmarjay vadul ellökte a papot -
Hajnóczy sírva ment, Őz Pál viaskodott.

Martinovics - így szólnak a régi krónikák -
Ájult volt, amikor a padra hurcolák.
Nyitott, tajtékos ajkán sápadt mosoly, fakó -
Két hóna alá nyúlva cipelte a bakó.

Kuszált, vizes haja, sovány gyermekfeje
Ráhajlott csendesen a hóhér keblire.
S melyet nyirkos pirossal az alvadt vér elöntött:
Két karja átölelte szelíden a fatönköt.

Nem mondhatom el senkinek

Előszó

Nem mondhatom el senkinek,
Elmondom hát mindenkinek

Próbáltam súgni, szájon és fülön,
Mindnyájatoknak, egyenként, külön.

A titkot, ami úgyis egyremegy
S amit nem tudhat más, csak egy meg egy.

A titkot, amiért egykor titokban
Világrajöttem vérben és mocsokban,

A szót, a titkot, a piciny csodát,
Hogy megkeressem azt a másikat
S fülébe súgjam: add tovább.

Nem mondhatom el senkinek,
Elmondom hát mindenkinek.

Mert félig már ki is bukott, tudom
De mindig megrekedt a féluton.

Az egyik forró és piros lett tőle,
Ő is súgni akart: csók lett belőle.

A másik jéggé dermedt, megfagyott,
Elment a sírba, itthagytott.

Nem mondhatom el senkinek,
Elmondom hát mindenkinek.

A harmadik csak rámnézett hitetlen,
Nevetni kezdett és én is nevettem.

Gyermekkoromban elszántam magam,
Hogy szólok istennek, ha van.

De nékem ő égő csipkefenyérben
Meg nem jelent, se borban és kenyérben,

Hiába vártam sóvár-irigyen,
Nem méltatott reá, hogy őt higgyem.

Nem mondhatom el senkinek,
Elmondom hát mindenkinek.

Hogy fájt, mikor csúfoltak és kínoztak
És sokszor jobb lett volna lenni rossznak,

Mert álom a bűn és álom a jóság,
De minden álomnál több a valóság,

Hogy itt vagyok már és még itt vagyok
S tanuskodom a napról, hogy ragyog.
Én isten nem vagyok s nem egy világ,
Se északfény, se áloévirág.
Nem voltam jobb, se rosszabb senkinél,
Mégis a legtöbb: ember, aki él,
Mindenkinek rokona, ismerőse,
Mindenkinek utódja, őse,
Nem mondhatom el senkinek,
Elmondom hát mindenkinek.
Elmondom én, elmondanám,
De béna a kezem s dadog a szám.
Elmondanám, az út hová vezet,
Segítsetek hát, nyujtsatok kezét.
Emeljete fel, szólni, látni, élni,
Itt lent a porban nem tudok beszélni.
A csörgőt eldobtam és nincs harangom,
Itt lent a porban rossz a hangom.
Egy láb mellemre lépett, eltaposta,
Emeljete fel a magosba.
Egy szószéket a sok közül kibérlek,
Engedjete fel lépcsőjére, kérlek.
Még nem tudom, mit mondok majd, nem én,
De úgy sejtem, örömhírt hoztam én.
Örömhírt, jó hírt, titkot és szivárványt
Nektek, kiket szerettem,
Állván tátott szemmel, csodára várván.
Amit nem mondhatok el senkinek,
Amit majd elmondok mindenkinek.

Hess, madár!

Vijjog fölöttem iszonyú szárnyain
A tátott csőrű, fekete fejű,
Csattogó, vijjogó keselyű.
Csattog és vijjog fészkem fölött,
Zuhog le tüzes nyelve:
Repülni akar, reggelre kelve.
És noszogat, gyere már, nosza már,
Így kell, meg így, bontani szárnyat.
Gyere már, nosza már, várnak.

Így kell bontani, emelni, kitárni;
Ne oly gyáván, ügyetlen-csacsán -
Ugorj már, ugorj ki, fiacskám.

Csapong nagy ívekben, mutatja, tanítja,
De követni nem merem én
S állok a fészek peremén.

Úgy teszek, mintha akarnék;
Ugrom és visszaesem -
Mert nem megyek szívesen.

Hunyorgok pisla szemekkel,
Tollam borzadva dermed,
Vakaródzva didergek.

Tudtam, te vagy az, láttalak jönni,
Messziről fekete pont:
Alkonyuló horizont.

Hallod-e, már nem vártalak én,
Reggeli kiáltás a bérceken át,
Süket sikoly, keresi fiát.

Én már jól érzem magam itt
Az oduba, amibe tettél,
Mert szerettél, vagy mert nem szerettél.

Ó, édes a lágy sárból rakott ágy,
S a giliszta jó eledel -
Jaj, nem megyek, anyám, veled el!

Majd ugrom, ne félj, de csak lefelé,
Ha kihül a fészek alattam:
Zárt szárnyal, pihébe-ragadtan.

Fekete párom, borzas bogaram,
Testvérek, csitri csibék,
Bujjatok idebb kicsikét.

Valami denevér röpköd a szélben,
Csapjatok lármát, zenebonát -
Hess, madár!
Kergessétek az ablakon át!

Csapkod messziről, tűnő szárnyain:
Alkonyuló horizont,
Fekete pont -
Jobb lenne nem látni viszont.

Álom

Álmomban csónakon futottam
És kihajoltam
Tizenhat éves voltam
És csónakom fehér vízen szaladt
láttam egy várost a víz alatt.
És láttam erdőt a levegőben
És láttam kísértetet lepedőben.
S távol a kék és tiszta eget
És csillagokat és fellegeket.
És kinyújtottam a körmöm
Ezer méter hosszúra
És karmoltam a felhőt, úgy-e fura?
De én látni akartam
És egy csillagot lekapartam.
De mögötte az ég kiszakadt és szétfolyt
S belőle genny és aludt vér folyt.
S acsarkodva téptem az eget
És éreztem folyni vért, ragadót és meleget.
Ordítva felébredtem
Hát a mellemet martam,
Kiszakítottam, felkapartam
És folyt a vér -
Több, mint amennyit álom,
Több, mint amennyit élet,
Több, mint amennyit egy kis dal megér.

Halott

Az élet kínálja gyümölcscsel tavasz, nyár,
És kínálja borral a tél, -
De én már tudom, miből él a halott:
A halott könnyekből él.
A halott fekszik a sír fenekén,
Ahol nincs se tél, se nyár:
És sárga az arca s a szeme süpped
És fekszik és könnyre vár.
És fekszik és vár, hogy jönnék-e már,
És fekszik és vár a holt,
Nincs hála, se vád, nem kér, nem is ad,
Nem kell neki se nap, se hold.

Se emlék, se remény, se távoli táj,
Csak könny kell a szemből, sok szürke nyirok,
Mikor reccsen az ág és zúgnak a fák
S lüktetve szorul a torok.

Mikor szörcsög a föld és árad a csend
És szárad a csont odalent,
A csont, a kemény, akkor várja szegény
Vergődő lány elevent.

Mert tudd meg: olyankor nevetni szokott,
Ha sírásra görbül a szád,
Ha sírsz, ne feledd lány arcok alatt
A csontarc kaján mosolyát.

Én annyit sírtam már, ó, de unom!
Kimarta szívem a könny,
Mint vén, erezett, rossz régi rezet
Zöld rozsdá, lusta közöny.

Ott sírtam, hol senki se látott,
Piszkos, züllött helyeken,
Mert gyűlölöm én a gyáva pityergést,
Utálok s émelyedem.

De ha kell még könny, adj jelt, te halott,
Nincs vége a tornak, még tart az ebéd,
Ha elfogy a szemből a víz, adok én
Vért is, ha kell, sót is, ecetben epét.

És szétfolyok könnyé s a földbe szivárgok,
Ha ez kell, halott, teneked:
Kimoslak a földből, kiáslak a földből,
Kibontom a gyolcsból tetemed.

S megindul a könny patakja veled,
A szennyes ár kidagad,
S rohan át temetőn, falon rohan át
Vad folyó, könny-zuhatag.

Egy új vizözön pörgesse meg újra
A földet, mint gyermek az orsót,
S vizek tetején, habzó vizeken
Noé bárkája, koporsód.

Halott, te halott, anyám, szeretőm,
Ó nőm, gyeregem, barátom!
Majd szállj ki belőle s adj hírt nekem onnan,
Ha kikötsz egy új Araráton.

Méné, tekel...

Hallgasd meg, aztán mondd utánam ezt:
Versben mondom, hogy jobban megjegyezd.

Szívedbevésem és füledberágom:
Rossz volt embernek lenned a világon,
E korban, melynek mérlege hamis,
S megcsal holnap, mert megcsalt tegnap is.

Délben az ember megkísértetett,
Az éjben sírtak a kísértetek.

Siratták Krisztus gyötrelmes keresztjét,
De a gyilkost megint hősnek nevezték.

A férfi vért ivott s a nő velőt,
Künt a költő böngött a bolt előtt.

Halottra adtak selymet és brokátot,
Az élő rongyos volt és vért okádott.

Virággal hintették a síri vermet,
Az élő künt a hó alatt didergett.

Hangos szóval esküdtek a koporsón,
Az élő halkán jajgatott a borsón.

Bámult a gyermek, nagy szemét kinyitva,
Az aggok hallgatták, gyáván sunyítva,

De szembeköpte mesterét a hitvány
Piszkos rüpők, a szemtelen tanítvány.

Hajók rohantak égő tűzveszélyben,
A ringyók cifra rongya szállt a szélben,

De a legszebb és a legékesebb
Szemétdombon rohadt el, mint az eb.

Most hát kezem tördelve, sírva kérlek,
Vigyázz, figyelj: készül a tiszta mérleg.

Tedd most szívedbe és füledbe el -
Az értelmét majd megtudod, ha kell.

MÉNÉ, TEKEL - ha érted, vagy nem érted,
Jegyezd meg jól: tenéked szól s teérted.

Egykoron sötétben elmondott dalom,
Mint lángírás, világít a falon.

Jegyezd meg jól: ma szürke szók ezek,
De élni fognak, hogyha én nem élek
S lesznek, ha nem leszek.

Zivatar 1927. április 2. délután

Tavaszi felhők közt hirtelenül
Megvillant valami - cikázó harangnyelv
S a fekete ég vészharangja megkondult félperccel utána.
Egyet ütött csak
És egyet dobbant rá válaszul lélekharangom:
Vészharang, köszönöm, hogy észrevettél!
Égi szikratávíró, köszönöm, hogy szerte küldted süllyedő hajómról a S.O.S.-t!
Dörgő menny, köszönöm, hogy elordítottad magad helyettem,
Talán meghallja mégis az Isten vagy más valaki:
Én csak ember vagyok, én hiába ordítanék.

A gyermek mostanában nyugtalan

Kit lelkem mélyében elrejtve hordok
A gyermek mostanában nyugtalan, -
A gyermek, kit csak én tudok magam,
Haragszik.

Sír és liheg - dobban szívembe' szíve,
Arcáról eltűnt a szelíd mosoly -
Ráncolja rám nagy homlokát és oly
Mogorva.

Én járok és csinálom, ami dolgom
És mondom jóestét és jónapot
És merre megy? És ön mennyit kapott
Belőle?

Ahol a villamos megáll, én is megállok
A kémények közül kinéz a Hold
Alatta állok én s a szürke bolt
Fölötte.

Kinéz a hold. És vár. Én visszanézek,
A tekintete egyre tétovább; -
Már nedves és felhős - nem megy tovább,
Kicsordul...

A fordulónál pénzt veszek elő,
A szél hajambakap, mint könnyű kéz, -
Megfordul és szájátva visszanéz:
Hát nem jössz?

A sziklaszirtre némán tűz a nap
És nincs, aki belőle bort ereszt -
Csúcsán mohos, penészes kőkereszt -
Tovább mék.

Este az ajtóban kulcsom csikordul,
Ádámcsutkám jár fel s alá - eszem.
Csók nélkül is elalszom csendesen
Az ágyban.

De kit lelkem méhében rejtve hordok
A gyermek ébren van, nem alszik el
És felriad és rugdal és szökell, -
Nem érti.

Felül, körülnéz a sötét szobában
Arcomra hajlik, nagy szemet mereszt,
Aztán legörbül a szája: - hát mi ez?
Őrült vagy?

A költő

Rólam keresztelték el a világot,
Nekem zenélnek a Hét Csillagok,
Velem harcol az ördög, isten ellen
Hozzám sietnek a szép kisdedek.

Bennem feszül a kéj, fehérén izzó,
Belőlem buggyan aztán langyosan,
Rajtam cikázik át az úr haragja,
Teherben *tőlem* duzzadnak a fák.

Engem idéz, ki sóhajt itt e földön,
Felém rohan a parttalan dagály,
Miattam ránt kardot a büszke Bosszú
Mögöttem búzló véres bűnökért.

Előttem köd, *helyettem* senki, semmi,
Köröttem fény, *utánam* néma csönd -
És mégis minden *nélkülem* lesz és volt
És semmi nem történik *általam*.

Lecke

Megcsókoltalak, megmutatni,
Hogyan kell nékem csókot adni.

Megfűltál, úgy öleltelek
Mutatni, hogy ölelj te meg.

És sírtam is, ölelve térded,
Mert tudtam, hittem, hogy megérted,

Bő könnyeim, a könnyü bért,
Mit értem ontsz, a könnyekért.

Eldobtam mindent - íme, lásd,
Hogyan lehet szeretni mást,
Kiért mindent százszor megadnál,
Ezerszer jobban önmagadnál.
Kész vagyok meghalni miattad,
Hogy élj, hogy meg ne halj miattam,
Ahogy hiszem, hiszen mutattad.
Ne tétovázz, ne félj, ne féltsd magad,
Csak az kap ingyen, aki ingyen ad.
Mondtam, szeretlek, mondd, szeretsz-e -
Mindössze ennyi volt a lecke,
Mindössze ennyi a titok,
De jaj neked, ha nem tudod.
Jaj néked, hogyha az egész
Szabály és példa kárbavész -
Jobb lett volna meg sem születni
Nékünk, mint egymást nem szeretni.

Vezeklés, emelt fővel

A kéj lecsapó mennykővénel
Amit láttam, nem volt mennyország,
- Uram, mutasd meg újra orcád;
Tévedtem, ennyi az egész.
Tévedtem - bűnt miért hazudjak?
Mellet ki ver, kezét ki tördel?
Én ebben a büzhödt gödörben
Téged kerestelek, tudod jól.
Kinek Legelső Látomása
Nyíló gyermekszememben égett:
A pokol fenekén is téged,
Nem ezt a hitvány ördögöt.
Én azt hittem, veled csatázom,
Mint egykor Jákob a hegyen:
Én vagy te - ámen, úgy legyen!
Akárki győz, győzött az isten.
Én ezt a bordélyházi lármát
Ezer sívító torkon át
Mint égbezengő orgonát
Hallgattam tátott, mafla szájjal.
Amivel az ördög kínált,
Ezért ittam a trágyaléből

És a boszorkányok öléből,
Mint aki szentelt bort iszik.

Túrtem, hogy tátott számba köpjön
S könnyes szemembe, a pimasz,
De most egy áruló grimasz
Az álarcot letépte róla.

Hát ez volt, aki nyársra húzott,
Ereből ugró vért eresztett?!
És én mint mennyei keresztet
Cipeltem őt a hátamon!

Megállj csak - hát ez nem te voltál?
Hová jutottam, istenem!
Hisz őket én nem ismerem,
Nem ér a játszma - kezdjük újra!

Hatot vetett, vakot vetett
Sorsom ez alvilági kockán -
Sebaj, még bírja a lapockám!
Nem gílt, ha az ördög kever!

Testvér vedd el, keverd meg újra
A zölden izzó vaspohárt:
Énnékem a sátán nem árt,
Az én sorsom isten lehet csak.

Napisten, ordító Valóság,
Új Ádám tántorog eléd,
Mint visszakullogó cseléd,
Ki méhedből szakadt el egykor.

Ki elcsavargott Édenedből
S Lillith sötét szemébe nézett
És megvakult s most pusztá kézzel
Tapogatja a kék eget.

Mutass fényt, mely nem pörkölő tűz,
Hangot, mely nem halált okád.
Mutasd meg éltető okát
Az illatos barackvirágnak.

Erdőben fát, erdőt a fában
S erdő mélyén, kit elhagyott,
A szép, csukottszemű, halott,
Mosolygó, édes, édes Évát.

Pitypang

Kezed felé
Kezed, hajad felé
Kezed, hajad, szemed felé
Kezed, hajad, szemed, szoknyád felé
Mit kapkodok?! - mindegyre kérded,
Hol bosszús-hangosan, hol fejcsóválva, némán -

Mért nem szelíden símogatva
Ahogy szokás, ahogy mások teszik,
Miért kapkodva, csillogó szemekkel
És mit nevetek hozzá - szemtelenség!
Ilyen csunyán, fülsértő élesen!
Eh, rögtön itthagysz, vagy kezemreütsz!
Pitypang, ne hagyj itt,
Inkább megmondom
Megmondom - várj, füledbe súgom,
Hajtsd félre azt a tincset.

Kezed felé
Kezed, hajad felé
Kezed, hajad, szemed felé
Kezed, hajad, szemed, szoknyád felé
Mi kapkod így - hát mégse jut eszedbe?
Mi kapkod így - még mindig nem tudod?
Pedig ily bosszús arccal
Próbálsz elhárítani akkor is
Hajad, szemed, szoknyád lefogva.

Porzód felé
Porzód, bibéd felé
Porzód, bibéd, szárad felé
Porzód, bibéd, szárad, szirmod felé
Mi kapkod így, pitypang? - A szél!
A szél, a szél, a szemtelen bolond szél
Vígán visítva bosszúságodon.

Pitypang, mi lesz?
Ez még csak a szellő
Ez még csak kapkod és füttyörész
De én még nem is beszéltem neked a családomról
Hallod-e, hé!
Füttyös Zivatar Úr volt az apám - anyám az a híres arkanzaszi
Tájfún
Tölcséres vihar a sógorom -
Pitypangpehely, kavargtál-e már ziláltan - alélva
Felhőbefúró forgószél tetején?
Jobb lesz, ha nem ütsz a kezemre.

Szép

Emlék

Szemben egy bérkaszárnya volt
Oldalt piros postaszekrény
A járda szélén, ahol megálltunk
Az eső alattomosan szitálni kezdett
Én a toronyóra felé sandítottam
Közben, hogy mégis mondjak valamit
Szórakozottan és félig tréfásan
Udvarolni kezdtem, hogy milyen szép
Mindenféle pongyola hasonlatban
És akkor, ahogy hirtelen ránéztem
Meghökkenve torkomon akadt a szó
A szemhéja lehunyódott és rebbent
És a szája kerekre ki volt nyitva
Mint egy kis csuka, ahogy kapkod a víz felszínén levegő után
Meg egy fürjecskefióka, ahogy
Piros bársonnyal kibélelt torkát tátogatja
És mint a selyempapír hajnalkavirág
Ahogy csapja az eső és bután szomjasan
Remeg és inog és kifordul és hagyja verni magát
Mert akkor én már közelhajolva,
Tágrameredten a kíváncsiságtól
És vadul és mohón és kegyetlenül
Dícsértem és magasztaltam
Hogy milyen szép és gyönyörű
Képtelenmód túlozva, fantasztikus szavakkal
És a szárnyas szó, csapkodó, százkarú korbács
Vastagon és langyosan
Csurgott végig az arcán az esővel együtt
Ami most már komolyan megeredt
És szemmel és szájjal beszívta és megduzzadt
És már igaz volt minden szó, amit mondtam
És akkor ijedten elhallgattam
És sarkon fordultunk és köszönés nélkül kétfelé szaladtunk
Sandán nézve kétoldalt, hogy látta-e valaki
Részeg madarak dobogtak
Nekilódulva, akadozva, elakadva.

Almafa

Forduljon el, aki szégyeli magát,
Most elmondom az almafa dalát.

Ő tehet róla, mágus Aladin
Hogy együtt voltunk s neveltünk valamin.

Egyszer csak intett, bókkolt hevenyén -
Láng csapott fel a szoba közepén.

Bókkolt, intett és visszahullt a láng
Gyökeret vert a deszkapalánk.

A szőnyeg, a szőnyeg, pezsgett, mint a hab
Almafa állt a lámpa alatt.

Ember kérdez, almafa felel -
De ezt már inkább szóval mondom el.

*

Almafa, rázd meg fürteidet,
Kint süt a nap, horpad az ablak
Odakint összesúgnak a fák -
Almafa, almafa, almavirág.

Almafa, rázd meg fürteidet!

Almavirág, ki látott havazni tavasszal?
Hajamra hullott lepkeszirmod
Hajamra hullt, kezemre szállt, -
Mi van mögötted, almavirág?

Almafa, rázd meg fürteidet!
Almavirág, ki látott havazni tavasszal?

Almabogyó, de fehér, de habos a húsod
Síma héjja tenyerembe símult -
Almabimbó, bimbó, almagerezd
Elgurul, fogd meg, ne ereszd!

Almafa rázd meg fürteidet!
Almavirág, ki látott havazni tavasszal?
Almabogyó, de fehér, de habos a húsod.

*

Mondtam almafának, nincs egyebed?
Csodálkozva nézett rám, nevetett.

Almafa, almavirág, almabogyó
Mit adhat almafa mást, te bohó?

Almafa nem, de te csodafa is vagy, az ám!
Terem rajtad, ami semmi almafán.

Aladin mondta és ő mindent megokol
Hogy gránátalmát rejtegetsz valahol.

Almafa, mért rázza lombod a dac?
Megharagszom, ha valamit letagadsz!

Megharagszom, megrázom, széttárom a lombod,
Eltöröm ágaid, ha meg nem mondod.

Ember haragszik, almafa hallgat
Aki még álmos, forduljon a falnak.

*

Almafa, szertezilálták lombjaidat
Almavirág, szellő szétfújta a szirmod
Gránátalma, belédharapott valami
Langyos habocska buggyant az ágra.

Almafa, rázd meg fürteidet,
Almavirág, ki látott havazni tavasszal?
Almabogyó, de fehér, de habos a húsd!
Gránátalma, belédharapott valami.

*

Addigra este, lusta este volt
Ezüstfelhők közt hegedült a hold.
Ő tehet róla, mágus Aladin,
Hogy együtt voltunk s nevettünk valamin.

Derengés

Vak voltam - látom a szemed
Süket voltam - hallom a hangod
Néma voltam - gügyögni kezdek,
Légy csendben, hallod?

Hallod? Torkomba zümmög
Elnyújtott, furcsa, vádoló panasz:
De messze, messze, de régi, de mély -
Hogy sír! Mi az?

Asszonyt ígéző férfi bűg,
Vagy ölbekúszó, gyöngye gyermek?
Anyám, nem jó volt. Szülj meg újra.
Rossz voltam. Verj meg.

Férfitársam

Férfitársam,
Ki rekedt susogással, közelhajolva,
Az uccán pénzt ajánlasz a nőknek,
Nyomorult
Te nem érzed a lehelleted,
Te talán nem is tudod, hogy a te
lehelletedtől vált bűzőssé
a rózsakehely
És a kipattanó jázmin szerte a világon
Mit tettél boldogtalan, te nem tudod
Borzasztó
Te vagy az oka, hogy keserű lett
a boldog, csodálkozó nevetés
Miattad köpi ki undorral az édes
cseresznyét legörbülő szájunk,
mert mindegyikbe odapetézted
kukacodat,
Tőled tanulta meg a pipacs, hogy
pusztító mákonyt hord kelyhében
És a vipera, hogy a foga mérges,
Te adtál kést és bombát a szép kis gyermek kezébe,
Neked köszönheti a tiszta szomjúság,
Ki gyanútlan kínál édes bort friss harmatért
az ostoba gőg kalmártekintetét
gyanakvó pillák alól
s a nyálat, amit szemébe köp
a fenevaddá dühített asszony
S a tört, amit szívébe vág
Neked az utálatos pirosítót
S a kéjpoklot hazudó szemfestéket -
Te rondítottad be Agricola édes ligeteit
S az édesen fütyörésző pásztorsípba
te dugtál recsegő kavicsot,
A szerelem tiszta esszenciáját, isten
ajándékát te mocskoltad ihatatlanná
És téged vádollok a háborúval is
És hogy gyűlölik egymást az egymásért epedő népek e Földön
És ha Európa összeomlik s vigyorgó
sárga kutyák lepik el romjait is,
Azzal is téged vádollok.
Szegény nyomorult,
Nem gyűlöllek én,
Elfordulok, ne lássam;
Idd meg, amit főztél:
A nadragulyát.

A dudoló

Én egy kerítésnél megálltam
Ahol az utca véget ért -
A másik oldalon kísért
Árnyékom, gyáván és ziláltan.
Mint egy éhes kutya
Kilógó nyelvvel lohogott az árnyék -
Te éhes, kósza kuvasz, kócos kutya te
Te tetves rút, fekete eb, mi dolog?
Én árnyékom, fekete árnyék
És szégyenem, szennyszínű szégyen,
Hallod-e, menj, most dudolok.

Dudolva

*(Kár volna még meghalni,
Szeretőmet itthagyni,
Győrvárosi gyöngyvirágos
Ákáclombos
Temetőben pihenni.)*

Hallod-e, mindjárt beléd rugok ám
Lompos, fekete eb, te dög!
Tátogó torkod mit nyöszörög.
Mit kuncsorogsz úgy az ember után?
Nem hallod, dudolok -
Most nem dobok hust a szívemből,
Még minden jóra fordul e ferde világon
És a szívem most csendben zakatol
És várnak egy puha szobában
És szeret, akit szeretek
És verkli nyekereg valahol.

Dudolva

*(Kár volna még meghalni,
Szeretőmet itthagyni,
Győrvárosi gyöngyvirágos
Ákáclombos
Temetőben pihenni.)*

Hallottad, nem igaz, hogy akkora baj van,
Nem is vagyok oly szörnyű szegény;
Nem igaz, lehet asszony enyém -
És van zene a verkli-zsivajban.
Van nálam arany,
Hallod, lesz aranyam és nékik a pénz,
Majd megmagyarazza helyettem
Hogy jó vagyok s igazat akartam
S hogy úgy igaz, ahogy én mondom,

S hogy az én arcom az igaz arc
Napsugarában, döngő zivatarban.

Dudolva

*(Kár volna még meghalni,
Szeretőmet itthagyni,
Győrvárosi gyöngyvirágos
Ákáclombos
Temetőben pihenni.)*

Isten balekje: szívem, az éjbe
Hadd abba tremoló táncod -
Hogy dübörögnek a láncok
Ott lent a bíborszinü mélyben!
Ki küldött engem ide
Gurba csomókat bontani bénán?
Főd alá nyomni ki akarja fejem?
Gödrök felé ki lökdös, gáncsot ki gurít durva röhejjel?
Ohó, nem játszom ezt a furát!
Ohó, ez nagyon buta játék.
Hohó! ki a földből a fejjel!

Dudolva

*(Kár volna még meghalni,
Szeretőmet itthagyni,
Győrvárosi gyöngyvirágos
Ákáclombos
Temetőben pihenni.)*

E habarék föld tetején
Mint parafa, úgy libegek -
Haloványzöld ligetek
Libegnek a hegy peremén.
Se alatta, se fölötte:
Alatta sötét, fölötte hideg -
Ó föld felszíne, forró, fényzinű felszín,
Dolgok teteje, te pusztá, te póre
Taraja víznek, kérge a fának
És jaj, gonosz tartalmak takarója
Szeretóm sima és puha bőre.

Dudolva

*(Kár volna még meghalni,
Szeretőmet itthagyni,
Győrvárosi gyöngyvirágos
Ákáclombos
Temetőben pihenni.)*

(1913)

Nihil

Recitativ

Utoljára még elmentem volt szeretőmhöz
És beszélgettem vele a lépcsőházban:
Bementünk, mert kint nagyon fúj a szél
És kemény csöppek estek.

Végleg elbucsuztunk, már nem szeretem:
Aztán lementem a Rottenbiller-utcán,
Vettem gesztenyét, de nem tudtam lenyelni,
Találkoztam Biró barátommal.

Biró beszélt a neo-impresszionizmusról,
Én mondtam: mindent abba kell hagyni:
A művészetnek ne legyenek korlátai -
Se ütem, se vonal, se szín.

Vagyis az a művészet, amit az ember gondol,
És ha nem gondol semmit, az is művészet -
És ha csak érez valamit, az is művészet
És ha neked nem, hát nekem.

És ha neked ez nem képez művészetet
Kedves Ernő: hát akkor nem művészet -
Nem is az a fontos, hogy művészet-e
Vagy sem; - nem az a fontos.

És ha ez nem művészet: hát nem az,
De akkor nem is kell művészet -
Mert az a fontos, hogy figyeljenek
Az emberek és jól érezzék magukat.

Biró dühösen ott maradt az utcán,
Én meg bementem egy kávéházba:
Akkor egy szélroham jött veszekedve
És bevágta az ajtót.

A szélnek mondtam egy gorombaságot,
Kávét ittam és olvastam egy lapot:
Valami cikk volt a versköltészet céljáról,
De nem egyeztem meg vele.

Ja igaz: a lépcsőházból lejövet
(Még ott, volt szeretőmnél) arra gondoltam,
Hogy most meg kellene dögölni
És kiölteni a nyelvemet.

(1913)

Vacsora

Recitativ

Harminchárom éves koromban, március vége felé
Meg voltam híva vacsorára Lórántékhoz -
Tizenhárman ültünk az asztalnál - (le kell kopogni)
Gondoltam, valaki meghal.

Rántott bárány volt, ugorkasalátával
(Nem beszélve az előételekről)
Vörösbor, jócskán - nekem még a kenyér is ízlett
Kenyér is ízlett.

Később egy vöröshajú hölgy jött, bizonyos nevezetű Olga,
Akiről előzően suttoztak mindenfélét.
Leejtette a szalvétát a lábamra, ő maga emelte fel,
Mondtam neki, köszönöm.

Aztán valaki említette, meghalt az a Kovács,
Mások kimondták azt a szót: élet, mások: szerelem.
És senki el nem ájult és nem ordított fel senki
Igyekeztem mosolyogni.

Valaki átnyúlt az asztalon a kenyeresztálba,
Mondtam, tessék az enyém én majd kapok mást
Bort is töltöttem többeknek, Kövess úr észrevette,
Hogy nekem nem maradt.

Még mondta is: kedves mester, miért olyan rosszkedvű?
Hát, feleltem, holnap az a megbeszélésem lesz.
Ó, mondta hízelegve, ha engem hallana,
Ahogy mindenkinek mondom.

Biztos, folytattam, valaki hamisan informálta az igazgatót,
De ki lehetett az, kérdezték itt is meg ott is.
Jávor úr is kérdezte, ki lehetett az?
Ránéztem tünődő arccal.

Éjfél felé kimentünk a parkba sétálni,
Én előrementem a fák közt leültem egy padra és sírtam,
Mire visszaértem, egy szolga hozta a levelet,
Hogy azonnal mennem kell.

Azután beszéltek, hogy Jávor harminc milliót keresett,
Kövess odafordult, azt mondta, az szép pénz.
Kérdezték tőle rólam, mit szól ehhez az üggyhöz?
Vállat vont és elnézett.

Másvalaki is kérdezte, haragosan legyintett
De kérem, szólj közbe egy harmadik, hisz maga mondta...
„Nem igaz!” - kiáltott hangosan - de már nem voltam ott akkor,
És az első villamos csilingelni kezdett.

Naplómból

Tetőről már esővíz csordogál
Egy szürke négyszög ez a messzeség
Körötte álmos, ólmos, nedves éj
Csatorna csője csurgó vízben áll.

Az emeleten vén cseléd dalol
Lent vasalószag, száradó ruhák
Ma kezdődnek a gyárok, iskolák,
Sötét kapukban síró verkli szól.

Távol vizekre köd ereszkedik
S tompán feküsznek a mezők felett
Levágott törzsek, nedves barna dongák.

Most vége. Ez volt, ez lett volna még
Végső esélyem. Elvégeztetett.
És most Uram, bocsásd el a Te szolgád.

(1907)

Szerelmi öngyilkosság

Dobozokkal és zuhogó zászlókkal
Temessetek el: katona voltam.
Ifjú hajam ázik a vérben -
Fekszem dacosan és kiraboltan.

Lélekkel, kit viadalba küldtél
Hadúr: - hadakoztam imetten -
De jöttek rám orvul, testtel és hússal:
Lélek voltam, verekedtem.

Hússal fojtottak, testtel gyömöszöltek
Szememre térdeltek, összetiportak -
Gyilkosom kemény, nevető száját
Borzongva láttam még lenni bibornak.

Didergő lelkem nem bírta tovább,
Torkomba szorult bele holtan -
Lukat törtem a fejemen át
Benyúltam érte és kiraboltam.

(1909)

Prológus egy cirkusz-filmhez

Zene

Hé! Fényt ide! Vetítő! Odafönt!

A kép beszélni óhajt!

*Reflektor kigyullad. Az üres vászon előtt ott áll, elevenen,
a Bohóc, ugyanabban a ruhában, mint a filmen. Kezében ostor,
fütytyent, mint a kutyának.*

Zene, csönd!

Feküdj!

Zene elhallgat. Az operatőr felé.

Ne forgassa! Elég!

A közönség felé.

Nagyérdemű és tisztelt csőcselék!

Agáta, Böske, Julcsa és Rozi!

Vagyok, mondjuk, a beszélő mozi.

A lepedőről jövök egyenest -

Ott testet ölt a szó - itt szólni kezd a test!

Ott beszédes kép, - itt képes beszéd -

Rémes valóság, rímes szó, be szép!

Vagy élő felirat, mozgó szöveg, ha tetszik,

Szavak, amik a képet félbemetszik,

És elmondják...

No mit is mondanak?

Hogy semmit nem használnak a szavak!

Mert minden, ami itt a képen éled,

Oly változatlan, mint az emberélet!

Oly állva-mozgó, régi és örök -

A nagy masina berreg és zörög,

És amit berreg, csak a régi nóta:

Hogy így megy, krisztusugyse, Krisztus óta!

Mit a költő régen a lanton pengetett,

Mit suttogott a tenger, zúgott a rengeteg,

Később, sátrak előtt, a bárdok és a boncok

Gajdoltak éhesen, lesván az uri koncot,

Most meg, - csak ennyi jelzi időknék változását -

Verklit nyekerget és cirkuszlovak futását

És pergő filmtekerceset és zörgő grammofont:

Hogy soha nem az kapja a harsogó pofont.

Aki kibírná szépen, lévén bádog a bőre,

Hanem akinek fáj, mert érzékeny a dőre!

Hogy a pofon mindég odarepül, magátul,

Ahol valamit érez, ott a bordák közt, hátul.

Hogy védtelen a lélek és hetyke úr a test

És vígan mérik a párolgó nyaklevest

Bohócnak, aki bámul, - hogy azt csapod kupán,
Aki az élettől szívet kapott csupán,
Hogy, tisztelt csőcselék, ha jól akarsz nevetni,
Előtted mindig azt fogják pofonveretni
S a legnagyobb gyönyörrel te is csak azt vered,
Ó Julcsa, Marcsa, Böske, ki legjobban szeret.

Azért nem érdemes elszontyolodni, pajtás!
Mihaszna könny, mit ér a feltörő sohajtás?!
Ó szerelem tüze, jobb százszor, ha megéget,
Mint sértetlen maradni s meg nem ismerni téged!
Nem eszik oly forrón, ahogy főzik, a kását:
Így szól a bölcs bohóc, kinek nem látni mását.
Ő tudja csak, habár fejébe kong a kóc,
Hogy itt nem a színész, a néző a bohóc!
Mert vér kell annak és könny és bús balsors kell annak
És őrző szívek, mik halálba rohannak,
Ő az, ki, hogyha arcod eltorzul szörnyű kintul:
„Bravó!” kiáltja, „Hogy volt!” és boldog és megindult
Szemével vért zabál és hozzá könnyet habzsol
És megtörli szemét és elragadva tapsol!
Ő az, ráismerek, - Te vagy, királyi fönség,
Cézár, ezerfejű, ezerfejű közönség!
Bajazzó szenvedése, az kell neked, tudom -
Hát megkapod, ha kell, a megszokott uton!

De egyet megjegyezz: - a filmbohóc, hiába!
Mégiscsak más, mint társa a fényes Operába',
Mert filmen ejtett könnytől, mit ejt a megcsalt kedves,
És filmen ejtett vértől vászon még nem lett nedves:
Vászonon imádott asszony, ó tisztelt csőcselék,
Vászonból vétetett, szegény vászoncseléd!
És innen visszamék a lepedőre, máris
És nézi Budapest, Berlin, London és Páris,
Ahogy megtört szívemből fekete vér csorog -
Egy percig élek még, - aztán a gép forog
És halhatatlan lelkem rohan tovább a gépen,
Gépből életbe vissza, életből vissza, képen,
De mert vidám fiúk, akik a pofont kapják:
Itt hagyom a darab leghitványabb darabját!
Vetítő, oltsa el a nagy reflektorívet,
Dobjunk koncot nekik, - frissen kitépett szívet!

Nagy selyem-szívet rángat ki a blúzából.

Az én rongy életem ugyan mit is jelent?
Egy óras mulatságot, vagy tán a Végtelent?
Tán eleven valóság, - tán sok, talán kevés?
Talán csak egy ravasz trükk, - jó reklámhirdetés...?

Szétszórja a nagy szív tartalmát, a papír-szíveket.

Mitől okul közönség s bedőlnek a mozik:
Kapt el, - fogd meg, - gyerünk! Alló! Mehet! Muzik!

Zene eltűnik, a kép peregni kezd.

(1914)

A cirkusz összedől

A cirkusz összedől. Mi lesz most
Veled? Még mindig tétovázol?
Bámulva bambán a bokádon,
Csuklódon átütött szöveget?

A cirkusz összedől. Recsegve
Ferdülnek a gerendaboltok -
A csürhe ájultan sikoltoz,
Néró kartárs is nyugtalan.

Cókmókját szedi, cihelődik,
Kissé fakón pislog körül -
Kartárs, a cirkusz összedül!
A szobrocskák is ingadoznak.

Mártir, közönség, - mindegy az most!
Írott malaszt, vagy égi kegy -
Isten, vagy ember - egyremegy!
Mikor a cirkusz összedől.

Itt már nem lesz kíváncsi senki
Hogy mi van írva a keresztén -
- No mit szólsz ehhez, híres Ösztön,
Ki csak bámultad sorsomat?

Életnek nem volt élet eddig -
De ez halálnak sem halál!
Se temetés? se karnevál?
Se földi kéj? se égi hárfá?

Ki tompán szunnyadtál szívemben
Kiről csak annyit sejtek én,
Hogy régen él e földtekén
De eddig még senkit se bántott:

Rejtelmes őszám, bárki voltál,
Arkangyal, vagy orangután:
Most légy a szolgám és kutyám,
Ébredj, ugorj, karmolj, harapj!

Harapd a torkát, nincs segítség!
Nincsen galamb szájába manna -
A csillagok mind messze vannak,
De a nyomor s a kín közel.

Segíts le a véres bitóru
S mely látó két szemem megülte
A keshedt könnyeket töröld le
S a mafla vértanu-mosolyt -

Aztán a cirkusz összedőlhet,
Nem mondok átkot és imát -
- Meneküljön, ki merre lát!
Neked dolgod van e világon.

„Átkozd meg a világot s halj meg...”

Így szólt ma reggel is, újból, ágyam szélén Elifáz,
látván lelkemet, seb hátán sebbel betakarva
Mint cserepekkal a süppedő szalmatető -
- Az egész csupa var, cserepes vér, lelket nem is látni alatta
Elhagyott az öröm s minden barát, elhagyott a reménység
„Nézegetnek utánad Téma vándorai,
Sóhajtásaid ömölnek, mint a habok
S megutáltak téged a te ruháid - tenger vagy-e tán
Vagy cethal, hogy őrt állít ellened Isten?”
Marhád szertefutott, jó voltál, aranyoztad a trágyát,
Trágyába lökték aranyad, ez volt a fizetség -
Hiába vakarod sebedet, sebesebb lesz a vakarástól
(Mert meg vagyon írva, magad írtad, bünteti ő azt, ami szenved)
Elvesztetted báránykáidat is, továbbá
„A te hegedűd víg szava sírásba fuldokol át -”
Mire vársz még, mondd, hogy bételjen az írás?
Átkozd meg a világot s halj meg! -

- így szólt Elifáz, Bildád és Czófár, vetekedve
Aztán csak csönd jött már tátott, fekete szájukból, sötétség és temetői fagyos szél
S a gyertyákat már kezdte gyujtogatni valaki
Mídőn a mélyből, a mélyből, a mélyből egy vékony
Csendes hang nevetett fel, oly halkán, meg se ismertem
Hogy az enyém ez a hang, oly régen
Restelkedett valahol, ahol a kisgyerek alszik -
Felnevetett és szólt más, egyszerű hangon:

Hagyjátok azt a gyertyát
Bőtorkú, vén zsidók ti
S a nyirkos, sűrű szókat,
Tudjátok, hogy hiába!
Szó nélkül is felel rá
A zümmögő süketség
Ölében halkán ingó
Szívem szerény verése
Pirinkó meztelenség
Pihegve mozgolódván
Maroknyi kis pihében

Nem vagyok nyomorultabb
Remélni, élni gyengébb
Mint amikor születtem
Mint most, oly meztelennek -
Az utak itt is, ott is
Most is, mint akkorában
És minden pillanatban
Szétnyílnak, szertefutnak
S van köztük mindig ösvény
Hol nem gurul utánam
Nyekergő kintornája
A megaláztatásnak
Károgni Jób keservét -
Más dalt próbál tilinkóm
E dalban nincs üvöltő
Kín és egetverő kéj
Nincs szövege, zenéje
Nem régi és nem új dal
Nincs héberül, se rácul
Se magyarul, se másképp
Csak úgy, ahogy a fában
Keringő kis vizecske
Kattogja eltűnődve
Hogy vágjátok le lombom
És lábam, mind a kettőt
S szemem kiszúrhatjátok
És csak egy csonk maradhat
E csonk tovább dalolja
Kemény kérgét a fának
Amit hiába tör fel
A sors diótörője
Mert föld és víz alá is
És lukas kemencébe
Rejtőzik el magától
És hogyha egy darab kő
Az ország útja szélén
Megmozdul és elindul
Az én leszek: ne fuss el
Rémülten - vedd kezédbe,
Gyermek, ki megtaláltad
Nézz szét, nem látja senki
Rejtsd el ruhád alá és
Szorítsd meleg szivedre,
„Mert miután a testem
Megrágta az irigység,
Lelkem felett megáll és
Meglátom én az Istent”.

S már nem volt sehoh Bildád, Czófár és Elifáz
Ébren voltam s a levegőben feleselve szóltak a húsvéti harangok.

Üzenet a palackban

Számadás a tálentomról

*”Vedd vissza a talentomot, uram, az enyémet
A kalmár be nem váltotta, el nem vette...”*

(Paul Claudel - Szép Ernő)

Gazda aki (mintahogy meg vagyon írva) három szolgáltnak
Három tálentomot adtál aztán elmentél messzi vidékre
S szerzett az első hozzá ezeret és százat a második abból
A harmadik pedig elásta őrizve híven a kezérebízottat
Jól tudom én hogy ettől a harmadiktól visszaveszed majd
S adod annak aki ezeret és százat szerzett „ő pedig
Vettetik a Külső Sötétségbe ahol vagyon sírás és fogagnak
Tsikorgatása” jól ismerem én e mennyei kapitalizmust
Éppen azért látod mielőtt még jönnél kérdő szemekkel
Rossz lelkiismeretem máris szűköl mentegetőzve
Mit tudom mi lesz itt meddig bírom az ostoba harcot
Melyben még azt a nyomorult obulust is kiirígylik a számból
Nem félem a halált de gyűlölöm a gyilkos emberevést
Egyszer lerágja a húst csontjaimról és lelkemről a csontot
S egy handabandázó szónok nokautol hiába kapkodom kobakom
A többit elvégzi a tömeg eltapossa még az emlékeimet is
Halljad hát harc közben ezt a hevenyészett számotadást
Reggel dolgom volt délután is veszkődöm este álmotlanul
Roskadok ágyba s ha ezt elhebegem futok verekedni tovább
Itt minden reggel újra kell szülni magam újra perelni
Kézzel és lábbal esküdni hogy élek s hogy van jogom élni
Mert minden reggel elfelejtik mindig meg kell magyarázni
De azért tudom még tompán ott sajjog lelke feneke
S minden sejtemben s fájó inaimban s minden pillanatában
Ennek az órákra méretezett életnek hogy mire való az egész
Mire kaptam mire szerződünk mit kell még befejeznem
Az úgy volt azzal a fényes tallérral még gyermeki korban
Rögtön felhajítottam szikrázni mert akkor sütött a nap
S mindjárt vettem is rajta Aladintól balzsamot egy csodaszert
Amivel ha bőröm bekentem az lettem ami akartam
(Mások számára nem magamért mert egy vágy hevitett csak
Abból élni amiért élek szétoztani és kimérni magam)
S voltam először szép kis barna gyermekhegedű mélyviola
Fáját régi mesterek kezeregzése edzette csengő új muzsikára
Hogy majd kijárom a cirkuszt s egyszer a „székekből összerakott
Emelvény ingó csúcsán trikómból kihúzom s elmuzsikálom a dalt

Mit régen hallottam egyszer zengeni és zokogni szívemben”
De nem jutottam odáig s úgytetszik most már nem is jutok el
Furcsa kalandos utakra kallódott el kézen-közön ez a hegedű
Valami vad nép ügynöke potoméért megvette egy óriás Teleki-téren
Kamerunba került vagy hová az isten háta mögé ahol senki se tudta
Miféle szerszám legyen ez gondolták talán fegyver vagy mifene
Hogy bunkós a feje viszont hitványka nagyon mindjárt bereped
Odaadták hát a Nagy Főnöknek az hordta a fején egy darabig
Aztán rájött okosan hogy holmi tok ez kotyogó nagy üregével
S a két kaeskringós lyukkal kétoldalt így hát nyakába vetette
S színes kavicsot és más értékes pénzt hordott benne éveken át
Míg egy komoly és tudós kritikus afféle főpap Kamerunban
Egy nap rá nem jött (ki is nyilatkoztatta ünnepi szóval)
Hogy hangszer ez és nem fegyver és nem fejdísz és nem heveder
Elő is vették a Nagy Ünnepen s a legvénebb tudós karvezető
Szólaltatta meg mint Lehel kürtjét annak rendje-módja szerint
Vagyis hasmánt térdére fektette s két behemót fadarabbal
Öblös hátán szép tam-tam taktusra kiverte cifra vitézül
A nagy nemzeti himnuszt a hires „aj mojsza jekopika mingi”-t
Így járt a hegedű röstellem azóta se láttam érte nem felelek
De hiszen sokminden egyebet próbáltam azóta azzal a pénzzel
Voltam hegyes-élesrefent toledói penge szellemi harcban
Döfködtem és szurkáltam elegáns mulinékkal a planson
A „Nagy Szélmalomhoz” címzett panoptikum-csárda söntése mögött
Hol szájtátva s nem nagy bizalommal néztek üvegszemeikkel
A merev viaszfigurák Napoleon maszkja és Kopinics a bankrabló
Valamint Landru és Haarmann tömeggyilkos urak és Sztalin és Lloyd George
Míg aztán meg nem únta Balog Tuta hogy ott kapkodok a levegőben
S egy jókora löcsöt ráejtett pengémre amitől darabokra szakadt szét
(Még most is röpködnek szerte szilánkjai mikor a penge sehol sincs)
No és voltam még bonyolult ravasz szerkezet drága zsebóra
Amilyent őseim raktak össze akik óriások és gyémántkőszőrűsök
Voltak a legenda szerint Hága és Hamburg és Amszterdam piacán
Jó óra volt remek időmutató kár hogy a szórakozott professzor a német
Anekdóta hőse lágytojást főzvé az órát bedobta a forró vízbe kezében
Tartván a tojást s az óra tönkrefőtt s a tojás fejelágya ott túl a határon
Még most se nőtt be hiába írja Herr Professor tanulmányát a fajokról
Mi voltam még istenem voltam teherhordó teve a karavánban
Míg ki nem szuperáltak egy nap kiderült untauglich nyomorult voltom
Hogy ál-púpot hordok hátamon szégyenére a tevetársadalomnak
Voltam papagáj és gramofón de a betanult és rámvésett szöveget
Mindig elrontottam „ex-tempore” belekukorékoltam magam is
Magam hangján mint a cigány aki azt mondja „kling” a pad alatt
Voltam klarinét és cimbalom és harmonika és mikor mulatni akartak
Talpuk alá Beethovent kezdtem játszani és Bach-oratóriumot
Jeles stréber is voltam mondhatom mikor erre próbáltam fanyalodni
Elszánván magam hogy karriért csinállok mint a diplomaták
Lévén szent csak a cél s az acél mely szentesíti az eszközöket
Pártot szervezek így s majd hatalomra jutok s diktálni fogok

(Lett volna mit) de ehhez persze kiabálni kell s váltani színeket
Zöldet és feketét és barnát aszerint mi az alap hangulatokban
Hát hiszen akkurátus kaméleon-gyík lett belőlem az már aztán igaz
Éppen csak az volt a baj mintahogy utólag mindig kiderült
Hogy mindig elvitettem bármily gyorsan forgattam színt és köpenyet
Zöld alapon kék voltam kéken sárga sárgán fekete fehér a feketén
Nem úgy mint a nagyszerű próféták s váteszek kik haragos-dacosan
Nyáron meleget prédikálnak és télen hideget fittyethányva veszélynek
Én nagyra vaszul mérsékletet és hagyományt hirdettem a forradalomban
S a forradalmat és haladást mikor jött a Mult fehér lepedőben
Emlékeztek még a Schöberl-pamlagra mely nappal szék éjjel ág
Hát én egy olyan Schöberl-bútor voltam egyetlen példány a gyárból
Amelyik nappal nyugodalmasan szétterül hívogatva aludni
Éjjel meg ugrálni kezd a szegény fáradt polgár párnája alatt
Végre is mit tehettem hasznos akartam csak lenni kétségbeesetten
Ha nem megy dicsfényel és babérkoszorúval hát menjen akárhogy
Ha nem kell szívemből a vér és nem kell agyvelő koponyámból
Hát akkor itt van üres koponyám s mellemből ez a görcsös izom
Összelappadva mint a duda amiből kifújták a levegőt
S akkor volt hogy tetszhalottat míméltem el hagytam temetni magam
Hogy majd a nyű lekopaszt és csontjaimat kidobálja a föld
Főzzenek enyvét belőle vagy akármit csak ne vesszek kárba egészen
De furcsán jártam halljátok az a föld kijutott a régi Amerikába
Amikor nem volt még Hollywood tehát a maréknyi göröngyből
Amiben testem pihent nem hírneves filmszerző szökött fel az égre
Hanem egy törpe cserje csak fekete bogyókkal és gumógyökerekkel
Arra járt Drake Ferenc aki mint tudjuk a burgonya felfedezője
És visszahozott és krumpli-szívem büszkén dagadozva remélte
Hogy most végre megismer és méltányol hálátlan Európa-hazám
Úgy is látszott ám balsorsom nem hagyott el az új eledelt
Nem értették azt hitték a bogyója ehető s mert fanyar volt és keserű
Tűzredobták nem kellett s csak később mikor már égett a máglya
Jöttek rá a jó sült-krumpli szagról miként kellett volna kezelni
Így hát Gazda látod magad is elköttem minden lehető
Éltem és igyekeztem és kereskedtem és kerestem a kamatot
Földormán és a földalatt is és pengettem és gurítottam előre
Amit kaptam és nem tehetek róla hogy mindig visszagurult
Most fáradt vagyok s ha ebben a percben szólna az ünnepi sófár
Jelezve hogy megjöttél szolgálid közt törvényt tenni azonnal
Lehet hogy fel se állnék tiszteletedre s ez a futó toll ki se hullna
Kezemből csak megállna s tünődve tenne pontot a be sem fejezett
Mondat közepén vagy mint a katona kit föbelöttek s állva marad
Vagy mint a pilóta a lezuhant gép roncsai közt nem igyekszik
Kikecmeregni drótok és rongyok közül bár van még benne lehellet
Bevallom és már csak magamnak dúdoló néha szórakozottan
Este az Üllői úton ha várni kell a gyéren járó ötösre
Magamat mulattatom holmi elméleti kérdés egyenletével
Hogy megtaláljam benne az ismeretlen kibontakozást
Ami úgyse kell senkinek minél nagyobb szükség volna rá annál kevésbé

Mert hisz a mai Európa nem élni hanem mindenáron megdögleni óhajt
Hát ennyi az egész parancsolj több nincs lehet hogy kevesebb
Lehet hogy valamivel több mint amivel világraszülettem
Akkor is szerényen (két kiló voltam) nem okozni fájdalmat anyámnak
Kétéves koromban odaadtam egy bömbölő kisfiúnak a paprikajancsit
Amit imádtam és amiért fáj a szívem hogy ne üvöltsön
Voltam szerelmes egyszer kétszer de csak úgy fogadtam el a szerelmet
Ha hittem vagy elhitették velem hogy jól esett adni belőle
Egyszer-kétszer megnevettem egyszer-kétszer megríkattam az embereket
Volt egy jó mozdulatom volt egy válaszom talpraesett
Egyszer megállítottam egy robogó szekeret egyszer valakinek
Tanácsot adtam amitől megfordult „végzete” és „balsorsa”
Közben árkot ástak arcomon s a szakállam szürke borostás
Lenne ha hagynám nőni s szétmentek harapó fogaim csorbán
Nincs kedvem alakoskodni és ágálni és szerepelni és csereberélni
És sáfárkodni itt a számadás nem loptam semmit s híja ha volna
Legfeljebb annyi amennyit hozzátenni nem akartam vagy nem sikerült
Így találtam ezt a világot mikor idehozták s most ha úgy érzed
Hogy úgy hagyom itt ahogy találtam semmi se változott ám te ítélj
Gáncs vagy jutalom mindegy már s „ama külső Sötétség” se segít
Esküszöm nem fogok sírni és csikorgatni fogam odaát.

Az ige így született...

Testvéreim, farkasok, gyönyörű leopárd
Foltos hiéna, bátyám és rokonaim mind
Páva, cifra kuzin, nagynéném, zöld papagáj
Otromba, bölcs elefánt, mókás maki, bánatos marabu
Elbujtam itt a bokorban, hagyjatok egy kicsikét
A Bozót Törvényét jól ismerem én
Kutyával ugatok, üvöltök a sakállal
De ez most nem szemeteknek szól
Mindenre könyörgök!
Friss koncot hagytam a tisztáson, rágjátok le sietve
(Mindjárt jövök én is) csak ezt a pár jelet itt
Hadd karmolom csorbult körmömmel a barlang sziklafalába
Hogy visszataláljon százezer év múlva eltévedt utódom
Magamban hadd makogok, hadd hallja fülem csak
A hangot, a hangot, a tompa zörejt, mit a Lélek
Szorit ki, belülről, kifeléfordult zabáló bestiaszámon
Valami van itt, mit a Bozót hiába figyelne
Amire felelni szárcsa hiába vijjog,
Hiába rikkant a rigó, béka hiába kuruttyol
Valami van itt, valamit szimatolok
Amivel együtt ketten vagyunk csak égi vizen
Vizi mezőkön -
Önmagam és én - én és ő - apja nem én

Vagyok - s ő mégse apám
Van valami, más, mint ez a Törvény,
Van Valaki, kit nőstény nem szült, hím sose nemzett
Nem anyaméhből származik, itt születik most
Makogó két vastag cserepes ajkam
Kínjában széttárt nyílása közül
Buggyanó könnyek magzatvize mellől,
Ahogy előrebukó torokkal
Hörgöm el az új jeladást: is-ten...
Is-ten... is-te-nem könnyörülj!

Mindszenti litánia

Néhai K. E. festőnő halálának évfordulójára

Elza fiam, te is meghaltál, lehet már veled beszélni
Az élővel nem tudok én, viccelek és elfordulok
Nem nézek a szemébe órámat nézem sietek valahová
Mindig úgy érzem úgyis fölösleges és haszontalan
Hiszen nem tudok segíteni élők nem tehetek semmit
Hiába néz rám remegve hogy majd csodát teszek
Én a fiatalságot nem tudom visszacsinálni
Egy fűszálat meg nem növelhetek az erdőn
Miről beszéljek hát mit hazudjak a többi ostobaság
Te is tudtad ezt mikor félszegen összenevettünk
S mondtad hát akkor menj ha nincs időd majd legközelebb
Holott sejtettük mindketten, hogy legközelebb már
Vékony viaszfigura fekszik helyeden az ágyban
Egy szál lepedővel letakarva furcsa szokás
Döbbségre dermedt ibolyakék üvegszemekkel
Viaszajkán szinte zavart meglepett mosoly
Mint aki mégis csodálkozik hogy ez is lehetséges
Hogy az erdő az erdő a titokzatos korallerdő
Amiről szóltál egyszer, hogy valahol a sötétben
(Ahonnan más „igazi” asszonyok testéből
Pufók kisbaba indul, így tanultad régen)
Egyszer csak elkezdett növekedni ijesztően
Ágakat és kacskaringós utakat görbített
Kapaszkodott és szétfutott bíbor gyökerekkel
Míg erdő nem lettél egészen valami tengeralatti
Különös táj amit meg is akartál festeni akkor
Indákkal a tenger alatt, cserjekorall
Korallbozót, aminek más nevet adtak
Azok a komoly és szigorú urak, akik voltak
Orvosok és hangoszávú erélyes nők, ápolók
És cselédek a rosszszagú bérház folyosóján
Aminek emeletén vonszoltad magad a műterembe
És hallottad, ahogy összesúgnak a hátad mögött

S innen tudtad - hogy az az erdő egy híres betegség
Amin úgyse lehet segíteni, el szokták titkolni
És úgy kell tenni neked is mintha te se tudnád
Hogy meg ne sértsd a titkolózókat körülötted
Így hát titokban egyedül a kis kávémérésben
Függőnyt behúzva, szedted elő dobogó szívvel
A népszerű orvosi lapból kitépett cikket
Melyből sok latin szó közül kettőt értettél
Ignorabimus és ezt a szépet: exitus lethalis
És láttad Lethe öblét, az Enyészet Szigetén
Fekete pineák közt, Böcklin nagyszerű vásznán
Ami előtt annyiszor álltál meg a müncheni házban
Visszacsavarogva, újra meg újra, a többi teremből
Huszonkétéves szép ifjú leány, lelkes növendéke
Hollósy mesternek, Lenbachnak, Velasquez büvöletének
S egy bolond festőnek, aki el akart vinni Amerikába
De neked csak az volt az élet ami költői és regényes
Elza fiam most már elmondhatom én is tudtam
Előre, ami történt, látod, ki lehetett bírni
S eljátszottam fanyarul, hogy csacsi tévedés volt
Hogy az a pap bent volt nálad és éneklő hangon
Együtt mondtátok a miatyánkot mint az iskolában
És hogy milyen furcsa volt ez jó és félelmes egyszerre
Hát igen, tudtam én, hogy neked ezen át kell esni
Mégse beszélhettem, ami biztosan tetszett volna
Hogy milyen „festői” lesz az, kék ravatal
És gyertyák és szónok és magad kinyúlva
Naiv középkori szent boldog Mária-arc
Mint egy Botticelli, akiért úgy rajongtál
Mesélhetek erről, milyen szép volt az egész
Ahogy te meséltél nekem, titokzatosan suttogva
Mikor kisgyerek voltam, Andersent és másokat
Amitől művész lettem magam is - bizony jó
Hogy már nem kell tartani azt az unalmas szokást
Hogy a haldoklónak nem illik beszélni halálról
Hát mit szólsz, Elza fiam, meghaltál, látom az arcod
Ahogy ámulva, éneklő, vékonyka hangon
Lelkendezel: „igazán? meghaltam? jaj de érdekes!”
És titokban büszke vagy rá, hogy veled ilyen „igazi” dolog történt
Mint a többi, felnőtt, komoly emberekkel
Apával, anyával, meg régi nagy festőkkel
Kitüntettek téged is ezzel a komoly előkelő dologgal
Igen bizony és még mit is akartam mondani
Tudom már, igen, hogy azóta voltam Münchenben
Ahol két évig kóboroltál valamikor régen
És mindig vágytál vissza, mert az bizony szép volt
Nagy jövő várt rád mindenki mondta akkor
Csillogó karrier mint László Fülöp és a többiek
(De azóta sajnos megváltozott a világ)

Szóval voltam Münchenben, egy éjszakát töltöttem
Este érkeztem egyedül és reggel már vitt a vonat
Egyedül este ismeretlen város idegen bajorok
Rólam se tud senki lődörgök magamban az uccán
S ekkor úgy rémlik jártam én itt nagyon sokáig
Nem kell kérdezni senkit, a te emlékeiden át
Otthon vagyok én - s bejártam éjjel a várost
Ódon uccáit, tornyokat és tereket, messze
S mindenütt ott léptél mellettem alig pihegve
Figyelted az arcom ráismerek-e, sötétben
S feleltem magamban hogyne ez a Frauenkirche
Ugye itt futottál, könnyű lábbal rajztömbbel
Reggel a mesterhez - ez itt a Schack-Galerie
Itt másoltad Rubens szőke-fehér asszonyait
Lám, itt az arkádok alatt homálylik az a kis Bräuhaus
Ahol sietve ettél délben vidám bohémfiúkkal
Mert tegnap Joachim hegedült, itt szemben a Konzert-Salonban
Ezt meg akarod írni nekem - hol is? - ott a sarokban
Milyen csodálatos este volt, mekkora művész Joachim
Beethoven hogy érti és „talán mégis inkább
Hegedülni tanulok, mit szólnál hozzá? most
Isten veled, Fricikém, most megyek Margittal
Megnézzük azt az óriási Bavária szobrot”
Így bolyongtam Münchenben aztán egyedül ültem
Egy kis tabarinban éjjel rossz feketénél
S azon tűnődtem, torkomra nyelve a könnyek
Minden pezsgőnél részegebb, mámorítóbb italát
Hogy mi az a fájás, a kis fájás, mindig ugyanott
Szívemnek ugyanazon a pontján, valahol mélyen
Néha ritkán ha magamban ülök senki se figyel
De nem jöttem rá és reggel füttyült a vasút
És most még csak annyit, hogy másnap éjjel
Mégegyszer láttam Münchent két percre tovább nem
Éjszaka megint, utoljára, de most nem az uccán
Felülről láttam, bukdácsoló felhők magasából
Csillagos ég alatt, villanylámpák hunyorgó ezer szemével
Aludt a Város, nem nézte senki fent az égen
Álomhajóját, suhanó, ezüstös marsbeli bálnát
Felhők és holdfény taván rémes meseszörnyet
Busa fején regényes kis német vendéglőben
Apró ablakok Vogel és Busch modorában
Mint a Fliegende és Jugend színes metszetein
S én onnan az ablakból mégegyszer láttam a Várost
Amint felpislant, vállat von, percre elámul
Aztán - álmos filiszter - fordul egyet az ágyban
Fülérehúzza gőzök és párák paplana-csücskét
Gondolván álmodott alszik horkolva tovább
S a hideg éjben három pont világít csak
Örfény a Zeppelin orrán s az én két macskaszemem

Elboruló szem, mert íme, megint szívembenylallt
Az a kis fájás, mégis oly végtelen mély
Halálos kínpadnál élesebb és mélyebb
És most már tudtam a szót, emlék az ő neve
Emlék az, ami itt suhan el velem messze, az éjben
Emlék ez a hajó, emlék a város emlék vagyok én
Elszáll és múlnak az évmilliók s nem lesz pillanat, egy se
Robogó léigép visszaroohanó Lethe-hajók
Ablaka mellől lesve ki fekete ködben
Hogy egymást messe mégegyszer szempillantásra a két út
Elvillanva hogy lássalak s te is, és intsünk az ablakon át
Csak ennyit, szervusz, isten veled, isten veled! élet,
Ifjúság, remegő remény, mámor, félszeg, gyöngé mosoly
Halk, tehetetlen kis tiltakozás az Éjszaka ellen
Naiv gyufaláng amit úgyis elfúj a szél
Isten veled, eltűnő mult, valaha valóság
Véled is, emlék, ismétlődő, elfogyó kép a tükörben
S még veled is, magaddal, én lelkem, tompa tükör
Isten veled, búcsúzó kezem is mellyel utolszor intek utánad
Isten veled jóság, gyöngeség, elmúlás, isten veled isten
Isten velem, isten velünk, isten veled, Elza fiam.

Nagypénteki kereplő

E. A. Poe emlékének

Jut eszedbe még a hang,
Gingalang,
Szárnyaló, vad, büszke dalban
A harang -?
Tegnap volt, vagy sose szólt a
Nászharang?
Lett belőle vészharang,
Vészharangból gyászharang,
Aztán elnémult a hang.
Nász se volt és gyász se volt és vész se volt,
Tán nem is harang, csak csörgősipka volt,
Ami szólt,
Ami szállt,
Fent a felhők közt kaszált
Messze láthatáron túl meg se állt
Nyíló nászod
Véres vészed, gyáva gyászod
Mind elázott
Két kezéd hiába rázod
Nem harang ez, messzedörgő,
Nem is csörgő,
Csak kereplő

Apró-cseprő
Bánatodra rátérdeplő
Zsémbelő és recsegő és fecsegő fa,
Bús kereplő faiga
Légi hintód, régi hintód sárbasíró tajiga,
Pejparipád, csupa szeplő
Egymagadba
Vállaid közé nyakadba
Vetve gyeplő
Lekonyult füledbe tapló
Lélekrabló
Berregésre nem repül már, csak üget
Oly süket
Ez a hang
Nyekereg
Vágyad, álmod, gerjedelmed, lent a porban tekereg
Nyikorog
Ám a Föld tovább forog
Kerepel
Már az ember rajta úgyse túlsokáig szerepel
Nem prédikál, csak papol
Valahol
Csak papol és csikorog és kelepel
Árva gólya
Sava, sója
Nincs szavának
Szálljon szét a ködlepel
Jöjjön vissza a te órád, legyen újra
Istened, ne csak papod -
Volt harangod, tegnapod volt, mégse volna holnapod,
Melyre hangod és harangod, régi rangod, megkapod?!

A rózsaszín terror

Kiáltvány a húszévesekhez

Halljátok a világnak
Húszéves milliói
Jövendő katonái
A nagy leszámolásnak
Mely lángba kell borítsa
Az elvéhédtt világot
Halljátok harminchárom
Pontját és húsz parancsát
E proklamációnak
Amellyel fegyverekre
És forradalmi lázba
Lázítalak most barátim

Élő törvények ellen
Hirdetve Diktatúrát
Kemény parancsuralmat
És diadalmas végső
Győzelmét elveinknek
Ha vélem összefogtok
S zászlóm alá sietve
Megalkotjuk magunknak
Szívek világoralmát
Szívek ifjú tüzével
Vágyak izzó vasával
Tehát tűzzel és vassal
Ha másképp el nem érjük
Századik Birodalmát
A kilencvenkilencszer
Csődöt mondott leromlott
Kísérlet-államoknak
Alkotmány-vázlatoknak
Mik voltak a világon
Félre tehát utunkból
Ki már több mint húszéves
Ha kell magammal együtt
Kinek becsvágya úgylis
Mehalt és elviharzott
Reménytelen csatákban
Hogy majd Vezér lehessenek
Testvéreim körében
Első a csupa elsők
Pompázó táborában
De hisz nem is lehetnék
Mindjárt előbocsátom
Hogyan gondoltam én ezt
A Rózsaszín Terrornak
Világában vezérül
Császáruul és királyul
Nem félembert teszünk meg
Tökéletlen magányos
Csavargót a tömegben
Két félből lett Egész
Választunk ott vezérül
Egy boldog párt szerelmes
Fiút szerelmes asszonyt
Akik körül sugárzik
Az ég s a fák nevetnek
Kik boldog bölcsességben
Kormányozzák a bölcsék
Boldogságára büszke
Ország királyi népét
S a fejedelmi Többest

(Mely csak kettesre illik)
Viselni végre méltók
A Törvényt ők teremtik
És szentesítik egyben
És örködnék fölötte
Mint karmesteri pálcát
Páros jogart lengetve
Jelzik az összehangolt
Szívek szimfóniáját
Alkotmányos modorban
Amelynek Parlamentje
Mint legfelsőbb Hatóság
Sok üdvös rendelettel
Rózsaszín réműletbe
Dermesztí a világot
És ritka révületre
Szoktatja szíveinket
Amelynek parlamentjét
Több misztikus miniszter
S néhány szépbiztos útján
Csak költők és zenészek
Alkotják és szavazzák
Ahogy a szív szavaz meg
Legtitkosabb hitével
Kiválasztott szerelmet
Ez általános titkos
Választás megbizottja
Előterjeszti aztán
A szép vezéri párnak
Amit javall s kigondol
Az emberek javára
Sok fontos újításban
Teremtő képzelettel
Mert ez lesz a legelső
Minisztérium helyett
Egy új misztériuma
A képzelet-ügyeknek
(Office Fantasiarum)
Mely rögtön kiegészül
Kísérő muzsikával
Mint a Fülügyminiszter
Szolgáltató a hazának
Ha a pénzügyminiszter
Az adókat behajtja
Csengő-bongó rímekből
És sok szívdobbanásban
Mint lelki gazdagság és
Érdem szerint fizet be
Az érzelmek piarcán

Kiváltságos szerencsés
Hogy a fölöslegéből
Táplálni is lehessen
A lelki nyomorékot
A szépművelődésnek
Tanköteles világát
A közlekedésüggyel
Teljes harmóniában
Közlekedvén a tiszta
Belátás és megértés
Virágos országútján
Egyébként a vitában
Ha Tisztelt Ház ülést tart
Versben muszáj beszélni
Hacsak lehet dalolva
Egy halkan elmerengő
Hangszer kíséretében
Ugyanez áll az uccák
És járművek rendjén a
Kötelező beszédre
Tehát a vezetővel
A villamos perronján
Eszmét cserélni illik
A jegyszedő azonban
Előírt versikével
Kell kérje a bilétát
(Mintahogy most is látni
Az étkezőkocsikban
„Es wird höflich gebeten
Nur gegen Nota zahlen”
Vagyis csak nóta ellen
Kell és szabad fizetni)
Jelenti ez sok minden
Törvény megváltozását
És új szokásuralmat
A kötött-szó szabályát
Most majd meg kell tanulni
A „daltalan sziveknek”
Mert lesz ballada-kényszer
Mindenkinek egy verset
Be kell naponta vinni
Az álmhivatalba
Ahol majd ellenőrzik
Fiúk leányok álmát
S a Hogylétellenőrző
Hivatalnak beküldik
Ott mérleget csinálnak
S akárki kérdi tőled
Meleg részvétellel „hogyan van?”

Egy telefonhívásra
Kapsz részletes jelentést
Mert boldogság és bánat
Színes hullámverése
Az életünk folyása
Ezért a mosolyunkról
És elködlő szemünkről
Naplót vezet az Állam
De külön is tanítják
Minden népiskolában
A kettős könny-vezetés
És népnevetés-tannak
Bonyolult tudományát
Aztán sorjába jönnek
Szigorított tilalmak
Ezek között az első
A munkatilalomról
Szóló drákói törvény
És a hódfényfürdőknek
Teljes bevezetése
A mezőgazdaságban
Főfontosságú kérdést
Tűznek ki napirendre
Hogy lesz-e gyümölcs a fán
Amelynek nincs virága?
De a Tábla is végre
Letárgyalja a nagy pert
És döntést hoz a tárgyban
Hogy kié volt sajátlag
Az elfojtott sikoltás
S mi zuhog mint keserves
Malomkő a pokolban
S a mennyek boltozatján
Ki harsog és dörömböl
Miközben a rendőrség
Majd szépen kinyomozza
Hogy szép szemed világa
Vajon hová merült el
És a tarka szivárvány
Hová került az égről
S az ifjúság hová lett
Karöltve a királyi
Vén csillagász urakkal
Akik köteleztetnek
Pár pontos számításra
Például hány csillagból
Áll a szemed te Zsófi
S hogy meg ne feledkezzünk
A közegészségügyről

A klinikák bejáró
Beteglétszáma kap majd
Egy szürkék hegedősét
Mivel a költő nem lesz
A szürkék hegedőse
Ugyanott a sebészet
A megrepedt szíveknek
Egy új tanszéket állít
És transplantációval
Pótolja a fájdalmas
Szívet kivéve onnan
S tesz egy követ helyébe
A verslábakra mankót
Szerel fel ahol illik
S a megsértett hiúság
Nytított sebét bevarrja
Így a teljes szabadság
Világa kivirágzik
S a cenzurát e boldog
És büszke distichonban
Mit hálatelt kebellet
Skandalunk fel az égre
Csak a cezúra-kényszer
Ollója vágja ketté
S a félelem hogy egyszer
Ellenséges hatalmak
Megirigyelve sorsunk
Ránktörnek nagymerészen
Az átkos és veszélyes
Rút Józanész nevében
De mi akkor se félünk
Mert akkorára lesz már
Hatalmunk védekezni
Hadügyminiszterünknek
Politikája mellett
Ki közben óriási
Erődítményt szerelt fel
Végiglen a határon
Egy mérhetetlen sorban
Légváraink merednek
Felhőbefűrt toronnyal
Miken gránát ki nem fog
Se gáz se más erőszak
Legfeljebb egy kaján és
Hitetlen és gúnyos szó
Vagy görbe pillantása
Disznófejű Nagyúrnak
Vagy egy hajszál a hűtlen
Leányka üstökéből

Ám akkor is lesz bennünk
Bátorság szembeszállni
A zsarnok napvilággal
S a rózsaszín terrornak
Kiáltván jelszavát és
Dalolván himnuszát a
Nagy rózsaszín ködökbe
Ködfoltta szétoszolni
Miközben két vezérünk
Megénekelte alakját
Titániát s Oberont
A felhők visszaszívják.

Kudarc

Így jár, ki csak rajong és nem vigyáz,
Ki a gyönyörtől már előre részeg -
Ha hozzájut, elvétí az egészszet
És nyílt színen kitör a lámpaláz.

Álmodtál Rhodust, szörnyüt és merészet,
Szárnyadnak szűk volt szűz rózsád, Shiráz
Most itt az árok s a hideg kiráz
S kietlen kút a pelyhes rózsafészek.

Süllyednék el, sülnék pokoli nyárson
Inkább, mint ez a béna, bamba száj -
Itt lenni véled és nem lenni boldog!
Fojtott kacajtól borzong síma bársony
Bőröd s a zugban reszket a homály:
Vihognak piszkos, szemtelen koboldok.

Érdi erdő

Novella, gyermekkori emlék

Tizennégyéves voltam ezerkilencszázkettőben
Sovány kisfiú mint most Ferenc Gedeon a fiam
Zöldszemű és tűzbenégő szétálló fülekkel
Amik úgy hegyeződtek mint epekő szárnyak
Nyaralni Helén nénivel Érdre kerültem
Fiatal kis erdő volt ott mindjárt a ház tövében
Katlan mélyén akkoriban öblén egy Duna-kanyarnak
Régi török torony állt közelben a mezőn
Valamikor Hamzsabég volt a falucska neve
Mindez olyan regényes volt és furcsa egészben
Hallgató régi mező és az elhagyott erdő
Melyben heteken át nem láttam eleven embert

Enyém volt az egész s napjaim úgy teltek akkor
Könyvekkel és vajas zsömlével reggel lefutottam
Világoszöld és zsenge volt az egész ifjú liget
Mint azokon a szép halvány angol pasztelleken
Olyan nemesen szüzi és tejes és vajas és csendes
Járkáltam a fák közt mint valami dómban
Hónom alatt Heine szerelmi dalaival
Amikhez képek voltak Loreley és Kitty szerelme
S a kevlaari búcsú „gelobt sei'st du, Marie”
S a fák koronái közt repdeső zöld bogarával
Szórakozott macskaszememnek ringtam előre
S motyogtam szép magyar szavakat és rímeket
Negyven Heine-verset fordítottam így le magyarra
S ha megvolt egy félhangosan elmondtam a fiúknak
Csodálatos ünnep volt az hallani szóval
Hogy magyarul is muzsikál szavak örvénye mögött
Az a mély és idegen és félelmes messze varázs

...Keresztúton temetik
Ki megölte magát
Egy kék virág virul ott
A Golgotavirág...

Mondogattam magamban és haraptam a zsemlét
Aztán a tisztáson leheveredtem a jószagú fűbe
Érdes és reszelős levelén a fűnek suszterbogár tornászott
Zizegett a lomb fölöttem elfogyott a zsemle
Beírtam a verset keményfedelű barna füzetembe
S mentem a morzsákkal etetni fiókáimat
Ugyanis napokkal előbb egy törpe bokorban
Rigófészket fedeztem fel hat kicsi rigóval
Csillag alakban befelé összedugott buksi fejek
Mint kerek tollseprő aludt és pihegett az egész
S hogy elámultam mikor a neszre ahogy
Félretoltam az ágat mint valami gép
Drótonrágó szerkezet mind a hat pici fej
Hirtelen kinyílt és csipogott és tátogva úgy meredt
Becsukott vaksi szemek bársonybélésű torok
Rájöttem azt hitték rigómama az
Nagyon meghatott ez a naiv bizalom
A várakozó torkocskákat nem hagytam várni tehát
Két körmömből rigócsórt formálva benyomtam
Mindegyik torkocskába egy pici morzsát
Slukkolták vígan s tátogtak újra utánna
Ez a merész trükköm nagyszerűen sikerült
Attól fogva ez volt rendes napi szokásom
Etetni a félrevezetett rigófiákat
Egészen a napig amit el akarok mesélni
Mint egyébként is érdekes és különös esetet
Reggel mint rendszeren szaladtam le ligetembe

Magányos volt mint máskor mégis megálltam
Hökkenne mert olyan különös hangulat fogadott
Szinte félős volt és én nem értettem mi történt
Sétáltam s néha hátra fordultam szorongva
Mintha a fák közül leskelődne rám valaki
Most eszméltem rá hogy túlnagy a csönd
Az nyugtalanít nem hallani semmi zörejt
Semmi madárfütty dongó darázs a levegőben
Ébren van s mégis áll és fülel és dermed az erdő
Mint akit fenyegetnek vagy maga is fenyeget
Fülledt a légben egy néma várakozás
Talán csak a fülem káprázik biztattam magam
Mentem a fűben s nyomomban semmi se rezdült
Surranva nem röppent cipőm orráról a szöcske
Sütött a nap és mégis mintha éccaka volna
Úgy rejtegetett és titkolt valamit ez a völgy
„Erlkönig!” jutott eszembe hirtelen akkor
S kalapálni kezdett rendetlenül a szívem
S fordultam volna vissza - hopp! a fiókák
Villant át rajtam s mentem a bokor felé
Ám nyitva az ágakat ott csaknem felkiabáltam
Üresen és odvasan feketéllett a fészek
Üszkös romjaiként pici tűzhelynek a fában
Mind a hatot kiszedte tegnap este óta valami
Valaki nem lehetett csak én tudtam a bokrot
A fiókákat bizony elhordták az öregek
Csőrükbentartva egyenként szálltak halkan az éjben
Nem tudni hová nem tudni miért-miokból
Rejtették el jobb helyen pelyhes pereputtyuk
Álltam a bokor előtt elszontyolodottan
Mint kitől alattomosan visszaloptak valamit
Amit egyszer biztos rejtekhelyre helyezett
Talán az öregek megneszelték protektorságom
Kolduskölykök ostoba és gyanakvó szülei
Kik elrántják az éhes és mohószemű gyereket
Kinek csokoládét kínál a bársonyzekéjű úrifíú
Irigyen csakhoggy egyiknek se legyen öröme
Sírni tudtam volna szégyenemben és haragomban
Leültem a bokor előtt átkulcsoltam a térdem
S néztem bánatosan a fűben magam elé
S ekkor kezdődött a rémes és furcsa kaland
Először azt hittem valami fényeshátú gyík
Villan a fű közt... aztán még egy... és onnan is egy...
És most már zizegett is... és messziről valami zúgott
Hosszan és tompán... és egyre több csillogó sikló
Csúszott a fűben villódzva csillogva felém...
Most közben riadtan s hátrálva felemelkedtem
S az út felől tompa dübörgés fogadott
S a villogó kis fejek szétterültek és összeszaladtak

És sziszegett és szörcsögött és halkán vihogott az egész
És zengett az erdő mélyéből idegen orgonahang
Jobbról és balról s előttem és mögöttem az erdő
Jajgatni kezdett és csuklani mint aki fullad
Reccsentek és pattantak gyökerükben a fák
Árvíz! kiáltottam ocsudva s már jutott eszembe
Este amit beszélt a paraszt aki hozta a csirkét
Hogy kilépett medréből a Duna fent áll a mezőn
S ha áttöri a hajóhíd felől azt a töltést
Félóra alatt előnti ám az egész ligetet
Usgye rohanni kezdtem ki az útra mögöttem a siklók
A tisztás felé akkor már nem lehetett
Sárga kavargó víztükör örvénylett a helyén
S az útra keresztbe amerre kifelé igyekeztem
Dörögve zuhant fák közül kétoldalt a vizesés
Fele se tréfa gyorsan le a cipőt meg a harisnyát
Fel kell jutni a dombra mielőtt nyakamig ér
Neki a csurgónak... két perc múlva derékig
Zihálva és zörögve gázolok és rohanok
Próbálok úszni kapaszkodni gyökerekbe
Sodor az ár magával mint ürgeporontyot
Nyelem a ronda sarat most odavág az örvény
Egy zsombékhoz kimászom csuromvizesen
Az erdőszélről hallom már kiabálnak
Néném magas hangon jajgatva a nevemet
Lejtőt érek végre fölfelé s kapaszkodva lihegve
Tíz perc múlva felbukkan mocskosan a fejem
Erdő szélén közel a házhoz ahol már keresnek
Visznek a konyhába tűz mellé be a teknőbe
Szárzbatenni s míg dideregve dicsekszem
Kalandommal egyszerre ámulva kiáltok
A rigók! a rigók! no mi az csavargó kölyke
Nénikém mit szólsz most értem a dolgot
Az öregek tudták amit ember nem tudott íme,
Te se tudtad hagytál erdőbe szaladni
Elvitték kölykeiket az árvíz elől!
Aznap este víz alatt állt a völgy fel a partig
Valaki ladikot szerzett telihold volt az égen
Csónakáztunk kanyarogva a fák közt
Soha ily rejtelmes különös este azóta
Velenec volt nekem az erdő és bagdadi álom
És Atlantis amiről olvastam valahol
Az életre gondoltam ájult mámorban ami jön
Ezerkilencszázkettőben a század elején
Azt hittem így kezdődik most nékem az élet
Csodája sohanemsejtett esélye - most tudom
Így végződött számomra ezen a csodálatos estén
Számomra ki egy elmúlt század végére születtem
S meg nem értem már kánaánt a beteljesedést.

Tisztelgés a viadal előtt

Ellenfélem

Ezt a titkos jelet karddal a föld felé
(Szemét hunyorítva, hogy észre ne vegyék)
Ne nézd összebeszélésnek
Vagy aljas vesztegetésnek hogy csak színleg bántsuk egymást
Ó nem nem tudom jól büszke vagy mint én
Verekedni fogsz inad szakadtáig
Én is ó én is nem erről van szó
Üzenetet akarok adni amit ketten értsünk
Külön tisztelgést mást mint a hivatalos
Amit megkövetel karzat és nézőtér
Csak így cél nélkül érdek nélkül úri gögből
Hogy tudd mielőtt meghalsz vagy meghalok
Én tudom ám ki vagy de tudd meg te is rólam
Lesunyot homlokomon vedd észre ugyanazt a jelet
Amit én is észrevettem a te homlokodon
Egy perc és kardunk éle vígan összecsendül
Csattanva csókolja egymást s mint megfeszült húr
Halkan és ravaszul pendül meg közben a penge
Látod én tudom hogy különb vagy azoknál
Legkülönb közülük akik ellenem harcba kiküldtek
Két idegen törzs boldogtalan két fia ketten
Két idegen faj akik szörnyen gyűlölik egymást
Helyettük mérkőzünk uj Curiatusok
Ugye neked is könnyebb meghalni mint megmondani otthon
Törzsed Apáinak azt a titkolt Bűnt, a te titkod
Azt a Hét Táblán hirdetett Átkát a Gonosznak
Hogy csak a gyávák gyűlölnék sose gyűlöl a bátor
Ugye te is restelled torkod szorul tudni előre
Itt fekszik majd a porondon egyikünk s míg a másik
Felröppen vállaira ordító sokaságnak.
Homlokát veri vér s a babér s leomló kezeit
Nyálazzák vérszagra kinyílt lihegő asszonyi szájak
Ő hallgatva s megbabonázva dermed majd le földre
Hol a porban éppen akkor hurcolják a tetemet
Horpadt mellét lógó lábait sápadt és csukott ajkát
Mely sose szólt hozzá és fejét mely felé sose fordult
Megtört szemeit melyek soha nem tűnődtek el a szemébe
Hősi harcaiban Zöldeknek Sárgáknak és Feketéknek
Őt ezt a fehéret itt akivel meg tudták volna érteni egymást
S akivel most - hallod a másodikat? - kezdődik a hajcihő
Előbb csak karddal aztán ha nem megy a játék
Vaskóval és tussal és puskaaggal és kézi gyilokkal
S ha még akkor is hörög egy kis szusz valahol
Eldobva fegyvert pusztá kézzel csak a fejének
Kecsezkecsken fogd ahol éred ez az új harci kiáltás,

Ez az új hujuhuj ez az új krisztusi zászló
Körmöd a torkomon és fogam belevájva karodba
És karmoddal - harmadik jel volt? - hurrá, rajta, ne resteld!
Karmoddal tépd ki szívem és beledet hadd taposom ki
Halj meg kutya vagy gebedjek én holtra előtted
Hurrá le a földre, a zöldre, a véred, pirosra te fested, most jött el az
estem, az ested, hol a testem, a véred, a tested, a vérem, én ellenem,
idelent, odafent, odafent egyetlen barátom, méltó felem, égi testvérem!

Tom

Együgyű monológ a kutyaszívről

Nehezen szánom rá magam hogy a lelkeimen könnyítsek
S meggyónjam önmagamnak dadogó szavakkal a bűnt
Mert bűnnek számít e kemény és harcoló korban a részvét
Ha nem arra való s elismerten szomorú tárgyra pazarlod
Mint amilyen az emberi balsors és munkanélküliség
Láttam meghalni kórházban és harcban és vesztőhelyen is
Embertársaimat és megesett hogy meg se sirattam őket
Szórakozottságból vagy mert túlságosan figyeltem rájuk
Önmagamat képzelve helyükbe s önmagát nem siratja az ember
Még a haldokló körül is csak a rokonok sírnak ő maga nem
Erre hivatkozva kérek feloldást a gyenge és ostoba tettért
Amit azzal követtem el hogy én aki sírni nem szeretek
S nem is sírtam már régen most mégis elpityeredtem
Kimulni látván borzas kis pincsimet bizonyos Tomi nevűt
Hogy történhetett ez szeretném valahogy elmagyarázni a dolgot
Úgy tessék venni hogy negyedik éve tartozott Tomi hozzánk
Afféle családtag aki jól érzi magát s éli világát
Néha rámordul az ember nem mész a fenébe Tomi
Míndig itt csetlesz-botlasz lábam alatt egyszer orromraesem
Vagy nem hallgatsz kuss te komisz kutya éccaka van mit ugatsz
Amitől Tomi mordul még kettőt aztán elhallgat érti a szót
Tudja jól nem komoly ez csendesítve rezgeti farkát
Azt csóválja jó-jó értem önnek se kell úgy kiabálni
Tisztelt gazdám mit vár magamfajta kis pincsi kutyától
Emberlétére mint magasabb értelem tudhatná már igazán
Ösztön ez nálam hogy felriasztva éccaka így ugatok
Aggódó ösztön hogy bemászik valaki s megtámadja önöket
Már látom úgyis nincs baj most megyek vissza magamtól
Vackomra álmodni kolbászt és szájkosarat és simogatást
Rajongást és eszméletlen áhítatos szerelmet és gyűlöletet
Így csóvált és lihegett és morgott Tomi ha rákiabáltam
Vagy néha elszántan s végképp elkeseredve vissza is feleselt
Hogyha rosszkedvemben elkergettem mikor nekemugrott örömeiben
Vagy jókedvemben csúfolva én is ugattam vau-vau mint a kutya
Visszacsholt bizony ilyenkor elképedve s felháborodottan

Hökkenve hátrált nekem ugrott füle reszketett mint a levél
S az volt írva tincsek alól kifeketéllő izgatott két szembogarába
Hogy ez már mégis csak példátlanul esztelen és gonosz ügy
Mért ugat ön hiszen ön nem kutya miért alázza meg így
Önmagában az embert s a kutyát bennem és azt hogy én ugatok
Hiszen ön jól tudja különben hogy nálam ugatás és verdeső farkam
Ugyanaz ugyanaz mint mikor ön kedvesen azt mondja szezervusz Tomikám
Na gyere ide buta kutyám na gyere na azért ne egyél meg
Ugyanaz ugyanaz verdeső farkam és ájult lihegésem
Ugyanaz a szeretet csak felfokozva százezermilliószor
Mert nekem nincs egyebem én csak lihegéssel és csaholással
És kilógó nyelvvel és összeugrálva és vinnyogva és körbepörögve
Mint a tébolyodott én csak úgy tudom azt kifejezni
Azt a minden földi gyönyörnél mámorítóbb örömet
A szeretetnek és szerelemnek minden más ösztönt elsöprő viharát
Amit én érzek válaszul ami bennem válaszol a szeretetnek
Pirinyó kis derengésére mikor ön azt mondja nekem na jól van Tomi kutyám
Hogy túl éhségen s életvágamon túl ujjongjak és ugatozzam
Itt vagyok itt vagyok itt vagyok halleluja ember-gazdám én uramisten
Itt vagyok itt vagyok engeddd hogy meghaljak a szeretettől
Hát csak azért mondom nem szép játék csúfolni a csaholást
Ez reszketett és dobogott abban a bundapamacsbán
Ami Tomi volt olyankor mikor én ugratva megugattam
(Csak még fenti szavaknál is zűrösebben és ködösebben)
Persze utána rögtön elfeledte ezt az egész haragkitörést
S hajlandó volt összenyálazni s szájábavenni egészen
Minden emberi lényt aki méltatta észrevenni személyét
Áradozó boldogságában nem azért hogy vérét igya mint a vadnak
Hanemhogy nyálával és testmelegével óvja s szeresse mint anya a kölykét
Aztán futott is már fontoskodva szaglászni a sarokköveket
Mintegy jelezve bocsánat azért én mégis csak kutya vagyok
Pálya és foglalkozás szerint és hivatalból és hivatásból
Más a kötelesség fajtámmal szemben és más megint a passzió
Szenvedély és szerelem egy magasabb eszme szímatja
Olyasféle mint önök számára a művészet meg a vallás
S mégis s mindezekén túl az volt állandó benyomásom
Hogy Tomi csöppetse elfogult az emberi fajta javára
Gyöngéinket jól ismerte s jellemünk furcsa hibáit
S külön-külön úgy bánt velünk ahogy jellemünk követelte
Tudta ha Gabi szól rá Tomi takarodj le az ágyról
Attól nem kell ugrani mindjárt elég ha úgy tesz mintha akarna
Gabi szórakozott nem is figyel egy verssor jár az eszében
Perc mulva majd odamegy és megsimogatja az ágyon
Ám ha Julis mondja na Tomi készülj most jön a fürdés
Már az ef betűnél ugorjon s bujjon a pamlag alá
Nem mintha ezzel el lehetne kerülni azt ami végzet
A gyűlölt szappant s az egész keserves csutakolást
(Amit egyébként férfiasan túrt mint orvost az úri beteg
Akkor is ha különben nem nagyon hisz a tudományban)

De késleltetni lehet „csak idő miatt az ember küzd s haladék”
(Ezt Shakespeare Brutusa mondta s egyebek közt Tomi is)
Pontosan tudta Tomi ki a jó ember nem büntetőjogi
Szempontból de igazán s ki a példásviseletű rosszember
Egyszer órákig várt a lift mellett egy bizonyos hölgyre
Akiről tudta hogy nagy kutyabarát s szereti felvinni a liftben
Nem lustaságból mert pillanat volt neki hat emelet
Gavalléros ravaszágból hogy az illetőnek örömet okozzon
Volt Tominak mindezen kívül sok bonyolult magánügye is
Főként nyáron mikor nyaraltunk Verőcén és a Balatonnál
Kettőre jól emlékezem az egyik egy Szuszi nevű
Ronda kis fekete szutykos és ostoba szuka volt ez volt a nagy szerelem
Emiatt állt ki harminc hímmel s szerzett véres sebeket
Másik egy nyafka és hisztérikus kis fehér úri dögöcske
Reménytelen ábránd mégis miatta hagyta el kétszer a házat
Reggel jött haza nem mert éccaka szólni hogy beeresszék
Sunyin és behúzott farkkal büntudattal bujt el előlem
Jól emlékezett rá mit mondtam neki este Tomi ha elmész
Azzal a pincselével zárva találász mindent csavaroghatsz az éjjel
Ám ez is elmúlt Tomi fölött nem hagyott mélyebb nyomokat
Járt és kelt és futkosott s délben ha hozták a terítőt
Odaült a falhoz símulva mindig egy bizonyos ponton
Rezgetve farkát várt és figyelt minden mozdulatot
S csak akkor hagyta ott őrhelyét mikor már mindenki leült
Akkor jött közelebb megállt a székek előtt és nézett várakozón
S csak ha túlsoká nem vették észre vakkantott rosszaló hangon
A Verpeléti úton Tomit mindenki szólongatta szerette
Ő csak a farkával jelezte jó-jó tudom hogy ön kicsoda
Meg se fordult most dolgom van de ismerem és kedvelem önt
Bohémhírű kutya volt Tomi alapjában csakugyan az is volt
Néha hazulról a kávéházba szaladt el utánam
Ha kergettem visszafutott de a sarkon megállt és várt gyanakodva
Hátha meggondolom behívom egy feketére vagy csevegni kicsit
Bohém jóhiszemű szaglászó mindig kíváncsi bizalma okozta
Élete döntő és megrázó eseményét is tíz nappal halála előtt
Hogy elfogta a sintér s négy napot ült kutyabörtönben
Amire itt most bővebben kitérni egyrészt nem akarok
Másképp mult héten ő maga referált erről a szombati lapban
Ami aztán történt én csak arról számolok itt be
Hazatérte után mindenki rögtön mondta s beszélte a házban
Hogy Tomi kedélyét döntően feldúlta a drámai lecke
Csendes lett és udvarias otthonülő nem szökdösött el
Ha közeledtem nem feküdt rögtön hátára szokás szerint
Hogy csiklandozzam amitől ínyét mutogatva röhögni szokott
Ülve maradt komolyan rámnézett aztán nehezen indult
Kétszer még ott volt lent az uccán a szép őszi derűben
Szaglászott is keveset de már nem kellett lármázni és könyörögni
Hogy tessék hazamenni ment bizony szó nélkül és szótfogadón
Harmadnapra reggel szólogatom valahogy hiányzott a hangja

Harmadszorra felelt a szekrény alól rekedt köhögéssel
Csalom elő nagynehezen jön vánszorog ül a sarokba
Hisz ez a kutya beteg vigyék át Farkas doktorhoz azonnal
Magam nem érek rá sietek rengeteg restancia aznap
Délelőtt tárgyalás ebéd Pesten este meghívás hajnalba lefekszem
Másnap újból a harc süket vagyok semmiről nem veszek tudomást
Harmadnapra (megint) kábultan ébredek tíz óra zúg a fejem
Hirtelen átnyílal agyamon ülök fel hé mi van Tomival
Jaj nagyságos ur mintha végét járná már csak szuszog az a drága
Azt mondja az orvos szopornyica vagy a tüdővel valami
Kapott injekciót én is borogatom ott fekszik a zugban
S már hozzák is be Tomit gyolcsbatakarva s mint egy törött cserepet
Letették ágyam elé s a pillanatban mikor fölébehajoltam
Mintha nem is véletlen volna a szomszéd lakás vékony falain át
Csend lett elhallgatott a rádió nyekergő reggeli muzsikája
Csend lett de nagyon csend mert a nedves rongyok hevederében
Tomi már alig pihegett hasa és álla kushadva elernyed
Csak tompora rándult még kínosan mint egy eltaposott fejü
Nagy hernyó selyemhernyó ami már nem fog begubózni soha
Fekete hű szemeit is betakarta már valami vöröses lepedék
S a csendben perc mulva szóltam rá Tomi s magam is összeriadtam
Hogy milyen magasan s vékonyan s kámpicsorodva jött ki torkomból a hang
Tomin kis remegés futott át de a farkát már nem tudta felemelni
Füle mellé fektettem a tenyerem s ekkor elomló erőfeszítéssel
Utoljára még tenyerem öblébe behajtott néma fejét
Picit mozgott benne elhelyezkedett mint aki most végleg így marad ott
S még éreztem amint átküldte ereimbe testének utolsó melegét
Tomikám súgtam mégegyszer s tulajdon hangomnak idegen
És távoli távoli és régfeledett muzsikájától most már kiszivárgott
Szememből a könny egyetlen csepp amitől egyszerre minden
Egyszerű lett és meleg és otthonos és érthető mint maga az élet
Most már értettem mit jelentett Tomi vad és haragos ugatása
Mikor azt magyarázta vele szavakon túl hogy nem az étel
S nemcsak az ösztöni érdek köti hozzánk hanem valami más
Tenyerembehajtott haldokló feje melyben már nem volt semmi kívánság
S szememben az a kis nedvesség egyszeriben összefolyott
S most én még e könny fanyar utóízével tünődő szemeimben
Mondom el önöknek bizony mondom nektek mit tudtam meg Tomiról
Mindazokon kívül amit ugyis tudni lehet egy pincsikutyáról
Bizony mondom semmi több ez az eltűnő semmi kis élet tenyeremben
Semmi több maga a tiszta szeretet és mégkevésbé kevesebb
Ugybizony az a bizonyos szeretet amit áhíthatos önkívületben
S marcangoló harcokban szomjaz és áhit és keres az emberi lélek
Hogy égessen mint a csipkebokor s tátogjon mint Ferenc halai
Ime itt fekszik ilyen egyszerű és picike és tisztán ragyogó
Mint százezer mázsa szurokércből kilugozott rádiumaktivitás
Semmi sincs neki nincs esze és lelke sincs csak szeretet
Nincsenek gondolatok s már ösztönök se csak szeretet van
Élete sincs már nem is akar már élni csak szeretni akar

Ész nélkül lélek nélkül ösztön nélkül élet nélkül való szeretet
Bizony mondom magunknak is emberek ugye milyen jó volna
Szeretni tudom én szeretni akarunk egymást szeretni nem mimagunkat
Egymást és nem azt az unalmas én-valakit akihez láncol az élet
Jó volna szeretni ugye jó volna szeretni másvalakit nem sírni magunkért
Tudom jók vagytok gyerekek jók a gonoszságtól eltorzult lárva mögött
Várod már ugye várod gyilkosom várod már a halálom
Jó volna szeretni ugye jó volna szeretni de hogy sirsz, amíg élek
Ugye várjátok már mind velem együtt hogy tudjátok végre szeretni
Meghalni ugye meghalni hogy szeressetek és sírjátok értem.

„Struggle for life”

Pajtás, úgy fest, alulmaradtál
A Tétel és Törvény szerint -
Dögödre már hiéna szaglász
S a varjú éhesen kering.

Nem is a falka volt erősebb
Apró vadak tángáltak el -
S hogy írhadon ki osztozik most
Véreb? Veréb? Nem érdekel.

Öklöd, mikor lecsapni kellett
Mindig megállt a féluton -
Jóság volt? Gyöngeség? Nem értem.
Félsz? Gőg? Szemérem? Nem tudom.

Talán csak undor. Jól van így is.
Megnyugszom. Ámen. Úgy legyen.
Inkább egyenek meg a férgek
Mínt hogy a férget megegyem.

Szemek szimfóniája

Emlékezés egy meg nem írt költeményre

Ó nem így akartam én egyszer vallani rólatok női szemek
Zörgő szavakat zihálva egymás hegyén-hátán hangsúlytalanul
Mint akit kedvesei közt váratlanul tört le a kórság
Nincs már ideje hörgő tüdejéből mint repedt fuvolának
Résein át fülsértő sipítás közli szálnalmas dadogással
Élete titkát hogy szerette a hű nőt és más semmitmondó szavakat
Micsoda költeményt terveztem minő rímeket lüktető ütemén
Beethoveni dalnak összecsengő szárnyas igékből
Micsoda korallkincseket akartam felhozni harmatosan
A nyelvtenger mélyéből ahol a szó gyökeredzik
Hogy aki hallja hosszan bújja és zümmögje utána

Távoli távoli távoli tengerek búgó üzenetét
Mindez tovatúnt az emberi szív nem tengeri kagyló
S elapad lassan a dal amelynek nincs szövege
Haszontalan emlékek csödtömegében turkálva ma éjjel
Találtam e jegyzeteket egy vershez szemekről amikbe meredtem
Elmondom halkán és üresen ahogy emléket mondani illik
Azt a félórát amikor megfogamzott bennem a dal
Talán egy boldogabb korban eldalolja helyettem valami költő
Velence felől hurcolt zakatolva egyszer ősszel a bécsi vonat
Szurkos nagy hegyek közt vezetett kanyarogva az út
Csupa dolomit alul zöld és sárga vörhenyes erdők
Tarka szoknya s kötény terebélyes asszonyság derekán
Aztán övön felül csak csupasz és meztelen feketeség
S végre a csúcson hósapka tiszteletes fehér hajkorona
Ezen az úton rázkódott száz évvel ezelőtt egy postakocsi
Ablaka mentén szépívű orral egy büszke férfinprofil
Nézte az ormokat s rajtok a felhők tömör gomolyát
Goethe János tünődött azon amit száz évvel utána
Einstein és Eötvös fedezett fel a vonzás viszonylagos elvét
S közben várta őt a lagunák közt egy furcsa utolsó szerelem
Ölemből lecsúszott amit olvastam az Italienische Reise
S bámultam magam is e zord és gyönyörű hegyeket
S szóltam döbbenve magamhoz mért is vagy hát a világon
Mi tart itt ez a zöld televény vagy a bérci magasság
„Szürke elmélet” hogy tudjam mindennek mi a miértje
Vagy a latin narancsligetek „lombok közt izzó aranya”
Hogy boldog akarok lenni vagy annál több s van-e több s van-e más
S ekkor két hegycsúcs közt fönt az acélkék boltozaton
Ott hol az erdők s gazellatapodta füvek zónája lezárul
Hallgatagon és sárgán bukkant ki elém az éjben a félhold
Mint egy kérdőjel a mondat végén amit felírtam az égre
Itt e földön téged boldogság úgy hívnak hogy szerelem
S téged szerelem élete tartalmának tartott az ifjú
Van-e hát élet túl a szerelmen van-e lét az életen innen
Mint ahogy szikla van és hó és felhő és sivító szélviharok
Odafönt magasban ahol már fűszál se terem meg
Ott éreztem én akkor magamat azon a válaszvonalon
Lépjem-e át felejtsem-e el a vágyat a vágyat
Ezt az egész édes és fájó és ostoba lázat a testben
Forduljak-e vissza mint a pilóta mikor ritkul a légkör
Fogytán a gáz meg a gőz és a motor zihálva kihagy
Lent a lapályon kis falu vár pirosfedelű csárdaszobával
Fehér terítő s ablakon át templom s templomon túl temető
Jó lesz benne feküdni kéjtől és kintől fáradt tetememnek
S elfogott undor és félelem és harag mint még soha tán
Egyszerre kétféle dallam szólt lelkemben szörnyű macskazene
Külön mindkettő remek együtt gyötrelem és üvegkaparás
Egyiket küldte felülről a szférák orgonasíjja
Másik a velencei vadvizek lehelletét hozta felém

Bűzösen és mákonyosan mint régi bérházudvarokon
A csatorna és a latrinák közeléből kintorna bús mekegése
Amitől édeset és undokat álmodik vackán a tízéves férfigyerek
Paplan alá dugva fejét dobogó szívvel barna boszorkány combjairól
Így vergődtem émelygős szívvel s szorongva dobogó gyomorral
S emlékeztem egy régi lépcsőház vásott kövein futottam fel és le
Álmosan éjjel nyitva kaput négyszer kopogva a házmesteri fülkén
Szolgálni egy szegény és gonosz és hideglelés beteget
Negyedízben nehéz volt a kereszt leültem a lépcsőre pihenni
És csukott szemeimbe halvány fénnel jött egy váratlan Jelenés
Jól látom most is női arc volt nem ismerőse nem láttam azelőtt
Szánakozó lány mosoly puha száján s a szeme megesett rajtam
Nézett rám nagy szánakozással dorgáló nagy szeretettel
Nézett egy darabig aztán ködbeborult halavány lett és eltűnt
Elöntötte a béke felálltam s szégyenkezve mosolyogtam
Hogy ily gyenge vagyok és gyáva és hitványul kétségbeesem
Ó hiszen van valahol valaki mindegy hogy ismerem-e vagy se
Ó hiszen vannak zúgó tengerek és libegő ligetek valahol
Ó tele van tele van szemekkel éjjel és nappal a térség
Lásd meg a szemeket mindenütt ott vannak lesnek rád őrzik a lépted
Titkon kukucskálnak halkan nevetnek ha csetlik és botlik a lábad
Még neki falnak tombolsz és káromkodszt mint a bolond
Néznek rád a szemek ezer rejtekhely sokezer zugából
Néznek a képek a régi falon tünődve néz a titkatos óra
Faujjait arca elé tartva fái közül néz rád a titokzatos erdő
Néz rád kék szirmai közt kehelyszemével a nefelejcs
És a mályva bársonyos irisze s az iris kék szeme néz rád
Néznek a házak az uccán s tágrameredt sárga szemével
Eltátva szinte a száját bámészan néz rád a teli hold
Bámul és lézeng utánad hogy el ne maradj fut a ház peremén
Pislogva és hunyorogva folytonos nézéstől gyulladt sokezer szemével
Mást se csinál csak folyton téged néz a csillagos égbolt
S a csillagos égbolt mögöl is nyilván néz egy óriás szem
Dermedten ahogy tenmagad is nézted a lencse alatt
Elbűvölve s megbabonázva mikrobák cikcak rebbenését
Ó most már tudom mit láttam bennetek szerelmes női szemek
Ez a sok szem akart belőletek egyszerre együtt nézni belém
S én magam is ezt a sok szemet próbáltam gyűjteni egybe
Gyűjteni gyűjtőpontba felgyűjtani véle remegő szíveket
Ó hogy nyilal most is kicsi fájással szívembe az emlék
Hosszan és szótlanul és szégyenkező félszeg nevetéstől
Míg a borzongás villanyos árama futkározott kék libegéssel
Szikrázva ujjakon át egyik test idegéből a másik idegbe
Ó hogy bámultuk tágrameredten egymás szemét régi szerelmes
Asszonyaim akiknek arcát is szinte feledtem most mindegyik arc
Egybefolyik lágyan s csak a Szem világít át az idők vizein
Csak a szem csak a szem világítótornya az éjben
Park fái alatt kávéház sarkában téli fagyon s nyári mezőkön
Tágult szemek és lecsukódók és ködbeveszők és könnybeborulók

Végtelen tükrök sora egymás szeme a szembogarakban
Egy picit ember ez én vagyok kicsi szemében egy még picinyebb ez ő
Lélek tükre periszkóp és utalás és vágy és messze ígéret
Így bámultak egymásba rettenve és boldogan egymást hipnotizálva
Míg elzsibbadt és elalélt a két test s csak két pár szem lobogott
Két pár szem élt megszászorozottan mint a fantasztikus filmekben
S egyik se tudta tovább melyik szem az övé s melyik a másiké
Nem Eros nevetett már itt s nem a pufók kicsi gyermek
Ezek a szemek már egymásbamerültek s nem akartak más szemeket
Vagy ha igen csak azért hogy százezer év messze homályán
Feltámadjanak és újra s meg újra keressék s leljék meg egymást
S ráismerjenek ez volt az aki odaát a sötétben
Alvó arcomra hajolt s hívott ébredj fel és jöjj a világra
Érdemes jönni itt vagyok én is várlak és vár a tüzes nap
És vár a hegyek tarka lejtője és vár a havas hegyorom
Zárt levél minden emberi élet és zárva kerül be a sírba
Nincs aki felvágja csak a szerelmes szem éles sugara
Véka alá rejtett fény voltál volt a vékán egy repedés
Abból egyetlen szikra kibukott és megvillant egy pillanatig
És átcsapott egy nő szembogarába s aztán lezárult ez a szem
S most már csak a mennybolt lát és néz csak az Isten
Csak a mindenség bámul rád s nem érti mit óhajtsz.

Karácsonyi karének

Évtársaim emlékkönyvébe

Nem tudok én igazi ajándékot osztogatni
Mint a tehetősek aranytollat és cigarettatárcát
Én mindenféle szép szavakat gyűjtöttem
Adogattam olcsón, még nekem is maradt,
Gondoltam ezekből csinállok most valamit
Komponálok egy szép karácsonyi korált
Amit aztán majd együtt fogunk énekelni
Kétszer húszévesek a régi világból
De vendégek jöttek valaki zongorázott
S olyan furcsa valami volt amilyen még soha
Körülnéztem s az ismerős arcok és alakok
Még tulajdon házamnépe is hozzám hasonló
Visszaszaladt a képen és olyan idegen lett
Mintha csak véletlenül emlékeznék az egészre
Erőltetni kell hogy eszembejusson
Nagyon régen volt az egész és nagyon messze
Hogy ezek itt örömet és fájdalmat okoztak
Kicsit félős érzés és mégis olyan könnyű
Hogy íme nincs bosszú és hála se többé
Mert valahová utazni kell nem tudom hová
Ahol minderre úgyse lesz többé alkalom

Csak egyvalami fájt tompán ostoba kinnal
(Mint a gyereknek akitől pörgőcsigát vettek el
S már húzzák is ki a boltból üres a tenyere
S néz vissza a tarka üvegre és üres tenyerére)
Hogy úgy hagyom itt az egészet ahogy találtam
Szenvedélyes szavaimtól senki se változott
S már nem volt kedvem rakosgatni szavakat
Szólván egyszerre mindannyiunkhoz fennszóval
Inkább csak úgy külön-külön búcsúzom el
Ajándék-kézszerítés sebtiben pongyola módon
Mint kivel zakatolva-mérgesen indul a mozdony
S néhányan lézengenek füstös alkonyi ködben
Induló és érkező vonatok közt, ha kikisértek,
Emlékszel Turcsi erre a pályaudvarra
Összeboruló kormos boltozatával
Amitől síró vakot álmodik a kicsi koldus
Látod a kerek égbolt is ennyi lett számunkra fiacskám
Hasztalan keserű becsvágyad Milán, és gyanakodásod
Kutass ki, nem én loptam el vajaskenyered
Valaki más lehetett mindkettőnk tolvaja pajtás
Szervusz neked is Desiré hát mit csináljak
Nem tudtam eljátszani a nagy komoly szerepet
Ahogy tulajdon halálunk mimeltük nagy röhögéssel
Laci nem jöttél ki, neked azt izenem
Egyszerű borom szőlőlőből volt ne igyuk mindig
Azt a pántlikás pálinkás kurjongatós úri pancsot
Zoltán ne bánts ne szidj nem tudtam mást cselekedni
Jól tudom én hogy nem ér semmit a jóság
S rossznak lenni dicsőbb mégse ment a dolog
Könnyű eset volt Bandi másnak lenni a szürke
Mindennapi népnél - de lenni olyannak
Én mondom neked ez már kicsit nehezebb
Haragudtál rá aki rúgdosott Imre köszönöm
Egyszer Menyus rámkiabáltál úgy-e megbántad
Zsiga bátyám jól esett gyermeknevetésed
S hogy megríkattalak Géza hálás vagyok érte
Együttvéve sajnálatok ha bajbakerültem
S kedvesek voltatok nincsen semmi panaszom
De mindez csak szó gyerekek valamit kellene tenni
Mi lesz velünk ocsudjunk magunkra eszméljete
Nem pályaudvar ez fiúk hagyjuk e mókát
Nem látjátok vagy úgy tesztek mintha senki se látná
Indultunk hajóval fellobogózva részeg örömben
S fittyet hánytunk ama tengerrengésnek zivatarnak
Mikor százezer csónak merült a hínárba
És sétáltunk nyakkendősen és cigarettáztunk
S intettünk egymásnak finoman és elegánsan
Összeütődve a korlátnál a fedélzet terraszán
S míg most is így lótok-futunk és heverészünk

A ponyva alatt helyeselve a szép alkonyatot
Cápák és delfinek siklanak s mi füttyentünk nekik
Mintha csak látványosság volna ez a tenger
De én az imént jártam a hajófenéken
Miklós gyere félre mondani akarok valamit
Te mondd csak tudsz te róla vagy a többiek is
Hogy az éccaka... (én rossz alvó hallottam is a zörejt)
A tenger sima volt és mégis történt valami
Talán valami alattomos jéghegy lehetett
Az alattság régen víz alatt... nézz le a falnál
Három sor ablak eltűnt már a felszín alatt
Oszkár az isten irgalmára nézz körül egyszer
Nem látod közeledni a csattogó hideg habokat?
Oly közel van már látni külön sok kicsi fodrot
Mindegyik fodrocsonka nézd csak egy friss picit arc
Most született habcsecsemők és vizilegények
Nem sok jóakaró ami itt kavargó
Üvegszemünk nyitva és néznek ránk mereven
S nem hallod alant azt a fojtott nevetést
Ami ott susztorog és zajlik tajtékos ajkaikon
Hátadon nem fut végig nedvesen a nyirok
Ettől a nevetéstől? - Hisz ezek azt nevetik
Hogy itt táncolnak majd ahol most áll a hajó
Jaj istenem és mi csak ülünk fent a szalónban
Verni félre harangot senkiben nincsen erő?
Mihály a mélybe mered elködlő béna szemekkel
Valami Atlantis tornya felé hunyorog
Hagyd azt a vizet pájtás rángatva könyörgők
Csak fűveny és kagyló és roncsok és férgek azok
Algák kósza lidérce nem szikraparázs
Üllőjén csodacsattot nem kalapál Hefaisztosz
S az a felhő ott fent az alkonyi égen
Amiről azt hiszed Ernő, hogy majd csak elindul
Jó kis vitorla ha gyepelőt hajítsz a nyakába
Az a felhő nem mireánk néz az rokona ennek a víznek
És ez a víz jön és szétnyílik és elereszt
Kihúzza magát kajánul alólunk és hangtalanul
Mint Sőhajok Hídja szennyes csatorna fölött
Zuhantat alá hanyatt-homlok bűzös feketeségbe...
Jaj gyerekek végünk van fáklyát ide hol a szivattyú?
Kortársaim bajtársaim vesztünkre hova kerültünk,
Azt hittük hosszú az út és messze a part még
És majd elérünk valami új Amerikát
Most sehol semmi világ és semmi csillag az égen
És semmi fárosz a parton és semmi föld és semmi öböl
Hömpölygő vízgolyó lett a mi tarka világunk
S rozzant Noé-bárka cifra hajópalotánk
Kormos tükreiben mit nézed Béla táguló szembogarad
Igy mult el sok nemzedék és most mi vagyunk a soron

Értitek értitek értitek végre ez nem afféle hasonlat
Mi csak élet voltunk semmi egyéb csak erdei fák
És a fák nem nőnek az égig mint a kegyetlen szörnyű hegyek
Alattunk fekete kút ólomtestünk rest kitalálni
Kopolyút és uszonyokat inkább leszáll a fenékre
Halljátok?!... itt veri már... a víz... az ablak peremét...
Még pár vonal az egész... már nincs időm befejezni
Egyet böffen a tenger s egy óriás buborék
Pattan el... azután... azután semmi se lesz
Most még ez a perc testvérek ez a perc... bujjatok össze
El az arcunkról ezt a megfagyott lárva mosolyt
Most ordítsunk legalább együtt egy rettenetést
Legalább az éjszaka hallja ez az elfeketülő
Nyúlós és hideg és gonosz éj hogy verje az átok
Legalább ez siketülne belé égrevonító panaszunkba
Amit csak a bugyborékoló hörgés fejez be mi már nem...
Vagy szebb lenne talán... talán mégis az a karének
Testvérek társaim nagyszerű ünnepi dal
Szörnyűséges miatyánk győzelmes és diadalmas
Csengő tiszta torokból büszkeerős bariton
Ez a perc még a miénk s nem féltjük a többit
Lángoló kévékkel keljen fel holnap a Nap
Hallani fogják mások tenger alól messze dalunkat
És minden karok zengjenek és mindenik oltár
És mindegyik vallás ki hisz téged egyisten a földön
Orgonaszóval és sófárral és trombitahangon
El illah il Allah és Löchó Daudi és Kirie Eleison
És mindegyiken túl véknyan csilingelő karácsonyi csengő
Amivel kisfiamat hívják holnap a fenyőfa tövébe
Circumdederunt me gemitus mortis
Gloria in excelsis Deo Krisztus megszületik.

A reformnemzedékhez

Hevenyészett elszámolás a költőre bízott talentomról

*”Vidám fiuk, kik bornál egyesültök
Közétek bűvöl engem dalotok*

Fogadjatok be én is dalolok...

*A mult időkről újakat beszélek
A vén Panard-dal én együtt ivám...”*

(Béranger-Petőfi.)

Nem nagyon hívtatok gyerekek hogy dörmögő basszussal kontrázzak nektek
Mikor ujkort éltetvén rágyujtottatok a reformnóta szép szövegére
Harag nélkül mondom a hiúság ballasztját régen lebocsájtottam

Csak nehezék az higgyétek el vagy fityegő zászló árboc tetején
Nem is szólnék ha nem motoszkálna bennem valami derús gyanakvás
Hogy le akartatok tagadni általában mintha nem is volnék
Vagy mintha elástam volna a rámbízott talentomot senki se látta
Pedig tudjátok titokban hogy dehogy ástam el csináltam belőle
Százannyit és ezerannyit mintahogy a Gazda kívánja figyelő szemmel
Csakhát nem vertem rá képmásomat mindegyikre külön s az évszámot
A szabadalmi jogvédelem és a copyright sose volt erős oldalam
Még a „scripta manens” se volt szent néha a „verba volans”-t többre becsültem
Elmulasztottam ügyelni hogy a megtalált szó nevemhez fűzve maradjon
Többet mondok számomra ez a tulajdon név se volt oly szörnyű jelentős
(Emlékeztek még a gyerekkori fogócskára „nem ér a nevem?”)
Hiszen önmagamat úgyis csak azzal a minden névnel ritkább örökebb
Senki másra nem illő soha visszanevtérő egyetlen jelöléssel és
Császári rangnál és névnel gőgösebb szólítással e földi téreken: én
Vagy egyetlen nagy „I” betűvel mint az angyali angol önérzet
Igy hát előfordulhat sokszor bizony hogy nem is tudom igazolni magam
S ó mily rettenetes megeshet hogy a kor történelmiből szépen kimaradok
S eljövendő évszázadok késő unokáinak unokája a reményteli ifjú
Szipogva nem szurkol a vizsgán miattam mert elfeledte első szeretőmet
Se azért voltam bíz én és leszek is lexikonon s anyakönyvi kivonaton túl
Attól a perctől hogy hunyorogva először nyit ki barbár szemem a csudára
Hogy e művelt régi világnak ezúttal úgy tetszett éppen velem megreformálni magát
Onnan kezdve vagyok én s leszek is s ott leszek köztetek bármi csekélymód
Bármily kicsiny mértékben név nélkül és névtelenül akár tudtok róla akár nem
Ott leszek valahol a szavában és a szívében annak is ki rólam sose hallott
Nem is sejtve talán hogy engem idézvéen szép régi igéket
Vagy kevély-szelesen holmi spanyolviasz-gondolatot amiről elhiszi szentül
Most lelte meg éppen holott régpörlődő koponyámból indult el koponyája felé
Hogy eljusson s egy szikrát villantson benne valami titokzatos úton
Itt vagyok én köztetek máris hiába nem láttok vagy látni nem is akartok
Itt vagyok mint az a furcsa ifjú álmomból akiről szólt a legenda
Va-Kong polgára ki először látta közöttük a Napot egy percre először és utoljára
Egzotikus bolygó Napját mely egyszer kél s egyszer nyugszik egy emberöltő folyamán
S szólni akart róla vergődő és csetlő-botló szavakkal hírt adni társainak
De azok hallgattak csak gúnyosan s már kezdte hinni kaján mosolyukból
Hogy káprázat volt az egész s hogy „nem tudhatni arról mit meg nem tapogattál”
Míg egyszer ráeszmélt hogy ott áll köztük s látja őket s ők nem veszik észre
Hogy köztük van nem látják s ilyenformán mégis csak neki volt igaza
Így állok én így ülök én így borozgatok mellettetek a deszkapadon
Hivatlan vendég ezzel az átkozott megneveléss-süveggel kócos fejemen
Mert idehúzott dalotok s most itt feszengek szégyenkezve és sóvár-irígyen
Senki se szól hozzám s felemelt poharamhoz senki se koccintja poharát
Legfeljebb elbámul a szembenülő pillanatra hogy magától táncol a kancsó
Legyint mérgesen részeg vagyok gondolja csak arra nem gondol hogy ez én lehetek
Rossz dolog ez gyerekek kísértetnek lenni ezt kopogja nektek apátok
Ülni idegenül tulajdon családunk vacsorára terített víg asztala mellett
Rángatom hát a terített szatokba nézek jobb híján s magamba így mulatok
Vagy pedig lappangó mozdulatom furcsa hatását rajtatok figyelem

Egyik odébbhúzódik (a mellettem ülő) önkéntelen mikor előrehajolok
Másik meredten néz a szemembe s azt hiszi üres levegőbe tűnődik
Ez itt nem úgy fejezi be a dalt ahogy gondolta vagy ahogy kedve szerint volt
Az ott máshova tesz egy szót egy vesszőt mint ahová tenni akarta
Vagy tette volna ha én történetesen e világra meg nem születek
Az a párocska másképp enyeleg az a csókocska másképp csattan a szájon
Ez az álmocska másként végződik ez a gondolatocska másként kunkorodik
Ebből a simogatásból nyakleves lett volna és e pofonból símogatás
Ha holt kezem meg nem fogja vagy meg nem lódítja az élő könyököt
S minden eféle apró mozdulattól felém valami béke sugárzik
Vidám gyönyörű Törvény hogy éltem s hogy kellettem valakinek
Holt kezeket hiába nem szorongatott görcsösen gyermekkezem egykor
Utolsót rándult a kéz s átadta az áramot jelezve add tovább s adtam is én
Teljes a lánc még nem akadt meg van remény feltámadás ujjászületés
Mert ez a Reform gyerekek nem a program és nem a becsvágy
Az a reform hogy résen légy „figyelj és jól érezd magadat”
Az a reform hogy sejtelmem se volt soha bizony semmi reformról
Csak azt éreztem mint a diák hogy nekem majd vizsgázni kell ebből
Ebből az életvalamiből amivel megbíztak s amit én is akartam
És csak utóbb derült ki hogy nem az én kedvemért találta ki hajdan
Valami örjítően érthetetlen óriás akarat és bátorság és erőfeszítés
Valami ordítás egy rettenetes hang nem tudni fájdalomtól vagy örömtől
Ordított ekkorát de még most is remeg és gyűrűzik és torlódik tőle minden atom
Ez az ordítás harsogott kezdettől fogva végig borzongó füleimben
Ezt verte vissza bennem minden idegszál minden könny és kacagás
Ez a kaland ez a hang volt az amitől tennem kellett mindég valamit
Tennem vagy mondanom vagy gondolnom vagy közölni vagy kifejezni
Mindegy milyen formában vagy reformában a műfajon semmi se múlik
(Az én fejemet nem a dajka formálta belülről nyomta kifelé ez a hang)
Ettől volt minden ezért kellett próbálnom mindég valami újat
Ettől változott alak és anyag sőt halmazállapot ettől
Voltam kicsi voltam nagy voltam rézből és gumiból és fából vaskarika
Láng és hamu gáz és szén betölteni mindent elférni gombostű fejében
Mert nekem tudni kellett gyerekek mit érez a ló álló kocsirúdnál
Mikor lógatja fejét és néz és néha ok nélkül dobant a lábaival
Mit érez a nő mikor vállát csókolják és aki nő sose voltam
S mit érzek én magam mikor félek mikor hencegek mikor kétségbeesem
Vajjon ezt érezte Platon és Buddha s ezt fogja gondolni X Y és Z
Majd valamikor ha bekövetkezik amit megsejteni mertem
Ettől erőlködtem ettől szerettem élni s várni a ritka pillanatot
Melyben zakatolva megáll a nekilódult élet véremben és képzeletemben
(Vér és képzetek és indulatok és gondolatok mind akadály csak)
S egy pillanatra túl ezeken kitérül életem forrása a tiszta Valóság
Ritka pillanat látnoki perc dolgok veleje boldog hangos nevetés
Odaátról ahol létezem igazán túl e haláltól szorongó álmodozáson
Egy pillanatra üveggé válik múlt és jövő kék és szürke sok rétege bennem
E ritka pillanatok közt ami volt erről kell csak vallanom itten
Hogy folyton változtam mint a felhők s állandó voltam mint a makacsság
Ragaszkodva valamihez amire engem senki se kényszerített

Amit senki nem kért amit senki se kérdezett amit senki nem követelt
Se érdek se családi kapocs se fajta se szempont se lelki se testi közösség
Mintahogy senki se kényszerít senki se kér nem kérdezi ezt a néhány sort
Amit elmondok nektek igazolásul csak azért hogy végire járjak
Mintahogy senki se kényszerít rá hogy reggel a kádban s míg járom a lépcsőt
Miközben másnak üzleten és szórakozáson s főnökei kedvén jár az esze
Töprengjetez emberi végzetten s hogy mi a jó mi a rossz és mi igaz és mi a hazugság
Vagy senki se kényszerít hogy megálljak és meghalljam az uccán
Két szembejövő töredék szavait s igyekezzem megtudni belőle
Sorsukat és életüket megállván nagynehezen hogy közbe ne szóljak
Így eshetett hogy ma már mérlegemet bármely percben átvizsgálhatja bárki fia
Boltomban is ha böngész mindenki talál valami magánakvalót
Gyermek és asszony és víg cimbora és költő és kutató és katona
Mert sok mindent kínlódtam és éltem s mindenből maradt valami
Sok hitvány könnyből néhány gramm tiszta só sok lőréből pár icce párlat
Sokmillió végigszámolt kabátgombból néhány biztos „igen” és „nem”
Néhány biztos „szeret” és „nem szeret” sokezer akácfa leveléből
Sok bolond füstjéből és kormából sok szónak pár egyszerű kristály
Ami már az enyim s mindenkié akkor is ha százszor ellopják és eltemetik
Tessék besétálni aki nem hiszi vagy azt gondolja hogy pusztá dicsekvés
Hogy lim-lomot mutatok vagy hamisítványt vagy elavultat ami reformra szorul
Ez nem csalás gyerekek nem ámitás nem pythia-gőz nem bengáli vörös
Akvárium-kék vagy kínai sárga vedd a kezedbe pajtás nem török össze
Egyik csak afféle játék a másik már szerszám amivel fúrni és ásni lehet
Lux Úr Szabadalma Faremido egy új világkép és kiszera méra bávatag
Egy picit tükör amiben élesen látod az arcod alszent gonosz Barabbás
Egy szál virág halott kezeidbe örökszép Hanna Reménytelen Szerelem
Dallam amit te is el fogsz énekelni a létra tetején törtető ifjú barátom
És végre emitt ez a tőr az én haragom s a dac fente élesre neked
Az én fegyverem vedd a kezedbe markolatát próbáld csak ki ne félj
Szegezd a szívemnek toppants egyet és döfd előre ha mered
Ez az egyetlen tőr amitől elesem a magamé a tiéd még tompa fiacskám
Így döfsz te és így döfök én de viszont így élsz te és így halok én meg
Mert bár én álmodtam őt de önmagam nem vagyok Telma Titusz
S mert nem vagyok az talán jobb is hogy nem szóltatok nekem gyerekek
Lám a harci dalt amit írtam magam már nem szívesen dalolom
Csak az hős aki póre a páncéllóvag fél hogy Achilles-sarkát hátrakötik
Van mit vesztenie hetyke tivornyán és hirtelen jelszavakon
Béke és harc veletek formáljátok és gyúrjátok át ezt a világot
Amit magam már megpróbáltam formálni és gyúrni egy keveset

Karácsonyi elégia

Mit tettél ártatlan szívemmel, gyalázatos kor, felelj meg
Karácsony van, de nekem nem kellene olcsó fenyőgallyaid
Hazug viaszkönyvet ne sírjon a karácsonyi gyertya
Meg nem vesztegetsz cifra csecsebecséddel

Rántsátok le az asztal vacsorázó fehér terítőjét
Fekete posztó van alatta, két gyertya ide és feszület
Krisztus törvényszéke elé rángatlak, hívlak tetemére
Ennek a gúzsbakötött és megtört valaha isteni szívnek
Milyen boldog voltam én ennek a századnak elején
Nem magam miatt szegény voltam és magamra hagyott
De volt valami példátlan izgalom és remény a levegőben
Készültünk valamire és vártunk valami Meglepetést
Aminőt soha még hinni se mert a világ
Egy nemzedék se, mióta Cromagnon s a neanderi völgy
Ködös reggeleit elhagyta ez a földre lepottyant
Valami idegen bolygóról idekerült különös féreg, az ember
Hasonló s mégis egészen más mint az ittlakó többi barom
Remegett minden ebben az ünnepi várakozásban
Mint a gyerekek, mielőtt megszólal odabent a csengő
Én magam sejteni véltem azt is, mi lesz az ajándék
Homályos célzással régen ígérte már sok kusza jel
Idelent a Földön és fönt a csillagos Égen
Ezt a csákót és kardot, ezt az isteni kinevezést
Hogy mostohatestvéreink fák és krokodilok
Közt a legifjabb s nem is a legjobb és legügyesebb
Az a fajta, amelyhez tartozom véletlenül én is
Hogy éppen ez kapja kezébe amire mindnek foga vásik
Kényre-kedvre örökbe a Nagy Mennyei kirakatnak
Legszebb játékát, ezt a nagy Lapdát, aminek Föld a neve
S amivel játszani már nem akar többé aki csinálta
Gyönyörű lapda, éppen nekünk való embergyerekeknek
Nem olyan nagy mint a Nap például, de nem is oly forró
Ujjunk meg nem égeti s tele van gyönyörű rajzzal
Erdők és tengerek és hegláncok csupa színes ábra
Hókristály és vízirózsa és északi fény gyönyörű
S miénk lesz az egész, tehetünk vele ami tetszik
Belebujhatunk vagy kihajíthatjuk nagy ívben a térbe
El is ronthatjuk, megnézhetjük a szerkezetét
Mindenki lázasan készült ennek a századnak elején
Erre az ünnepi napra, mikor az ember lesz úr a világon
Kezdtük szemügyre venni alaposan ami majd miénk lesz
Hogy tudjunk bánni vele, ne legyen fennakadás
Élvezni, élni, csinálni minden pazar örömét
Egyikünk a hal siklását figyelte a vízben
S eltanulta, hogyan szed ki a vízből levegőt
Másik a madarat röptiben nézte ravaszdin
S másnap maga is harsogva felröppent mint a madár
Harmadik tettenérte a Láthatatlan Sugarat
S déli időben fényes nappal megjelent a kísértet
Félelmes csontváz eleven testünk lágy kérge alatt
A negyedik és ötödik közellé tette a távot
Mefogta az időt, eleven lett mozgó vásznon a mult
Aladin csodalámpája hangot varázsolt a füledbe

S tudtad Szaharában *most* sírni a sárga sakált
Tündérmese csizma hétmérföldes hipp-hopp ahol akarok
Így kavargott négy évszak négy díszlete közt a Darab
Mennyei Színjáték és csupa emberi drága szerep
Énnekem is volt szerepem húsz évesen ilyen fiatalon
Készültem rá még mielőtt látni tanult a szemem
Hogy a *prológust* majd én mondom el, ha kezdődik a játék
Egy reggel, jól emlékszem, a Halley üstökös éppen
Fönt libegett halványan hajnali égi mezőn
Jöttem a réteken át gyalogost Rákos felől fűtt a szél
S komponáltam az Ódát nyurga nagyszájú kamasz
Mint akinek nincs, nem is lehet más dolga csak ez
Ódát harsogni, ódát a Századhoz, mámoros ditirambust
„Én múzsák ifjú papja” vagy Rotterdamus Erasmus
Ennél is szebbet, ujjongóbbat és szabadabbat
Eldicsekedni fennszóval, hogy ne csak az élők
Hallják, hallják a holtak is régi temetői rögökben
Da Vinci Lionardó és Daedalus és Shakespeare és Verulami Bacon
Pár semmi évezred iskolatársa és tanulója
Hogy szárnyas szavaik zúgó szárnyakká átalakultak
S nem kép és hasonlat immár a büszke beszéd: repülés!
Mert félórával előbb láttam két földi szememmel
Dagadni és dudorodni a földet s horpadni a mennybolt
Kupoláját ferdén libegve s futni alattam a felhőt
S nem rímek és szavak és muzsika részegített meg
Nem szédített látni káprázatot olcsó borával a Szépség
Ez a Valóság volt, ez a vászonból tákolt monoplán
Minden szépnél szebb, minden Igézetnél igazibb Igézet
Hogy győzni fogunk diadal diadal diadal minékünk
S ha a mennyeknek országa nem száll le a földre
Majd érte megyünk mimagunk s „lészen éj és nap
Hat nap és hat éjjel s a hetedikén megpihenünk”
Így volt ez s még aznap délután szép kedvesemmel
Ültünk a budai cukrászda hűvös terraszán
S álmodtunk kisdedet aki majd megéri ezt a napot
Gyalázatos század, mit tettél mire a kisded megszületett
December közepétájt karácsony előtt tizenhetedikén
Százazer ember hörgött Mazurnál a jeges pocsolyában
S kedvesemet elvitte mint meg vagyon írva
„Gyűlölet és téboly mocskos magzatja a dögvész”
Országok tépték s marcangolták egymás húsát mint az ebek
Aztán csönd lett, a megtépett föld sebeit nyalogatta
Sok-sok év mulva tértem magamhoz egy árokban valahol
Ahová dobott a földrengés s elindultam keresni helyem
Kábultan még rogygó térddel és betörött fejjel
Keresni a kedvem és hitem és hetyke bizalmam
Hová tettétek mi ez miféle világ lett
Hol a kerek asztal aminek gazdáját dicsérni akartam
Köszönteni dallal miféle arcok ezek a régi helyén

Ostoba gúnyjal hallgatnak ha szólok nem értik a nyelvet
Köszönök és nem is felelnek torkomon akad a szó
Ég felé nyujtom tenyerem hogy eszükbejussak
Összenéznek s alamizsnát tesznek belé azt hiszik koldulni jöttem
Mennék már innen repülnék fönt berreg valami
Aranyat csempész a gépen a bankár át a határon
Vagy valami bombát a háborúra spekuláló iparos
Messze suhan már nem érem utól összeesem az ucca kövén
S már nem tudom eldadogni vádoló végrendeletem

A láthatatlan börtön

Sokféle börtönökről
Dalolt már a Szabadság
Tündérisasszonyának
Reménytelen lovagja
Szabadság Rabszolgája
A tikkadtajkú költő
Sokféle börtönökkel
Rostázta már ragyásra
Vén Földünk ráncos arcát
Hóhérok és vezérek
És tébolyult próféták
Kendőző kotyvaléka
Thotmes gúlái óta
Kajafás börtönéig
A Krisztus börtönétől
Fekélyes fekhelyéig
Ama Galileónak
Az ólomkamarákhoz
Sok hídja sóhajoknak
Nyikorgott nyirkos útján
Sok patkány foga vásott
A láncos deszkapadkán
Hol háborgó dagályok
Verték a gályabordát
Sok lábat kaszaboltak
A kaszabörtönökben
Sok felleg tornyosult a
Salamon tornya szélén
Kínai ketrecekben
Kínlódott görbe háttal
Sok mongol Koreában
Stuart langyos-puhácska
Csuklóját sok bilincsnek
Hűtötte hús karéja
Riadtan sokszor ébredt

Lecsöppenő penésztől
A Jó s Nemes Lovagnak
Mosollyal álmodója
Kéjkertek és kövek közt
Épült sok büszke Bastille
És titokzatos Tower
Hatéves kis királyfi
Hervadt a Temple mélyén
A Conciergerieben
Várták véres haláluk
Kiábrándult királyok
És cselszövő cselédek
Szegény szelid sovány kis
Pellico Silvio is
Senyvedt sok éven által
„Ma chétive petite personne”
Spielberg falába ásva
Tíz évig a Katorgát
Kémlelte Dosztojevszki
És a readingi fegyház
Rostélyfalán keresztül
A kócból és darócból
Áradt a De Profundis
Mert lett légyen Kazinczy
Vagy Chillon képzelt rabja
Vagy Szilveszter-Apostol
Ubrik Borbála és
Sing-Singek banditája
A rabnak van reménye
Hogy egyszer összeomlik
Körötte ama látszó
És látható vasabroncs
Legyen bár mint a Vasszűz
Keble oly szűkreszabva
Vagy mint a Sárga Császár
Steppéktől Óceánig
Kiterjedt birodalmát
Körülkerítő Nagy Fal
A múmiára dermedt
Hármas kőszikla burkát
Egy szép napon kifúrja
A rabló és a régész
Harmadnapos halottnak
Kihült helyét találja
A Krisztus-sírt ki őrzi
A mozgó föld kidobja
Kicsorbult börtönéből
Ki hitte rendületlen
Keringő rendülését

Cervantes úri lelke
Átfüstöl a falak közt
Erdőn-mezőn barangol
A kőköcsök a Bastille
Faláról úgy zuhognak
Mint zsarnokok falára
S fülére hányt beszédek
Raszkolnyikov megenyhül
Távol Szibériában
New-Jersey és Washington
Üvölti két világgá
Emlékét és bosszúját
Kossuth két börtönének
S még az izgága császár
Hamvát is visszahozzák
És minden börtönöknek
Egy nap csikordul zára
Egy pompás végítélet
Tárogató szavára
Csak ezt nem látja senki
Csak ezt nem nyitja semmi
Csak ezt a láthatatlan
Testünkreforrt kalitkát
És mozgó csigaházat
A Láthatatlan Börtönt
Melyben szorongva járjuk
Szabad mezők határát
Időnek és a térnek
Kitárult messzeségét
S a nyüzsgő ucca hosszát
Ezer kusza csapásán
Testvérek lábnyomásának
Mint kristálycseppbe cseppent
Vergődő furcsa féreg
Kinek fuldokló fintor
Rángatja néha arcát
Üvegfalon keresztül
Hogy az már kész nevetség
Így hurcoljuk lihegve
A láthatatlan börtön
Üvegfalát magunkkal
Amelyről senki nem tud
Bámulnak és nem értik
Hogy néha furcsa módon
Kinyujtott karod-lábad
Megáll a levegőben
Egy félszeg mozdulattal
Mínthogyha tapogatna
Kezed amit kinyujtasz

Terített asztalokhoz
Öklöd mit felemeltél
Hogy végre szétlapítsad
A hencegő kalandort
Tenyered mit kinyújtasz
Hogy tenyerébe rejtsed
A ritka hű barátinak
És végső búcsút intsél
Te régi kedvesednek
Ki régen elfelejtett
Hívén hogy elfeledted
S hogy lebukom fejemmel
És görbítem gerincem
Bámulnak és nem értik
Nem tudják hogy ilyenkor
A láthatatlan börtön
Falába ütköződik
S verődik padmalyába
Öklöm, kezem, gerincem
Haragom és reményem
A láthatatlan börtön
Így zár el életemtől
Gyönyörű sorsom üdvét
Szabadságtól ujjongó
Minden szívdobbanásom
Mellemben így rekeszti
A láthatatlan börtön
Boldogtalan emlékek
Sok szívós szövedéke
S egy rossz természet átka
Így tett elátkozottá
Így lettem önmagamnak
Tulajdon tömlőcévé
Melynek sötét odvában
Immár sok éve vallat
Makacs kínvallatással
Magnus Magister Élet
Komoran és sötéten
Pecekkel és szögekkel
Mindég egyetlen kérdést
Egyhangú és kegyetlen
Ismétlődő változatban
Vallat s megtörni nem tud
És félni nem tanít meg
S meg nem tanít felelni
A láthatatlan börtön
Amelyből nincs menekvés
Amelynek régi kulcsát

Magadban eltemetted
S többé meg nem találod.

Ezerhatszázharminchárom június 22

Levél a colosseum egyik köve alatt

Ezt a pár sort röptiben vetem erre az enyves vászondarabra
Amit itt találtam a Colosseum vén kövei között
Írószerszám sincs nálam megteszi az ólomdarab is
Kijöttem kicsit sétálni magamban a szabad levegőre
Sok hónap után először egyedül milyen jólesik a csönd
Most nem akarok fogalmazni ravasz mondatokat
Öreg ember vagyok fásaszt a szórend és szillogisztikai szabály
S mennyit kellett gyötörnöm agyam hónapokon át
Helyes válaszokon hogy ki ne bujjon belőlük a szög
Amikben megakad Messer Gaspari di Santa Croce
Okos ember ez a Santa Croce de milyen vékony az ajka
És még most sem tudom a szeme színét homályos az a terem
Milyen gyötrelmem volt sokáig másra gondolni mint amire szeretek
Talán jobb lett volna mégis inkább a kínpad amire céloztak finoman
És igazán gyengéd és tapintatos szavakkal meg kell adni
Mellőzve a részleteket de azért én élénken láttam a pincét
A bokacsavarót s a spanyol csikót nem való az már nekem
Ó de azért talán épp oly boldog lettem volna utána
Mint most hogy firkálhatok fejtörés nélkül és szabadon
De kinek is firkálom most döbbenek rá hiszen ez nem tudomány
S nem tudok senkit akinek küldeném mint levelet
Kepler úrral hallom bajok vannak Tübingában ezek a
Protestánsok csillagi dolgokban szintén nem kedvelik a tréfát
S a Dialoguson kívül is égettek még néhány füzetet
Sir Verulami Bacont Londonban senki se bántja
Mégis önszorgalomból legutóbb lelkesen csatlakozott
Gúnyos szavak villámaival sujtva le Copernicusra
Ostoba szájhős Bacon pocsek-rossz a fizikában
De filozófiát halandzsászni tud elég szépen és ügyesen
Bezzeg nem tetszett neki már akkor a pisai kísérlet
Amitől ma is forog sírjában a vén szoknyabolond Aristoteles
Forog mint... de talán hagyjuk egyelőre a forgást
Ebből is az jön ki hogy még gondolatba' se tudnék
Társalogni vidoran senkivel most a messze világon
Ha csak Livia lányom... nem meg se látogatott
Vagy talán Vincenzio örök bánatom semmiházi kölök
Nem igazán hová címezzem vén szívem dobogását
Még se motyoghatok magamban mint a bolond
Gyónni sem voltam azóta meg kell szabulnom
Ettől az undokságtól itt valahol a lelkem alatt
Ami összefutott benne mikor odaírtam a kézjegyemet

„Róma ezerhatszázharminchárom június huszonkettedikén
Esküszöm és fogadom eme szent könyvön tartva kezem
Hogy megbántam... és gyűlölöm... és átkozom... és visszavonom...
S eretnekségnek... és tévedésnek... s hibásnak ismerem el...
S alávetem magamat... amit rendelt a Szent Hivatal
Isten is úgy segítjen... Szóról szóra... fentnevezett Galileo Galilei”
Nem nem hagyjuk ezt homlokom hiába rázom és gyömöszölöm
Ebben a hangnemben senki nem érti beszédem
Aki él és élt valaha és megszokta a szónoki formát
A tiszta vita bölcs és hagyományos keretét
Jaj nincs senki társam ehez immár akihez jajszóval jajongjak
Nem is szó csak dadogás és vén szememből a könny
Oh jaj csak te vagy már énnekem süket és néma Megnemszületett
Ki nem is sejted még önmagad távoli szép unokám
Messze századok múltán aki rothadt csontjaimon
Illansz tova fürgén könnyű gépparipán
Hát ide hallgass mert teneked szól e kusza pár sor.
Ha leírtam elrejttem itt számodra a kövek alá
Vedd kézhez majd mikor eltakarítod ezt a romot
Hogy ide építsd a szép Embersas isteni fészket
Unokám te édes testvérem pajtás víg cimbora drága barát
Ismerős nekem már egyedül csak te itt e világon
Ugye ismersz ugye látod ugye tudod mi fáj nekem itt
Miért nem tudom én megmagyarázni ezeknek
Hogy miként vág össze amit tettem a Tett és amit szóltam a Szó
Ugye érted ugye hangod e hang ugye nem kell ez írást
Villámló szikrakövét lelkemnek szöni szonettbe
Zegzugosan ahogy pattan úgy kapja el könnyű szíved
Ugye így lesz nálatok is ugye nem lesz ennyi teher
Be jó társalogni veled máris könnyebb a lelkem
Be nem szól vissza szavad s ha szól majd már nem hallja fülem
Visszhang aki vagy időben a sápadt Neptunuszon
(Jobb már nekem szólni süket falhoz mint fülhöz mely érti de rosszul)
Ó miért nem nyújthatod át az Időn testvéri kezéd
Miért nem rántsz át ezen az árkon odaát jobb lenne nekem
Otthonosabb igazibb egyszerűbb és helyesebb
Én képzeletemben úgyis gyakran járok már tífélétek
Nyelveteket tanulom s megszokom uccáitokat
Lassú már nekem a hintó ami vár rám a Tiberisznél
Hogy villájába vigyen Toscana jó hercege innen
Öreg vagyok én nincs időm türelmetlenül topogok
Iszákom üres oda becsületem nem kellek a kornak
Küldjetelek át értem egy olyan gépmadarat
Ami van nektek vagy üzenjetelek sok tengeren át
Azzal a kürttel amit mindenütt hallani mindig
Bolond és bölcs egyszerre hallja nem tudom mi a neve
Vigyetelek el innen rosszul érzem magam itthon
Szidnak engem és fenyegetnek és figyelnek az öregek
S a fiatalok azt mondják hogy rühes és gyáva vagyok

Ott kellett volna gebednem szerintük tömlöc fenekén
Vagy száraz bőrömet máglya felett pörköltetni ropogva
Egyik a Szent Téboly másik a Józan Egészség
Kifordult szem és alattomos és ostoba szürke mosoly
Könnyű nekik mit bánják ők mit hoz a holnap
Csak ma legyen friss tyúk cifra zsoldos szajha szerető
S könnyű Neked is tudós unokáim ott a jövőn túl
Te már tudod amit én nyugtalanul állítok csak
Hogy mindegy úgylis most egyelőre pár századon át
Nem fontos ki forog mi forog s mitől dagad és száll le a tenger
Hasztalan és szép színpadára a csillagos égnek
Dübörögve húzzák le a kárpitot és a redőnyt
Kezdődik a régi és mindig új hajcihő ideleenn
Lám csak a burkus egy fuvolát fú tegnap óta a frankkal
Henrik markába röhög tudja hogy hamis a hang
Mit bánja ki bánja e hős és nagyszerű tornán
Mely e világnak új Sándort és Cézárt adott kegyesen
Távoli napok és bolygók dolgában mi igaz mi nem igaz
Fáradt vagyok én pajtás jó lenne pihenni nekem
No adj nekem kis helyet ott ahol ülsz hadd ülök le
Tartsd ide a füled nézz körül senkise hallja
Gyorsan megsúgom az igazat hisz tudod úgylis
Szükséged nincs rá de én hadd könnyíték magamon
Hát persze hogy úgy van hát persze hogy mozog a Föld
Hát persze hogy szent esküből egy szó sem igaz
Hát persze hogy nem nekik hogy nekem volt igazam
S csak kezem írta alá azt a gonosz kutyabőrt
De most hajolj még közelebb és tudd meg a titkot
Nem is a kárpit s nem is a máglya ijesztett
Hajladozva mélyen bűnbánón és becstelenu
Ó volna bár máglya lángolva elégni fölötte
Láng magam is Élő Szellem Ifjúság és Jövő és Szerelem
E pörgő rohanó Földön ha volna érdemes élni
Érdemes élni lángolni a lángnak a Szépnek a Jónak
De érdemes-é?
Pajtás hát persze mozog a Föld
De nem nekem ám s teneked se csak a kapzsi pimasznak
A tökfőzőnek aki vígan száguld vele s el se hiszi
Bár állna meg és dőlné dugába és omlana össze...

A lapda

A palackbazárt szellem testvéreihez

Lelkem testvére te néhány elszórva a messze világon
Kapd el a lapdát íme itt dobom és messze hajítsd el
Harmadik testvérünknek adja tovább és dobja keresztbe
Szép tüzes lapdáját gondolatomnak amit a szavak szárnya röpít el
(Még így is a szó a nyelvek bábeli zűrzavarában

Messze repül messzebb min az ostoba ágyúgolyó
Play-ready s már pattan is koponyámról a derék lapdaverőről
Odasüss ott szeli már füttyörészve aranyos levegőjét
Ennek az édes és fanyarul üde április végnek
Most szállt el éppen a parlament kupolája fölött
Most a Balatont hagyta el s a Vág völgyén átkelt a határon
Osztrák havasok dermedten és gögösen merednek utána
Már az Alpok fölött nyilal át alatta teuton erdők
Emitt csillog a genfi tükör az ott Potsdam a berlini uccák
Nagy tömeg feketéll élteti Hitlert és szidja az istent
Amiért valamikor akkorára tervezte a földi vidéket
Hogy elfér rajta és megterem más is mint a bolondok
Boltok palotája üvegből hol rendes rekeszekben
Mint a darázsfészek kockái között ül egy furcsa bogárfej
És szó valamit valami Rögeszmét makacsul és elkeseredve
Amit százszor széttépett már és szertefűjt az a Világos
Értelem ami árad a Napból és Életnek tudja magát
Csak tovább lapda csak magasabbra innen már lát közeledni
Testvérem szép okos szeme ismerős hunyorítással
S jelzi hogy tudja jól mit gondolok erről szólni se kell
Csak dobni a szó lapdáját s már pattan vissza a válasz
Hogy így van ez ám Odaát is tengereken túl
Minden nemzet és minden nemzedék kezdi a táncot előlről
Ezt a kállai kettőst mint akit tarantella csípett meg
Aztán szédülve megáll s hallgatja szájátva a hordón
Ordítózó felcsert aki majd ellátja a baját
Ördögöt űz és ráolvas békaepét és cinegemáját
Szavak hüvelyét amiknek értelmét már senki se tudja
Csak mi néhányan de minket senki se kérdez
S mi nem felelünk mi ráérünk mi tízezer éve
Őrizzük a Szó Velejét azt az ősi Jelentést
Ezt a Grál-madarat ezt a szárnyas ígét ami szálldos
Ezt a lapdát amit Tér és Idő nagymessze ködéből
Egymásnak hajítunk csak a Lélek hadseregében
Szolgáló tízezeréves párezer régi lovag
Jaj nekem jaj neked testvér mondd már te se bírod
Mostanába' megint börtönöd sima falát
Ezt a palackot amibe belégyömöszölt a gonoszság
Mint ama szellemet ott ezeregyéji regében
Aki a végén már fogytán lévén türelme s reménye
Átokkal verte azt is aki egyszer majd kiszabadítja
Pajtás állj meg egy percre ereszd el a lapdaverőt
Nem kellene mégis odavágni egyszer kellősközepébe
Csak így pusztá marokból ahol legsűrűbb a rajzás
Ezt a lapdát ezt a kimondott Szót ezt a kézigránátot
Ahelyett hogy kecsesen egymás keziből kapkodjuk ügyelve
Mint a bűvész nehogy kárt tegyen valakiben
Odavágni bizony a nézőtér sarkába ahonnan
Úgyse figyelnek ránk nem érdekli őket a játék

Odavágni hadd robbanjon hadd legyen nagy riadalom
Hadd kapják fel a fejük riadtan égremeredve
Talán észreveszik amit mi rég látunk innen a hegyről
Hogy mialatt ők a kuruzsló rekedt torkába figyeltek
S játszottak urat és szolgát és hősi lovagi tornán
Sisakosdit és jelvényes cifra maskarajelmezt
Kötve karóhoz ebet „szentséges nemzeti önzést”
Ázsia pusztáin szörcsögve dagad fel
Valami sárga habarcs a Jangcekjang medreiből
Szennyes buborék huppan a nyikorgó deszkafalon
S bütykös és vézna lába alatt a páriadögnek
Süpped a rizstelevény kérges fekete földje
Árad az ár és jajgató falvakat hurcol a hátán
S a Nagy Fal repedéseiből buggyan a sárga leves
Mint kelevényből a genny (mert beleszúrt a fulánk
Kis japán katonák kardhüvelyéből)
Hömpölyög és csapkod és sírokat szaggat a földből
Ferde szemek nézik ámulva Dzsingisz-kán nyilait
S Tamerlán országa alatt rengeni kezd a talaj
Hátha ez az egész habarék egyszer már (fordul a szél is)
Nem a Csendes tenger partjainak lódul nagy tömegével
Visszazúdul és hátratekint s ámulva megérti
Hogy a Kaukázus szorosain s a Kaspi tenger partjai mellett
Szabad az út ismét mint a tatárok napjaiban
Jaj nekem és jaj neked testvér hadd el kár a beszédért
Jobb lenne magunkra gondolni Mont Salvatra és Araratra
Majd ha leszáll a vízözön s ormuk kibukkan az árból
Jó lenne nekünk valami bárkasziget
Hogy legyen ahonnan újra bocsáthassuk ki azt a galambot
Építsünk gyorsan egy rettenetes nagy Zeppelint
Melynek utasa meztelen pusztá Lélek lehet csak
Meztelen lelkek a motornál meztelen lelkek a kabinokban
S a burok tompaezüst selymén meztelen lelkek dideregnek
Mint ama szürkén sejlő vizén az alvilági folyónak
Jöjjön mindenki velünk kinek nincs veszteni többé
Úgyse egyéb vagyona mint pusztá lelke e Földön
Városok uccáin hurcolva megalázott tetemét
Teste megunt terhét korbácsolt idegeit
Agyvelejét a Lélek drága edényét rázva dühödten
Hogy megszüljje számára a kor nagy Gondolatát
A Megváltást és a Megoldást hogy holnap mit ebédelsz
Miközben házak és boltok maradnak el háta mögött
„Ezen üzlet feloszlik” és „Meggzúnik” felírással
Én magam is testvér gondolkodom már néha ilyenre
Homlokomon kiragasztom a kék papírszalagot
„Ezen üzlet feloszlik” mást nem tudok én se
Mondani ennek a kornak tán erre megáll a vevő
Olcsó kiárusítás jóízű dögszagát szimatolva
Meghal az én testem testvér elpusztulok s nincs más

Végszavam és végrendeletem megmaradt vagyonomról
Mint amire egykor iskolakönyvem tanított
Mérjétek ki húsom csontjaimból főzzetek enyvet
Másra úgyse tudott használni ez a világ
Kapt el a lapdát testvér és hajítsd ki az ürbe
Én már nem kapom el ez volt utolsó ütésem
Szép tüzes emberi szó új bolygója a Napnak
Kezdjen valahol valami új pályafutást

Egy reggel dátum nélkül

Látomás

Nem segít ezen se filozófia se vallás még a költészet se használ
Részeg hasonlatok és János Jelenései és rajongó hallucinációk
És nincs tudományos rendszer és nincs hindu szelídség és Buddha-mosoly,
És agyafurt magyarázatok amiket külső mintákra kieszeltem
Mindez nem segít mindezt hiába hívom mindez szerteszalad
Nincs múzsa akinek gyámolítását hívhatnám mint a régi poéták
Nincs Herceg akinek kegyes tetszését remélve ajánlani merném
Mielőtt belefognék elgondolni most azt a Dátumnélküli Reggelt
S még képzeletem is akivel íme ily furcsán magamramaradtam
Vakarózik és vonakodik nem akar tudni erről a képtelen ügyről
Oldalt pislog menekülni szeretne itthagyni magamra egészen
De én torkon ragadom én kényszerítem és nem engedem őt el
És visszafordítom arcát s a nyakát is hogy szembekerüljünk
Hogy merőn belenéznek rebbenő két rémült szembogarába
Hogy vacogó szájából töredezzve bár és kusza de töredelmes igékkel
Kicsaljam a szót a vallomást hogy elmondja mit lát ha elhangzik a kérdés
Látod-e a Dátumnélküli Reggelt én képzeletem s ha látod láttasd velem is
Hogy sebtiben ahogy vallasz rögzítsem és lejegyezzem a képet
Pár perccel vagy pár órával előbb még világos volt ez a kép
Ami azért különös mert pár órával előbb még éjszaka volt
Most kezd pirkadni éppen de milyen furcsa pirkadat ez
Amihez képest ragyogó fény és hő és értelem volt az előbbeni éj
(Vedd úgy mint negatív filmszalagot amin fehérek az árnyak
S a hajnalodó horizont s a lámpák s fönt a hunyorgó csillagok feketék
Hirdetve közeledését egy vakító mély luknak az égen a fekete Napnak)
Igy indul e reggel egyébként pedig nincs rajt semmi rendkívüli
A külvárosi széles úton dübörögve és nyikorogva egy tejeskocsi megy
Még csukva a kapuk s a redőnyök alszik a fáradt Budapest
Aztán lassan siseregni kezdenek sarkok körül a viciseprők
S a pálinkamérések felső ablakán betegen kiszüremlik a lámpa
Kutya vakkan valahol már kinyílt a kapu utána álmosan ásítózón
Tárja a többi is egyenkint kikukkan egy borzas fej támasztja a szárnyát
A pék is kinyit nagy recsegéssel zajjal szalad fel a vaslap
Ládákból gyűjti kupolás kocsijába hajnali kincsét a szemetes
Megy minden mintha térben volna s időben okkal és okozattal
A kávéház üres asztalsora végén leül az első hajnali vendég

Most hozzák épp a lapot a pincér lerakja és rámába feszíti
A kenyereslánya mellecskéi himbálva inganak ahogy viszi a kosarat
Túl a járdán aktatáskával egy hivataloszolga s az ablakból csecsemősírás
Az órás is nyit mindjárt s a piperebolt s a hentes a benyílósarkon
Mindenki úgy tesz mintha ébredni élni akarna folytatni a táncot
De furcsa bolond reggel nem tudja senki mi történt és mi akadt el
Lendület nélkül még darabig zajtalanul rohan tovább a kerék
Egy mámoros züllött tanár sejt csak valamit egész éjjel ivott
Ordít most különös szavakat dülöngve zokog nekidőlve a falnak
Testvérek segítség mi van itt hiszen kiesett a világ feneke
Nem vagyok én beteg biztos úr tessék hagyni bár az volnék igazán
Élnék betegen és boldogan hogy élek és félek a szörnyű haláltól
De tessék felgondolni hogy én soha nem éltem hogy nem is vagyok én
Engem csak álmodott valami úgy jöttem ide úgy tengődtem darabig
Most pedig vége ennek is már nem akar engem álmodni tovább
Karbát fogja a rendőr néhány kíváncsi lódul utánuk elmarad ismét
Iskolatáskával nézi a bolond menetet egy nyurga kamasz
Bánat fogja szíven vajaskenyérbe harap tűnődve ballag az úton
Mit is gondolt ezzel az álommal és étellel ez a züllött alak
Mégse volna igaz amit algebrából tanít és fizikából
Medveczky s amiből készült valahogy épp most memorizálta
S földrajzot pedig sokszor érezte földrajz és történelemórán
Hogy hátha ebből az egész sok mindenféle dologból egy szó se valóság
Hogy nincs is Afrika sohasem volt s nem létezett Julius Caesar
Mert mindezt csak úgy kitalálták hogy legyen miről beszélni vitázni
Hogy legyen iskola és műveltség és érettségi-vizsga és tananyag
Igaz hogy mammoth-csontot is mutattak a szertárból és régi követ
S a nagybátyja járt Amerikában s a nagybátyja nem hazudik
De lámcsak másrészt arról is szó volt a lélektan - propedeutikában
Hogy régi és nagyon okos és vén szinte szentnek számító bölcsék
Hirdették komolyan hogy nincs is valóság csak emberi lélek az ám
Cogito ergo sum ez így van de viszont ezenkívül semmi se biztos
Most jut eszébe éppen ezen kínlódott tegnap este az ágyban
Elalvás előtt (miután átesett a megszokott kéjes rémületen
S a mámoron amit asszonyi testrészek és arcok gomolygása kiváltott
S amiről ő tud csak senki más amit ő fedezett fel) a paplan alatt
Hogy ezek is mint minden csak az ő képzeletében született
Kóválygó álmok s a térben nincsenek de hát igazán mi is az a tér
Rém messze csillagok ezt látni lehet de viszont azokon túl
Valahol végének kellene lenni de hiszen nem lehet mert mi van ott
Ahol végre van fal vagy nincs fal s ha van milyen vastag a fal
Ha meg nincs fal hol van a vége hiszen ez iszonyú és rettenetes
Hiszen mindjárt megőrül s a feje szétrobban vagy elájul az ablakon át
(Szerencsére mindez nem történt hanem dobogó szívvel elaludt)
Elaludt s most megint ébren van megy a suliba reggel
Ámde ő-e az csakugyan ő-e az aki este aludni feküdt
Nem bomlott-e fel valami éjjel miközben figyelni nem ért rá
Nem bomlott ki a férc valahol hogy most szétfeszessen az ürbe
Ahogy ez a részeg kiabálta világgá mikor elvitte a rendőr

Igy évődik hórihorgas gondolatok közt ez a nyakigláb diák
Életet nem látott még s a szerelmet is csak feltalálta fel nem fedezte
Megy még pár lépést hirtelen halványodni kezd tűnő körvonala
Teste áttetsző lesz mint a köd látni rajta keresztül halványan a járdát
Egyszerre csak eltűnik mintha mintha keresztülment volna valami rajta
Talán ez volt az utolsó rögzített pont ebben a reggeli képben
Ez a pár gondolatfoslány egy kósza diák agyvelejében
A többit nem tudja látni már összefüggően kínlódó képzeletem
S hogy hajszolom és üzöm és korbácsolom csak makacsabb lesz
Visszatorpan behúnyja a szemét mint ki meredély szélére jutott
Most még egy végső erőfeszítésre unszolom nézzen le a szakadékba
Ott forog valami ott villan valami örvénylik és szerteszalad
Néhány részletét talán el lehetne még kapni sietve belőle
Mintha a látcső fordított felével látnám kicsinyítve az előbbi körutat
Apró pontok az emberek az ónszínű fémes ködfátyolon át
Valaki szól mellettem az a furcsa hogy egészen közel van a hangja
Még sincs senki közelben csak távoli távoli nagyon távoli tájak
A hang valakit kér hogy nyujtsa kezét s fektesse a takaróra
De nincs takaró sehol s ha van a kinyujtott kéz átfut szövetén
Ámde forogni kezd egy számlap s a számlap minden mutatója
Egy másik vidéket jelent nem tudni a Messziben vagy a Régebben
Egy kedves olasz lány arca egy langyos dunaparti este
Egy dallam mint az arany olvadt arany a gordonka szívéből
Osztriga tengervize hűvös szél hatéves kislány mohó két szembogara
Szöcske kúszik a fűszálon s Napoleon áll a gúla tövében
Mind csupa más dolog mégis mind hasonlít valamiben
Állj meg Számlap hallgass Hang erőlkdj képzelet fejtsd meg a titkot
Mi az amiben egy mi az amitől összefügg mi az amitől kép ez a sok mozaik
S ahogy a zakatoló motor pillanatra megáll szikra pattan ki belőle
S már tudom is fényében elolvasom kép keretén a címet: fájdalom
Ez fáj ez mind fáj ez mind a fájásnak más alakja előttem
Jelmezbe öltözött más-más szerepet domborító egyetlen drámai hős
Gyötrelem-Fregoli ugyanaz mind egy színpadon ötven alakban
Futkos és mókázik ő a pincér és ő a vendég és ő a tányér és ő az asztal
És ő az olasz lány s az alkony s a dallam s a szöcske s a császár
Ötven darabba tört éles kínzó fájdalom mint az üvegcserepek
Ez a császár egy fájó borda ez a szikla egy fájó nyakszirt
Ez a Pán-síp egy fájó sípcsont és ez az örvény egy görcsbeszorult szív
Ez a mennydörgés a langyos tavaszi délben egy zakatoló halánték
És ez a szférák zenéje se más mint egy hörgő tüdő robaja
És ezek a hegyszakadékokon át tajtékzó messzi zuhatagok
És ez se más csak a homlokról lassan a szemekre folyó hideg veríték
Itt valami szenved és gyötrődik itt él valami ami már nem akar élni
De fél nem lenni mert nem tudja marad-e utána valami
Lesz-e hely lesz-e tér újszülöttje számára odakinn és odalent
Ez a görcsbe futó szív ez a hörgő tüdő ez a rémült agy ugyanis
Ez az én ami már nem lesz ez most azért hörög és lüktet mert vajudik
Ez most akarja megszülni önnönhelyébe azt amit soha nem ismert
Azt amit borzongva sejtett csak a külső valóságot amelyben

Nem lesz és nem volt ami születését megelőzte s követi most a halálát
Ami számára nincsen mintahogy nem volt ő a világ számára valaha
Most szüli meg most nyomul ki lelkéből most születik a világ
Az a teljesség ami eltűnt nem tudott lenni mióta ő megszületett
Az üres semmibe és káoszba most fordul ki lihegve és nyöszörögve
Egy ember egy isten egy emberlélek méhéből az Abszolútum
(Ding an Sichnek nevezte Kant) amit sötétben rejtegetett
E dátumnélküli reggelig méhében emberivé átalakítva
Ezt az újszülöttet akit fájdalom szült de ő már nem fog fájni magának
Mert ő Valódi Világ ő a Nemén ő az Éntelen Élet
Íme ily szavakat dadog és hörög szorongató ujjaim közt fuldokló képzeletem
Még egy kérdésem van még erre felelj ó képzelet mielőtt elájulsz
Látod-e a jelent a mostanihoz hasonló pillanatot
Abban a reggelben mikor az az Én semmibe torzul
S ha látod mondd el de csak egy furcsa folyó kanyarog
Kanyargó folyó amiben vergődve próbál úszni egy emberalak
Úszik s nem jut előre mert mögötte jéggédermed a hullám
Előtte pedig köddéparlik a víz a lába befagy keze semmibe kapkod
Ez a dermedt jég a Múlt ez a megfoghatatlan köd a Jövendő
Ebben úsztál ezért álltál egy helyben ezért nem tudtál jutni előre
Látsz-e még valamit látok pattanni színes buborékot
Előbb csak egy picikét akkorát mint mikor egy atom belseje pattan
Ami egyre terjed robban a többi atom körülötte robban a test
Börtönét az anyag szétveti formáját és keretét robbantja a kristály
Már szétrobbant a Város az ország amiben éltél amihez
Emlékeid kapaszkodtak most pedig szétrobban a földrész
Utána - hangtalanul - bolygód s a Naprendszer s terjed a láng
Robban már a Tejút robbannak távoli ködfoltok robban a kozmosz
Egyre távolabb odáig ahova már úgyse küldtél engem soha el
Odáig ahonnan már csak egyetlen Hang kiabál süketülő füleidbe
Ezt kiabálta nos akarsz-e még kell-e még s ha akarsz még
Mondd meg mit akarsz és meglesz én megteszem ints a fejeddel
De te már nem intesz mert már nem tudod mit akartál
S aki nem tudja mit akar annak már semmire kell
S még mintha rezegne valahol egy ámuló távoli kérdés
S még mintha mozogna valamire egy pont a híg levegőben
S még mintha keresne valamit valahonnan egy tétova szem
S még mintha felelne valamiért szavára ha tudna felelni
Ám ez a semmi már nem is fekete annyira nincsen
Ez már semminek is olyannyira semmi hogy már csaknem valami
Ott ahol semmi sincs ez a semmi nagyon hasonlít valamihez
Egy ágyon az emeleten nemlétező tárgy fekszik nemlétező párna fölött
S egy nemlétező arc hajlik az arca fölé s nemlétező ujjával
Lefog egy nemlétező szemhéjat s egy nemlétező cselédlány
Fut le az emeleten s a házmester felé valamit lihegve kiabál
Nemlétező portás hoz éppen egy nemlétező levelet
Torpanva megáll fejét csóválja mert a nemlétező házmester
Rászól portás úr álljon meg nem kell már szegénynek az a levél
A jó író úr nincs többé nem létezik most halt meg épp az előbb

Ősz

Tűz, melegíts, ne égess
Égő sebet szivemre;
Nap, ne vakíts, világíts,
Nem nézek a szemedbe.

Asszony, puhácska száddal
Csókolj, ne a fogaddal;
Ki önnön sírod ásod
Ember, ne ránts magaddal.

Virág, maradj az ágon,
Megvárom a gyümölcsöd
Nem rugdalok markodba
Végzet, lazítsd a görcsöd.

Élet, mindenki éljen
S ne tudja meg, miért él;
Ígérd már másnak, Isten,
Amit nekem ígértél.

Üzenet a palackban

A költőt kérdik, miért nem ír verset?

1930. Szilveszter

(Néhány sor elmosódott, aztán...)

. „az ujjam
gémberedett. Bal kézzel, ezt. A jobbal
tartom a kormányt. Nagyon csikorog
A szárnyakról vastag jégcsapok. A
motor, nem tudom, bírja-e? Furcsán
horkol, itt bent. Szörnyű hideg.
Nem tudom, milyen magasan lehetek
(Vagy mélyen? Vagy messze?...)
Közel, távol üres. Minden
mérőeszközöm befagyott. Az a Lessing-féle
súlymérő, meg az akadémiai finom szerkezet,
Meg a Marinetti-inga. Gondolom
mégis magasan, mert a pingvinek
nem kapják fejüket fel, ahogy ferdén
sivít, hasítja a csilingelő északi fényt
fölöttük légsavarom. Már nem hallanak. Itt
nincs jel. Lent valami sziklavidek. Új Föld?
Ismeretlen? Leírták? Kicsoda? Talán
Scott? Strindberg? Byron, Leopardi?
Nem tudom. Bevallom

nem is érdekel. Fázom, keserű,
Szörnyű keserű ennek a híg levegőnek az íze -
Lehet, hogy az orrom vére eredt el.
Éhes vagyok... Kétszersültem kifogyott
Valami ismeretlen csillag hunyorít
Amerre pislogok éppen. A főkaszelet
Megromlott. Mi lehet az a csillag?
Talán már... onnan túlról? Brr... Hányadika lehet?
Szerda? Csütörtök? Vagy Szilveszter? A tűzhely
körüli ki melegszik most, testvérek
Éneklő madarak
Érzelmecskék féltett tűzhelye mellett
Madártestvérek, az emberszív
Őserdeje mélyén... Halló! Halló! senki se hallja
Kivert varjú-társát, engemet, itt? Az imént
zörrent valami rádióm rozsdás idegén... Hallom
D. kolléga szép jelzőt talált a Banal-kikötőben,
C. meg új szóvirágot fedezett fel
Két rím között, a Szerelem-szorosban
Jelenti a Társaság. Gratulálok!
Majd... elmondom... amit...
majd, ha leszálok, hazaérek...
amit itt... éreztem... csak akkor
mondhatja el... ha kikerül... az utazó...
De kikerül-é?
Most ezt a pár kusza sort
bedugaszolom az üres borospalackba
s a palackot lehajítom. Kockavetés!
Tetves gyöngyhalász, ha találja, dobja szemétre törtívű kagylót,
de betütlátó tengerész kezébe ha kerül
ím általa üzenem:
Itt vagyok, az Elhagyatottság Harmincadik
Szélességi, a Szégyen
Századik Hosszúsági
S a fogatösszeszorító Dac
Végső Magassági Fokán, valahol messze vidéken
És kíváncsi vagyok, lehet-e még jutni előbbre.”

Versek, dalok

Hangversenyen

Vakító fénnel nyirkos éjszakámba
Csillárok íve gyúl ki hirtelen.
Hangok... színek... morajló ember-erdő:
Tükörvilágos, boltíves terem.
Egyszerre csönd lesz: hullámgyűrű indul
S megtörve zúg alá a szírtfokon:
- Beethoven szólal. - Egy fehérruhás lány
Négy ujja borzong át a húrokon.

Hullámok jönnek... lüktető rohamban
Sziszegve forrnak - nő az áradat,
Szilaj gyönyörrel, bőszerű habormon
Forog lihegve és dagad, dagad...
Terjed... kiönt... betölti a világot...
Vaskéz fog össze reszkető szívet -
- Egyszerre egy sikoltás -: és utána
Üresség tátong: csöndes és siket

Most halk kacaj kél: - vibrál, bugyborékol
Aztán merészen, gúnyosan kitör!
Ostorszíjak suhognak a magosban
Sziszegve bomlik szét a víztükör,
Zajongva tör magosbra, mind magosbra,
Ujjongni kezd el - s nyögve visszadúl!...
- Fehérruhás lány, ah, ez csodaszép volt!
Halálos csönd felel köröskörül.

Fehérruhás lány, most tovább, merészen
Az elvarázsolt tengerek felett - -
Nézd, nézd, az arcok égnek, összefolynak
Szemek fehérje tágul, rádmered.
Csillárok íve szikraóceánt önt,
Vonagló mámor árad szertesztét -
- Én ismerem, én ismerem e mámort
Én ismerem a hétbolygók neszét.

Egy a mi útunk: diadalmak útja
Egy a mi célunk: más nem érti meg.
Megáll előtte szürke félhomályban
E lomha, szürke, áradó tömeg.
Melynek szívében kelt csodás derengést
Zengő húron száguldozó vonód:
- Ó, én is, én is járom azt az utat!
Ó, én is, én is értem azt a szót!

Agyamba' zengő tetterő viharzik:
Az ij fészül: közelg a pillanat.
Közelgünk már e néphez itt, szivének
Hideg tavába dobni horgomat.
Beszélni hozzá bűvösen, zokogva,
Ringatni lelkét lágyan, csöndesen...
- Vadúl belémarkolni, összerázni,
Hogy felriadjon, mint az én szivem!
Szivük riadjon: rebbenő szemökkel
Meredjenek rám öntudatlanul
Zsíros szivőkbe, zsíros kis szivőkbe
A vér rohanjon, lüktetőn, vadúl.
Más tengerekről, más vizeknek árja
Süvöltve ront a szirtes parton át -
- Beethoven, értlek! Tőled kell tanulnom
A szívhehszólás nagyszerű tanát.
Fehérruhás lány, ifjuság, dicsőség!
Én büszke álmom, én mohó hitem!
Még egyszer fusson ujjad át a húron!
Ujjongva, zúgva, győzedelmesen!...
Csillárok íve: - most már fellobogatsz;
Tetszés viharja: - harsogj zúgva fel!
- Köszöntlek, távol, pirkadó Jövendő,
Jövel, dicsőség, ifjuság, jövel!! ...

Együgyü mese

És kérem, a poéta egyszer
Egy lányba szeretett beléje:
Mivel szerinte a leánynak
Vulkán-tűz égett a szemébe.
Mivel szerinte a szemébe
Május forró viharja égett: -
S fehér szoknyácskák suttogása
Töltötte bé a messzeséget.
És nézte, messziről sokáig -
Bolyongva eltűnő nyomába:
De szólni nem mert a leányhoz,
És szólni nem tudott, hiába.
Mert a leány előkelő volt,
Míg a poéta senki, semmi:
„Tehát” - gondolta a poéta,
„Tehát gazdaggá kéne lenni”.
A gazdagsághoz persze pénz kell,
A pénzt, azt ingyen osztogatják: -

Kár, hogy kinek van már, csak annak:
Ezt másképp úgy hívják: kamatláb.

Kinek még nincs, próbál szerezni,
Ezt úgy hívják, hogy: pálya, pálya.
És abból áll, hogy minden ember
Amit csinálhat, azt csinálja.

A poéta is hazament hát,
Kötetnyi verset írt meg ottan:
A szerkesztőnek küldte őket
És aztán éhenhalt nyugodtan.

Később a versek is kijöttek:
És lett belőle szörnyű lárma,
„Expresszionizmus”-t emlegettek,
„Új iskolá”-ról szólt a fáma.

Továbbá jött egy ifju stréber,
Ki abszolválta poétikából:
Ez könyvet írt felőle gyorsan,
Amelyben mindenről „beszámol”.

A könyvben az volt, hogy a versek
Egészen újak: „felfogás”-ban,
De tűz, erő van bennök annyi,
Amennyit nem találni másban.

Továbbá ő reájött arra,
Hogy panteista volt a költő: -
Az nagy dolog, a panteizmus,
Csudálja három emberöltő.

Végül tehát kimondja bátran,
„Uj korszak”-kal állunk mi szembe;
- És mindenfélét még: a többi
Valóban nem jut már eszembe.

A könyv nagyon szép volt: a tisztaság
Professzorok mind hasraestek;
Az Akadémia találta
A pályadíjra érdemesnek.

Ezért oszt’ tanszéket kapott az
Ifjú az univerzításon:
Ott tizezer forint a gázsi,
Lakbér külön van, kérem’ásson.

Mikor már rendbejött egészen
És minden dolgok megfelelték:
Megtudta lakcímét a lánynak,
Kit a poéta énekelt meg.

A leány elég jó színben volt még,
A versekkel meg egybevagott:
Kis képzelettel bárki még úgy
Foghatta föl, mint egy virágot.

Házasságuk elég boldog volt:
Aminthogy meg is érdemelték.
- Két gyermek származott belőle,
Ezeket szépen fölnevelték.

Az egyik mérnök a vasútnál: -
Már főnök is lehetne félig: -
- A másik az irodalomban
Árul el hajlamot, beszélnek.

Egy újság némi átírással
Már két verset közölt le tőle,
Az apja taníttatni fogja,
Talán valami lesz belőle.

Mariska és Károly bácsi

I

Hatéves kislány volt Mariska akkor
És „Körbe-körbe” járta egyre, kérem
Ott járt „kint a bárány, bent a farkas”
És „Bujj-bujj zöld ág” a Reviczky-téren
És „Mariskából angyal lett” megymás
Így szólt a dal a bérkaszánya-gangon
És a kislányok közbe tapsikáltak
És énekeltek vékony cérna hangon:
(tapsolva) „Mariska ült egy kövön
Egy kövön, egy kövön
Mariska ült egy kövön,
Egy kövön.”

II

A kövön ülni sem lehet örökké
Mariska felnőtt és Mariska szép lett
Egy gazdag és idős ur megszerette
És feleségül vette, vette, végleg.
Mariska most nagyuri nő, kalappal
Az arcán púder, legalább tizér,
Tizenkettőkor fekszik, délbe ébred
A budoárba várja két frizér:
(tapsolva) „És fésüli a szép haját
Szép haját, szép haját
És fésüli a szép haját
Szép haját.”

III

Egy házasság csupán egy férfit ismer,
Ki vajmi gyakran utrakel s utazgat
S némely dolognak meglepő hiányát
Egyként megérzi a szegény s a gazdag
Egy éjszakán oly fülledt és meleg lett
A ház amelyben Mariska lakott:
Nem bírta el, hiába, és kitárta
A téli kertre nyíló ablakot.
(tapsolva) „És bejön hozzá Károly bácsi
Károly bácsi, Károly bácsi
És bejön hozzá Károly bácsi
Károly bácsi.”

IV

Örökké nem tart semmi a világon,
A tudománynak így szól számos bölcse,
Nemcsak az alma s gesztenyevirágnak,
A szerelemnek is terem gyümölcse,
Mariska egyre busabb és zavartabb,
Egészen furcsán érzi most magát,
S véletlenül meglátogatja egy nap
Egy ismerős, idősebb hölgybarát.
(tapsolva) „Mariska miért sirsz te
Sirsz te, sirsz te,
Mariska miért sirsz te,
Sirsz te?”

V

Hogyisne sirnék, sirja bus Mariska,
Egy kis Mariska lesz majd nemsokára.
Nem kérte senki és nem várja senki.
És nem hasonlít a szegény papára.
A bölcs asszony rejtélyesen mosolygott
És a fülébe sugott szavakat:
S a születendő kis Mariska dolgát
Elintézték néhányka perc alatt.
(tapsolva) „Mariskából angyal lett
Angyal lett, angyal lett,
Mariskából angyal lett
Angyal lett.”

A halottas kocsi

Egy fekete kocsi ment a Köruton,
Május volt, mert az minden évben van,
A fák tehát lomboztak és rügyeztek
És drága nők csacsogtak boldogan
Nytított kocsik kacéran ringatóztak
Ki a ligetbe, merre lát a szem,
Csak a fekete kocsi ment közöttük
Becsukva, szépen engedelmesen.
A kocsiban, hol kellemes homály volt,
Feküdt három fehér ur meztelen,
A hangulat kissé fagyos közöttük,
A modoruk se könnyed, fesztelen,
A lábukra egy cédulát kötöttek,
A cédulán rendőri láttelel,
Friss jégből van a derékalj mögöttük
Jégből a paplan a fejük felett.
És szólt az egyik mozdulatlan arccal,
Míg fején a jég halkán szörcsögött:
Önt ugyebár Mohácsnál dobta partra?
És szólt a másik: mint egy hörcsögöt,
És szólt az egyik: ön soká feküdt lenn,
És szólt a másik: négy napot bizony,
Én Óbudánál ugrottam be, és ön?
És szólt a másik: én a Lánchidon.
És szólt az egyik: az öné milyen volt?
És szólt a másik: barna és molett,
És szólt az egyik: az enyém is éppen
És szólt a másik: hát az meglehet.
És szólt az egyik: mondja, hogy nevezték?
És szólt a másik: Ringaráz Kata,
És szólt az egyik: hát ez óriási!
Hisz akkor ön a Csempe Pál tata.
Én azt hittem, önt szerette mégis
Azért ugrottam, mint egy kerge kos,
És szólt a másik: hát nem önt szerette?
Hisz én ön miatt voltam bánatos,
És szólt az egyik: hát nem önt szerette?
És szólt a másik: ó hát volt remény?
És szólt az egyik: hát kié lett akkor?
És megszólalt a harmadik: enyém.

Újabb részletek Dante „Poklá”-ból

98. ...mert ekkor velőtrázón és veszettül
Egy ordítást hallottunk mind a ketten
Hogy majd fülem dobja repedt meg ettül.
99. A mélybe néztem s menten észrevettem
A lelket, mely most kínjában tekergő
Tagokkal kúszott, majd megállt meredten
100. Ép szembe vélem, hol a tüzes erdő
Zsarátnokát a lávatóba csapja
És kénes büzt pöffen a lávafertő.
101. Fején brigantik nagy hegyes kalapja,
De arcából nem láthattam sokat
S nem ismertem meg, hogy ki fia-apja,
102. S láttam, hogy ő se láthat másokat,
Mert melléhez, guzzsal rákötözve,
Egy szürkeszörű kanmacska tapadt,
103. Mely arcát úgy kaparta s tépte össze,
Hogy vére csurgott s bőgött, mint az állat
S ordítva türte, hogy vérben fűrössze
104. A testébe kapaszkodó utálat
E prüszkölő és nyávogó kísértet
Tüsszögve a szemébe macskanyálat.
105. S szemet maró és bűzös, barna mérget,
S én szóltam: „Mester! ki e lélek itt,
S mely törvény az, melyet bűnözve sértett,
106. Áthágva göggel kötelékeit,
Hogy macska az, ki hozzá hú csupán,
A melynek hűtlensége régi hit.
107. S hiába vágyik a magány után,
Rákötve élő, eleven kinpadra,
Bár ugranék már elgyötörve tán
108. A tüzes tóba, mint a szalamandra,
Agyongyötörve s tehetetlenül.”
S ő ennyit válaszolt csak: „Ez Salandra”.
109. S láték amottan még ezenfelül
Egy büszke várost, melyben jajgató
Népek futottak kívül és belül.
110. És láng csapott fel, fellegig ható,
Mert minden háza egy tüzes kemence,
S égett a templom és lángolt a tó.

111. A tó, melyen szétfolyt s lángolt a kence,
A szerterobbant tűzsóvár olaj.
S én szóltam: „Mondd, e város nem Velence?”
112. De elnyelé szavát a szörnyü jaj,
Mít száz meg egyszer visszavert a vár,
Amelynek tornya olvadt, mint a vaj,
113. És visszaverte a komor határt, -
És fent az égen fent a vár felett
Upszott egy néma és sötét madár,
114. Mint haldoklók fölött a Rémület,
Amelyre dermedt torkukat kitátják -
S én szóltam: „Mester, szörnyü bűn lehet
115. E városé, viselve néma vádját,
Ó mondd, mi bűne?” És ő felelé:
„Elárulá kenyéradó barátját”.
116. Tovább haladtunk, másik kor felé,
Hol néma és hideg homály borongott,
Hogy reszketett és sirt szívem belé,
117. Mert benne minden léptem messze bongott
S a homályból nyöszörgés tört elő,
S láttam egy sápadt és fakó korongot:
118. Egy fej csupán, - megismerém, ez ő!
D’Annunzio, a klasszikus poéta!
Körötte furcsaillatú mező,
119. Az arca torz és halvány, mint a kréta,
Nyakig lebegve holmi sűrű lében,
S hápogva néz és megzavarva, szét a
120. Nyulós és barna lötyyből, mely fülében
Csorogva foly s kezét-lábat lehúz.
Kéz és láb, tele hajjal, mint az ében,
121. Orrán is hajsza, sűrű, számra: hús,
Csak koponyája tar, miként hegy orma,
S ő huzná beljebb, mint egy Tantalusz,
122. De ama nedv, ama kenőcsi-forma
Leszáll ilyenkor, erre sírni kezd ő,
Hiába minden rugkapálás, torna.
123. S szóltam: „Mester, e nedv, e lélekvesztő,
Miből van, mondd, s mért gyötri úgy imetten?”
S ő válaszolt nyugodtan: „Hajnövesztő”.
124. Nyugodtan állott, én pedig nevettem.

Nyájas anyó a lepénnyel

(Füst Milánnak, emlékezéssel a Nyugatban nov. hó 16-án
megjelent „Habok a köd alatt” című versére)*

A mecset gombja körül harkályok ültek
S egy vámszedő pirongatta épp ebét a padkán -
Lent a felvonóhídnál nyájas anyóka
Lepényt, peccenyét és illatos mézgát árult az ünnepi lakomához,
Amit a jóságos király hirdetett aratásra -
Mert jó és béketűrő e király, - így beszéli bizalmas barátja, a mívés -
(Komolyan nézte és tünődött, nem nevetett, mint a csacska fürdőmesterek,
Mikor az elítélt nyelvét ábrákkal díszített orsóra csavarta a hóhér,
Réztálat tartva a koppanó vércsöppek alá.)
Mértékkel osztja el a gabonát, kinek-kinek érdeme s hivatala szerint
S csak arra ügyel, hogy meg ne károsodjék
Ki istent félvén, barátságot tart a hibáserkölcsökkel is...
- No lám! Milyen vonzó és kívánatos mindez!
S mégis, fenttartom, hogy pusztá szemfényvesztés és ráfogás az egész!
Multnak kísértete, nem biztató ígéret a nyugtalanoknak
Lehet, hogy volt efféle valamikor, de hogy nem lesz soha többé, állítom,
Ismerem én ezt a mívest, ki fémből készíti lepkét, tárt szárnyakkal, mintha repülne
Azt szeretné e képmutató, ha életünk is úgy peregne le,
Mint e mult napokat jelennek hazudó mozgókép a korongban,
Mely él, látszatra, a vásznon, kecsesen s hajlékonyan, de változhatatlanabb
Az ércablára vésett feliratnál, etruszk katona sírján.
Ő volt az, ki ott állt, fejcsóválva, a halászok közt,
*két héttel ezelőtt, ezerkilencszázhuszonhét, december tizenhatodikán,
Florida partjain, hol ködben, habok alatt
Eltűnt a hajó, a hajó, S4, a tengeralatti,
Habok alatt ködben, köd alatt a habokban,
Ötven eleven ember ordított acélbeleiben
Harminchat órán át, néhány korty levegőért.*
Míg rádió és telegráf vitte szerte a hírt, a hírt a világon
S százezer ujság százmillió példánnyal többet adott el,
Mert egymilliárd ember tudta és figyelte biztos haláltusáját
Ötven édesanya ötven gyermekének, miközben
Szívárványszinben táncolt és csillogott jeges hullámtaréj tetején a tajték
S „a víztükör sárgán és alattomosan világolt a köd alatt”.
De mit akartok a mívestől, ki csak azt hiszi, amit lát
S nem a hajót, a hajót, habok alatt, köd alatt,
S káprázat neki a halász, veszködve emelőláncai közt!

* 1927

Nem, nem, mi nem leszünk ilyenek!
Mi nem fogunk megbékélni soha nemlétező gabonával!
De lázadozva s haraggal követeljük
Az emelőernyőt, ellátni vele jövő S4-eket, katasztrófa esetére,
Mint ahogy ejtóernyővel látják el az ingó gépmadarat.
Ez anyók, a lepénnyel, rég meghaltak, uraim,
De a hajók még most is ott fekszenek a víz fenekén.

Költőkből (fordítások)

Mignon

(Goethe)

Ki kenyerét nem sózta soha könnyel
Kit nem hallott, kezét véresre törvén
Zokogni az Éjfélnél, süket közönnyel
Nem ismer téged az, ó égi törvény

Te kényszerítesz élni itt alatt
És bűnbeesni, hogy aztán megöld
Magárahagyva a boldogtalant, -
Mert minden bűnért bosszút áll a Föld.

Sikoly

(Wedekind)

Mit elkövettem, nincs mód tenni jóvá
A vér sűrűje nem válik savóvá -
Nyugodtan várlak, vádoló öröklét
S érzem a sors pörölycsapásu öklét.

A kín keményszik és puhul a dac -
Kopár vidék, hol egymagad maradsz
Kinek már nincs irígye, nincs barátja
S körötte ég a bosszú rőt zsarátja.

Mit nékem isten, jajgató imák!
Inkább a téboly jöjjön - enyhe mák -
Tíz ujjam közt az üdvösség kifolyt
Csörgősipkámban fojtom a sikolyt.

Nincs benne mód, daróccsuhát, hogy öltsek
Dicsérd a bátrát és becsüld a bölcsét -
Csak ott a szívben, ott a szívbe' lent
Tudod a bűnt, a bűnt, a végtelent.

Nem fáj

(Altenberg)

Kedvelek valakit -

Most nincsen itt.

Nem baj

Síromra ez jön, más semmi:

Szerettelek.

Hogy kit, nem tudja senki -

Nem fáj

Ló

(Morgenstern)

Tanár úréknál csöngetnek. A Marcsa

Felnéz. A tepsiben a harcsa

Rotyog. Ki lehet az ilyenkor?

Ló áll az ajtó előtt.

Ajtó riadtan visszacsap, kilincs dermedve, görbén

A szakácsnő hökkenve áll. Az istenért mi történt?

Mint látomás, a nagy leány kilép, lábán papucs

Mindenki az előszobába jön.

„Bocsánat - szól a Ló, mint ki zavarni restel

A lakatosműhelyből küldött... ízé... a mester...

Én voltam tudniillik, aki csütörtökön

Felhozta a zongorakulcsot...”

Tizenkét ember és egy eb

Állnak, mint a kísértetek -

A kislány nagyot rikolt -

Állnak, gyökeret verten.

A Ló, látván, hogy meg nem értik

Fejét búsan lehajtja térdig

S szelíd mosollyal, mint a vértanúk

Indul a lépcsőn lefelé.

Tabló. - Keresvén e tünet okát

Tanár úr összehúzza homlokát

S szól megfontoltan: „Véleményem ez -

A dolog merőben valószínűtlen.”

A „Lazarus-ból”

(Heine)

Mit nekem már cifra zsoltár
Jámbor példa, bölcs ígélet -
Nézzünk egyszer már szemébe
A nagy, átkozott „miért”-nek!

Meztelen vállán keresztel
Miért vonaglik az Igazság,
Mikor pöffedt paripáján
Gögösen feszít a Gázság?!

Ki akarta így? Ez ellen
Isten is hiába lázad?
Vagy titokban a Gonosszal
Trafikál? Hát ez gyalázat!

Szánk imígy tátong szüntelen
Mígnem egy maroknyi száraz
Fődet tátott szánkba dugnak -
No de ez csak mégse válasz?!

Így írtok ti
(Versek, 1907-1934)

ADY ENDRE

Moslék-ország

Jött értem a fekete hajó,
Jött értem a fekete vizen.
Álom-királyfit, vitt, tova vitt
Moslék-országnak mentiben -
Fekete hajó, fekete vizen.

Moslék-ország, hajh cudar ország,
Hajh, Hortobágy, zsír-szívü rém; -
Hajh, Átok-város, Redves-ugar:
Pizok-hazám, mit kapaszkodsz belém?
Fekete vizeken jöttem én.

Vagyok a nyugati sirály -:
De magyarnak köpött ki a föld.
Moslék-ország a nyakamon ül,
Engemet Moslék-ország örökölt:
Nyöszörög a hájszagu föld.

Már nem megyek el, fekete hajó,
Moslék-ország hagy' örülj szegény!
Hadd ugassanak, hadd ugassanak,
Fekete vizen, fekete legény,
Hajh, kutyafáját szomorú legény.

Törpe fejűek

Nem dolgozni jöttem ide
Nem dolgozni jöttem ide
Törpe-fejű mit akarsz tőlem?

Nehéz munka az enyém
Nehéz munka az enyém
Mi vagyunk az Új Undokak.

De jött hozzám egy törpe
De jött hozzám egy törpe
S kérdezte, mit akarok?

„Ti vagytok az Új Undokak
Ti vagytok az Új Undokak
MenjeteK dolgozni ti is.”

Felgerjedt szittyá vérem
Felgerjedt szittyá vérem
S rászóltam Törpe-fejűre:

„Hát maga megbolondult,
Hát maga megbolondult,
Hogy mindent kétszer mond, kétszer mond?”

Zápolya úr vallatása

Biztatva hüvelyzem már másnak
Estjét a Minden-birásnak.
Hühós, nagy estveledések,
Beh, én mindenről lekések!
Beh kallóznak már simó tenyerek,
Beh félvén-félek, beh mervén-merek!
Szent jóízét bővizű imáknak
Hagyom már mái Zápolyáknak,
Biztatva hüvelyzem már másnak
Estjét a Minden-birásnak.

Leköpöm a multat

Leköpöm a multat
A lélek-pókot, a cudart,
Leköpöm a lelket is,
Mert visszanyihog a multba.
Én vagyok Máté király.
Én vagyok Máté király.
Holdfényes, szelíd arcom.
Belelobog a nagy éjbe.

BABITS MIHÁLY

Futurum Exactum

Plutó e torzót márványból szoborta
Ó torzók torza, bőrző Dunakorzó
Ó korzók korza, őrző dunnaorzó
Mint ferde torta és megint retorta.

De Afrikában fú az antipasszát
És négerék masszálnak pántlimasszát
És ott az ég oly régi, égi méla.

S tán pápuákok pengetnek poros fát
S nem lesz Nyugat már, sem Fenyő, sem Osvát
S még él Balázs, még él a méla Béla.

Antik szerelem

„S megint előlről”

A szeretőm fiús, görög leány,
Lányos török fiú, ki egykor élt,
Ahol tajtékot Aagis öble hány.

És Athénben született auzgewélt,
De most közöttünk jár, bár ő egy antik,
Kihez ma lelkem esdve így beszélt:

„Ó, kancsók kincse, ó, görög romantik,
Orsók korsója, drágamívű borsó,
Akit szeretnek Bélák és a Bandik.

„Te tarfejű, tritóni, tarka torzó,
Dús, dőre dátum és dalos dativusz,
Post, penes, pone, praeter, ablativusz.

„Ki bűn borongva, barna, bús bajusszal,
Beteg bolyongó, béna bink balán ...
És szólt a lány, gradus genitivusszal:

„Mi, hát nekem bajuszom van talán?”
S én szólék: „Ó, kegyed mély mívű marha,
Ezt mondtam csak a széphangzás mián.

„De hogyha ezt nem érti, drága mirrha,
Egymáshoz nincs közünk, se végre mátul,
Kegyed nem készült, aztán hol az irka?

„Az ember végre még sincs csupa fábul,
Kegyed nem tudja, mi az asszonánc?
Eriggyen, mert rúgok beléje hátul.” -
S megint előlről.

BRÓDY LILI

Fiatal pesti lány Pünkösd reggel

Én nem tudom, szoktál te is ugye, fiatal pesti lány
úgy sétálni fiúddal a liget szélén
És lóbálni olcsó filtex-ruhában a kézzel
És kérdezni, nade, igazán, ugye szeret Bélus,
Csak, mert tudod, hogy a bélusok szokták szeretni
A fiatal pesti lányt, akivel sétálnak a liget szélén,
De a Bélusok aztán elmennek a hivatalba
És ottan mondja a főnök, kivel sétál maga
A liget szélén Csekélyfizetésű Béla úr?
És Csekélyfizetésű Béla úr azt mondja:
Ó, semmi, főnök úr, nehogy azt higgye,
Hogy házasodni akar csekély fizetésre
És mire a hivatal-csengő hat órát csenget, háromszor
Megtagod téged Filtext Mancsi
És te mész és ábráncsolsz, és eszedbe jut édesanyád.

ERDÉLYI JÓZSEF

Piros Pünkösd

Kecskerágó piroslik
Márgagödör alján,
Verem itt a rigmust, mint egy
Cölöpverő talján.
Pünkösdnapra meglesz,
Barna kislány várja,
Ha megkapja, csecsebimbós
Kebelére zárja.
Talpra barna kislányt
Tenyeremen vittem,
Rabok legyünk vagy szabadok,
Ez a kérdés itten.
Volt valami Sándor,
Nem lehet ezt bírni,
Nem olvastam, 'sz nem is tudok
Olvasni, csak írni.

FÜST MILÁN

Epigramm

1. sor. Jaj Uram, engem bántanak.
2. sor. Nekem hideg nyállal kenik homlokom is.
3. sor. És bizonyos tekintetben mindig rúgnak hátulról.
4. sor. Jaj, roppant hideg hagymákat eszek.
5. sor. És nekem kezeim ragadnak.
6. sor. Jaj, tele van a föld bévülről kukacokkal.
7. sor. És most jut eszembe, hogy az ember nem él örökké.
8. sor. Jaj Istenem, szerkesztő úr, mit tetszik szólni hozzá, hogy az ember meghal.
9. sor. És fekete földben sötét homokot eszik ragadós gombócokba összeragadva.
10. sor. Jaj keserű így az élet azér' mondom szerkesztő úr kérem, borzasztó nehéz az ember élete itt ezen a földön, bizony, s a súlyos angyal letorpad.
11. sor. S fáklyáját lefelé fordítja.

GELLÉRT OSZKÁR

Amint a karod fölemeled

Amint a karod fölemeled
Mennyi bidres-bodros szövet
Hull vissza, mint egy zuhatag
És milyen finom kis pihék
Pelyhedzenek a könyöködbe
A könyököd kinyögöd
És szívembekönyökölsz - au!
Au - vau! Miau!
És milyen fehér vonal emelkedik,
Amint karod fölemeled
Emelkedik, csavarog, terjed
A könyöködtől a kisujjad körméig
A kisujjad körmétől megint vissza
A kisujjad körmétől visszaig
Amint a karod fölemeled
A könyöködtől a kisujjad utolsó percéig
Tizenöt centiméter
A kisujjadtól a könyöködig tizenöt centiméter
Összesen harminc centiméter.
És hogy rezegnek a szálak
És kicsi pelyhek szurkálnak szíven.
Amint a karod fölemeled
Hogy fejemhez vágd a levesestálat.

A puceráj

Hogy nyitod szét a két hideg ajkad
Amint kimondod: „puцерáj.”
Puceráj, puceráj,
Puc is, meg áj is.
De ha puc, miért nem áj?
Áj, váj.
„Megint itt van a puceráj”
Mondod. „Megint itt van.”
És kis fogad kétfelé nyitod,
De miért nem csukod kicsit kisebbre az alsó ajkad
És miért látszik ki zápfogad
És miért nem emeled orrocskád
És miért nem képződik egy kis vonal
Az orrod és a szád közt,
Amit szétlapítanék, gyömöszölnék,
Kiteregetnék, bekennék.
Miért nem emeled, csavarod, fordítod, ragadod,
Miért hullt két szál haj arcodba?
És miért mondod: puc is, meg áj is.
És most mit nézel olyan haragosan
Berzenkedő kis strucc-madaram.
Mondd, miért nedves most egy kicsit
A balszéle a szájadnak, jobbról?
Mit mondasz?
Hogy menjek a sóhivatalba
És kérdezzem meg ott?
Elmegyek, elfutok, elrohanok
A sóhivatalba és megkérdezem.
És megkérdezem, miért.
Mi - ért. M... mi... miért.

GYÓNI GÉZA

Harctér

Ágyuk ugattak és a golyók fűgyültek,
Fejünk fölött hollók, varjuk összegyűltek,
Véres magyar virtus a nagy eget vívta,
Előre, előre!... lelkünk a kürt hívta,
Imádságos lelkem rebegte e szókat:
Verje meg az isten a pesti írókat!

Hej, te cudar muszka, az anyád csodáját!
Megemlegeted ám szittya-istenfáját!
Véres fejjel szaladsz az anyádho' vissza,
Testedet, lelkedet aszu-föld felissza,
Szemem vérbeborul, puska-ágyú ugat...
Hej, gaz Fenyő Miksa, Ignó és Nyugat!

Nyim-nyám embereknek nincsen itten helye
Csakha helyén szíve és szíven a feje,
Száz lelke ha volna a cudar muszkának,
Agyba veri aztat agya a puskának,
Édes szép hazámat nem hagyom elveszni,
Kéne má' a versem Új Időknek? Ezt ni!

Rohamot fuvatnak... Szívem nagyot dobban...
Rohanó katonák... csak előre, jobban...
Ott a muszka... ott... ott... csak neki... előre...
Kiugrom hát én is... megbotlom egy kőbe,
Agyam elsötétül... kardot rántok... hörgök...
Nesze... nesze... nesztek...

Nesze Ady... Nesze Babits... nesztek, nyavalyás
Pesti újságírók, kritikusok,
Vigyén el az ördög!

1914...

Mégis huncut az orosz,
Megvan benne minden rossz,
Mégis huncut az angol,
Gonosz úton csatangol,
Mégis huncut a talján,
Ott a nagy hegye alján,
Mégis huncut a francia,
Nincs benne garanica,
Mégis huncut a román,
Béka terem a nyomán,
Csinom Palkó, Csinom Jankó,
Csontos mündungsdeklím,
Szép, selymes gázbombám.
Dali Hubitz-ágyúm,
Nosza rajta, jó katonák,
Igyunk egészséggel,
Menjen haza kiki gyorsan
Szép Urlaubscheinjével.
Hej, Ocskay, Bercsényi,
Kurucok híres vezéri,
Pflanzer-Baltin!

Azon az éjjel

Azon az éjjel
Az ágyúk össze-vissza vertek,
Azon az éjjel
Lángfényben úsztak mind a kertek.
Azon az éjjel
Dörgött a harc egész világon
Azon az éjjel
Reád gondoltam, szép virágom,
Azon az éjjel
Lángolt Homonna és Verseg,
Azon az éjjel
Olvastam és írtam egy Kosztolányi-verset.

Talpra magyar

Talpra magyar, hí a haza,
Itt az idő most vagy soha.
Rabok legyünk vagy szabadok.
Ez a kérdés: válaszokat.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk.
És most jön a vicc:
Hallgassatok ide, Panni, Jóska, Róza -
Fenti verset nem Petőfi Sándor írta,
Hanem Petőfi Géza.

ILLYÉS GYULA

Költő pünkösdi éneke

Lankákon ballagok, alattam a szürcsölő trágya-
Lepte jó Föld szuszog, ballag velem, lép
Nagyokat öreg paraszt, botjára is támaszkod-
Va, integet felém, ahogy járok rajta
Kedvesemmel, olyan ez a homok, amin
Járok, dunántúli magyar föld,
Ráncosarcú, nagy-bajuszú, csipásszemű
Öreg, hümmög és krákog és köp
És ahogy ballagunk, billegünk,
Megálllok, nem veszi észre
És kiballag ballagó lábam alól

És továbbstól és én a levegőbe maradok.
És nézek utána, nyetenye, riska hé,
Hová szaladsz, de nem fordul meg,
Igy vádoló, kaszáva a légben,
Pünkösdre virradó magamtermette szarkaláb.

JÓZSEF ATTILA

Pünkösdi kolbász

Mennyei kolbászok
Döflődtek szívesen,
Gyémántlencsét rágott
Két fúrása szívemen
Hóttig heverészek,
Egyszer se hibázok,
Hótom után angyalokkal
Vígán parolázok.

KAFFKA MARGIT

Charles

*[Putriban lakik a Sári,
De jó volna véle cicázni,
Van még egy rongyos krajcárom
Azt is a Sárinak adom.]*

A lelkem, ó, furcsa lelkem,
Feléd kitermelődik, kimindegységesedik
S bár finom és differenciált a poutri,
Amelyben lakol.
Charles, te enségességem érzője,
S mély asszonyiságom alatt;
Ó, jó volna veled differenciálódni,
A poutriban
Keresni legalantlappangóságok türkizét
Keresni meglátásokat
És megérzéseket
És ritkán kiválthatóságokat -
Ó, van még, van még,
Van még egy régi rezem,
Répi japán, csontszínű krajc,
Japánkodó, kicsi-bicsi, furcsa japán,

Amit japám adott,
Charles, eljapánkodásaimat
És kicsi, fehérszélű, ékszermívű dobozom
Néked adom, néked adom,
Néked adom. -

KEMÉNY SIMON

Karperec

A szeretőmnek arca kék legyen
És kétoldalt csurogjon lefelé.
Hideg barackot egyék véresen.
Meztelenül egy kémény tetején.
Két lábujja közt tartson egy topázt
És a fején öt darab smaragd.
Szájába régi, drága türkizek
S röhögjön sírva s szóljon így: harapd.
Langyos teában üljön homlokig
És énekeljen régi éneket
És zongorázzon régi hegedűn,
Amíg a türkisz-serleg szétreped.
Hajába főtt gyémántok üljenek,
Egyik füléből lógjon két agát,
Másik füléből lógjon öt narancs
S ha megúnja, akassza föl magát.

Napos délelőtt a dunaparton

(Impresszionizmus)

Mily szép foltok a budai hegyek!
Egy asszony jön: a fején nagy kalap.
Két kislány és egy kutya játszanak,
Távolabb két kis kutya csak.
Az ég, mint egy fehér opál,
Egy kis asszony megszólal: Ó, Pál,
Egy tábornok agg lábán a vörös stráf
Ifjan, szépen a Világba nevet.
Egy angol-flastrom jön, mögötte
Ráragasztva egy ember lépeget.
Menjek talán a borbélyhoz, igen?
S szakállamról, e kék foltról, íziben
Leborotváltatnám magam most?
Ni, látok egy sárga villamost.

A Duna mily szép, kék szalag
S egy sötét nyílás az út, az alag
S mily friss, lila nyakkendője van annak az urnak, ott
Ki most a hídról a Dunába ugrott.
S mily szép az a kékhajú nő
Ki után, mint fekete folt futok.
Mily sárga, szép folt az a nő
S mily szép, kék folt a képemen az a folt
A pofontól, mit férjétől e percben kaptam volt.

Lábaim

Mily vörösek, mint égő rubinok
És sárgák néha; harsogó topáz.
Hidegbe félve, kéken kéklenek
És a halál háttérben orgonáz.

A rémület most zöld opál-szoba,
Rohadt agyamban szűköl és gütyög
Fekete sávok közt a sárga hold
S kacag a zöldszemű Rém: a Bütyök.

Néha emelem, néha leteszem,
Néha leveszem, néha ráhúzom,
De többször leteszem, mint emelem
És többször rajthagynom, mint lehúzom.

Szegény, nehéz, bús lábak néha
Borzadva révedek felétek
Ha föllázadnátok egy éjjel
S amikor alszom: megfürdenétek.

Vásárfia

Aggyisten deresre
Pirosból veresre
Hóka lovam hosszát
Minden jónak rosszát

Minden rossznak jóját
Lelkem subájának
Cifra kamrájának
Nyekergő ajtóját

Asztagot keresztbe
Jégcsapot ereszre
Isten szerűjére
Nagy szemet meresztve.

Voltam életgazda
Holtiglan adósa
Leszek halálispán
Kiscseléd dedósa

Voltam béles bendő
Komáromi kendő
Szekér rúdján billog
Égi réten csillag

Voltam kapufélfa
Kerítéstől rácsig
Voltam túrósrétes
Voltam mákosmácsik.

Voltam erdők hársa
Kemencéknek nyársas
Hej, csak egy nem voltam:
Budapesti lakos
Az Est munkatársa!

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

*„A szegény kis trombitás szimbolista
klapec nyöszörgései” című ciklusból*

I

Mint aki halkán belelépett,
És jönnek távol, ferde illatok
Mint kósza lányok és hideg cselédek
Kiknek bús kontyán angyal andalog
Mint aki halkán belelépett.
Mint aki halkán belelépett,
Valamibe... s most tüszköl s fintorog;
Mint trombiták és roppant trombonok
S a holdvilágnál szédelegve ferdül
Nehéz boroktól és aranyló sertül
Úgy lépek vissza mostan életembe
Mint kisfiú, ki csendes, csitri, csempe
S látok barnát, kókuszot, koporsót, képet -
Mint aki halkán belelépett.

VIII

A kis edény.

Oly furcsa és merev.
Aranyhabos tó, emléktető
Emlékek ágya, ágyak ápolója,
Mély, puha párna, pincsi, pince, pólya
Emléket emtet, engem temet ő
Fehér és csendes. Ülök rajt, kis ingbe -
És távoli, mély országokba int be
Mint folyt arany és mint ezer ezüst,
Oly bús, fehér, olyan igénytelen,
Becéz, reámnéz és tréfál velem.

Mint egy kis fehér legyező,
Csak rátekintek s így szólok: ez ő.
A jó, szelíd, a kedves, pici teknő -
De néha megnő -
És néha horpad s néha szétreped
És szertezökken szörnyű fergeteg
És a homályban bőszen harsonáz
És akkora már, mint a ház
És ordítunk és sírunk: diadal
És ilyen fiatal.

S mint kürtök öble s vérző trombiták
És néha vág,
És néha vég,
És néha olyan, mint az ég,
S mint longa, linga, lunga, lenge lég
(Még, még.)
És borzadunk az égbe, nyögve, sirva
És néha néz ránk -
És néha olyan, mintha verset írna.

XIII

Én nyafogok
Az életben, mint kevesek
Én nyifegek
Távol mezőkön bőrző levesek
Én nyühögök
Valami van, valami nincs
Én szepegek
Valami kósza, kótya kincs
Én szüpegök
Az éjbe, későn és korán
Én szipogok
Az orromon, e roppant trombitán

Petőfi-féle

Szólék magamhoz: Nos, mi lesz? Felelj!
A kérdésre, mely át és áthévít
Valóban érzed-é a lángsugárt
Amely pezsgésbe hozza véredet?

Valóban érzed homlokod felett
A szellemajkak érintéseit
Elbírod-é viselni a világ
Legborzasztóbb fájdalmát, legnagyobb
Szörnyűségét, mely e szóban van

Mind összeforrvá: „Költő?!” Óh e név
Nem azt jelenti, hogy talán csupán
A rythmusérzék benne megfogant
Nem költő még, ki verset írni tud
S lehet költő, ki nem tud írni azt.

Ő a legtisztább emberszeretet
A legnemesebb ember-érzemény
Világ lelkének indulatja ő
Mely lángra gyújt és elragad mikép
Az egri bor, avagy Vezúv heve
Elég nemesnek érzed-é magad
Elég szeplőtlen-é ahhoz szived
Hogy érdemesnek tartsd magad e nagy
E véghetetlen névre, mely eget
Földet hasítva, mint egy égi fény
Keresztül zúg az éj sötétiben.

Elég magasra száll-e szellemed
Hol ég és föld egy lángfelhőbe fül
Vagy csillagoknak szende fényei
Utad szelíden meghatárolák?
Ha úgy vagyon: előre! Mit törődsz
E földi zajjal, mely körüldonog
Röpülj a napba s fördjél benne meg
És burkolózz a felhők árnyival
Aztán dalolj magadnak lángolón
Ahogy szivedből, lelkedből telik
S ne várd az élet szebb jutalmait.

De hogyha szived csak a vágy viszi
E szentelt csarnok oltárképihez
Hogy a dicsőség myrtus ágait
Rakják fejedre embertársaid
Akkor maradj közöttük és alant
Akkor dalolj vakondokéneket
Kimérve és tökéletes rimek
Igája mellett és dalold nekik

Üres szívvel álérzeményeid,
De jól vigyázz, - ne közelíts a nap
Lángfényéhez, mert megbosszulja az
A méltatlan merészséget s lesujt
A föld porába, honnan feljövél
S ne közelíts hitvány lantod megül
A költő lelke égi trónusát
Körülvevő dicsfénynek lángihoz.

Maradj e földön, hogyha nem tudod
Megérezni szivednek lángjait
És hadd viruljon kikelet virány
Ne gondolj azzal, élj, s nyugodt lehetsz
„Dicsőségedre írnak költeményt”,

S aranybetűkkel följegyezve lész
Történelemnek órjás lapjain
Míg fönt az aether költőlelkei
Kiket nem ért, nem lát a nagyvilág
Lenéznek rád a megvetés sulyos
Tekintetével... Oh felelj szívem
Mit érzel ettől, óh mit érezel
E pillanat nagyságát érezed
Költő vagy-é? felelj tehát... Ne még
Majd megfelel rá a jövő. Elég.

MÉCS LÁSZLÓ

Ószeres

Álmomba eljött a Nagy Ószeres,
Aki vesz és elad és veszt és keres.
És rongyot és régi ruhát hajagál
S az udvarban hangosan kajabál.

Kajabál, mint egy zsidó, Fodor vagy Radó
És azt éneklí: mi van eladó?
S lehet az áru Kovácsé vagy Mandlé,
Ő egyre mondja csak, handlé, handlé handlé.

És vesz régi szívet, ha ütött vagy kopott,
Mely valaha ugrált és táncot ropott
S most billentyűjén a nyomor kalapál,
Mindegy neki megveszi és csak kajabál.

És vesz régi reményt, mely nem teljesült
És száraz kenyeret és vesz tejbesült
Pogácsát, mit anyánk útra adott,
De kövévált és tarisznyánkba maradott.

És vesz álmot, mely ragyogó és fiatal
S mit be nem váltott az álomhivatal
S váltót, melyen nincs forgató és kezes
S számlát, melyen ez a szó áll csak: fizess.

Abbahagyott tervet és jószándékot
És el nem küldött újévi ajándékot
És ki nem költött húsvéti tojást,
Elfecsérelt időt és vízfolyást.

Mindezt tömi-rakja nagy batyuba,
Mert ő egy jó és gondoskodó atyuka.
S ha véget ér egykor a földi fogház,
Vár ránk odafönn egy mennyei zálogház

S ott ki-ki megkapja magáét ingyen
S makula nem lesz sok rongyon és ringyen
Álmomba eljött a Nagy-Ószeres,
Ó, hát ne gyűlölj, ó szeress, ó szeress!

MEGYERY SÁRI

Ma azt hitted, boldog vagy

Sacy von Blondel

Ma lementem reggel
Könnyű ruha volt a derekamon
Libegett és fölfelé fújta a szél
Alulról,
Mentem és azt hittem, nagyon boldogtalan vagyok,
Nagyon boldogtalan,
Mert mindenkitől mindent el kell vennem,
A gazdagtól a pénzt, a széptől a szépséget,
A koldustól az alamizsnát
És elszedni és harcolni
És nem bánni, dögöljenek meg
És haljanak meg értem
És jött a szőke fiú
És köszönt és elpirult
És egyszerre úgy éreztem, hogy nagyon boldog vagyok,
Nagyon boldog.
S mindenkinek mindent odaadok,
A ruhámat a derekamról,
Odaadom a szélnek, mert úgy akarja letépni.
A pénzt a szegénynek,
A csúnyának a szépet
És mindent, amim van
És aztán meghalok érte.

PETŐFI SÁNDOR

Barna kislány szemének a...

Barna kislány szemének a lángja
Idetűzött szívem pitvarába,
Kis halacska szőke Tisza vizén,
Örömében akrát ugrok biz én.

Olyan az ő lelke, mint a rózsza,
De mint a fehér, tiszta rózsza,
Fehér rózsza az én babám lelke,
Fehér galamb az ő nagy szerelme.

Barna kislány, mikor megláttalak,
Bennem mindjárt nagy szerelem fakadt,
Megláttalak New York kávéházban,
Mint harmat kökörös-virágban.

Kacsintottam, barna kislány, neked,
De te ültél zordon férjed mellett.
Barna kislány, te a fényes hajnal,
Férjed pedig a fekete éjjal.

Színművészet a te hivatásod,
Barna kislány, magyar vagy te, látom,
Magyar az a fényes lelked neked,
Az isten is magyarnak teremtett.

Zordon férjed tojást evett, hármat,
Így titokban megcsípte a vállad.
Hej, titokban, te is mosolyogtál,
De hej, bizony, énreám gondoltál.

Beültetek aztán kocsikába,
S elmentetek egy nagy szállodába.
Igaz magyar szálloda volt az is,
Igaz magyar a lelked neked is.

Kiskapunál, hej, megálltam ottan,
Reszketett a szívem, rád gondoltam,
Rád gondoltam, remegő szívedre,
Fehér galamb, magyar szép lelkedre.

Rád gondoltam gondolsz-e most énram,
Kis kezedet összeteszed mélán,
Megértetted-e az én lelkemet,
Mint a szellő a fényes felleget.

Fehér rózsza az én babám lelke,
Fehér galamb az ő nagy szerelme,
Barna kislány, ha te szeretsz végre,
Felrepülök a csillagos égbe.

SÉRTŐ KÁLMÁN

Tanyai mozikép pünkösdre

Puliszkahámozó nénike mozzatja lefcses térgyit
legénytriasztó szoknya-búbja alatt,
Mászik a falon rózsalángsínű poloskaszuka,
Édeset nyáladzik torkában a finom vérfalat.

Istensajtér köpül lelkemből írósvajat,
Felhőcsimbókot ellett a bozontos, szőrös ég,
Nem bírom tovább, megöl ez az átkozott
Cikornyátlan paraszti törülmetszett egyszerűség.

SOMLYÓ ZOLTÁN

A „Miszgelungener Életsors” ciklusból

Meákon és négy levegőn át

Most négy levegőn érzem át ruhád
Mea, te abroncs életem fölött,
Te színes abroncs, mit vásott kölkök
Egy őszi estén símogat puhán.

Most szemeim, e kóbor négerék
Kilép, a lelkem ablakán kering
És két kezemen úsznak kék erek,
Mea, te csont, te gáz, te kék hering.

Mea, te görbe cérna egy ruhán,
Két lomha ló lihegve átölel.
Mea, te régi kence egy vason,
Mea, te sors, te csó, mely nem dől el.

Mea, te görbe cérna egy ruhán,
Mea, te régi, fáradt rézkapocs,
Mea, te gépalkatrész, te bélyeg,
Mea, te Porzsoló, Mea, te Pakots.

Mea, te húszfilléres perzsa pénz,
Mea, te csészén rajtmaradt tea,
Mea, te tölgyfamívü vaskerék,
Mea, te Antal, Mea, Te Mea.

Mea, te Mia, Mia, te Mea,
Te Remea, te kontra és pagát. -
Így szólt a költő, az elátkozott.
S egy verssorára felköté magát.

Szilveszter estén a kávéházban

És hazamentem és nem volt vacsor
S szóltam a szívemnek: Te beteg fasor,
Mín régi, mázas emlékek csorognak,
Emlékei kihamvadt vacsoroknak.

Vacsor, vacsor, te rokokó ficsur,
Mea szobáján porló régi csür,
Emlékeim kútján úgy ülsz le mostan,
Mint ferde luk egy eldobott hatosban.

A hold, e négyszögű vas, énekel,
Oly messze a közel, nem érem el,
Jöjj gallérom, te fekete madár,
Mea, keringő úton szent batár.

Mea, te bég, leggazdagabb nyomor,
Most az agyam szorong, mint egy gyomor,
Ó, lábam, te szörnyü ferde kar,
Nadrágom rongyos... De nemes szivet takar.

SZABÓ LŐRINC

Pünkösdi versike az esőcskéről

Egy kicsit esett ma délután,
Mentem a körúton át,
Jött szembe egy masamódlány,
Egy polgár és két kalmár,
„Jót tesz a termésnek a zápor”,
Mondta valaki ezt
S lelkemben e szóra kinyílt
Egy mélység s több Mount Everest.

Vérszápor és gennyzivatar volt
Az egész történelem,
Harcolt Ég és Pokol és Dögvész,
Tűz és Víz és a többi elem,

Anyag és Erő és Elektron,
Rádium, és tatai brikett,
Lent a Mélyben Másodfokú Egyenletek
Nyaldosták véres sebeiket.

Pünkösdkor tüzes nyelvek
Zuhogtak az égből alá,
Naprendszerek pofozták egymást,
Két rostélyos egymást falá.

Így dudoláztam magamban
S gondoltam, meglepem Erzsikét,
De nem volt nálam elég pénz
S inkább írtam egy versikét.

SZABOLCSKA MIHÁLY

Egyszerűség

Nem hivalgó, cifra páva
Nem modern az én szívem.
Egyszerűség lakik benne
Mosolyogva szeliden.

Egyszerű, de tiszta nóták
Amiket én dalolok -
Mert a szívem súgja őket,
Nem is olyan nagy dolog.

Úgy csicsereg az én szívem
Egyszerűen, szabadon,
Mint a pintyőke madárka
Fönt a lombos ágakon.

Ami a szívemen fekszik
Azt dalolom, semmi mást:
Legelő, kicsiny birkáktól
Tanultam a versírást.

Egyszerű és tiszta nóta,
Gólyafészek, háztető -
Nincsen benne semmi, ámde
Az legalább érthető.

A jó Isten egyszerűnek
Alkotta az eszemet,
Nincsen abban nagy modernség
Csak szelídség, szeretet.

Kicsi kunyhó, szerető szív,
Messze égbolt, tiszta, kék -
Fulladjon meg Ady Endre
Lehetőleg máma még.

A mi falunkból...

A mi falunkból jött az üzenet
Áll még a gólya eszterág felett,
Nő még a fű a zöld domboldalon
És bent az udvaron.

Kertünkben még virul a sok virág
És még rügyeznek tavasszal a fák
És egyre folyik a mezőn a munka
A mi falunkba.

A mi falunkba ákácfa alatt
Fehérre meszelt házak állanak
És estefelé, ha a nap lehull,
Bealkonyul.

A mi falunkba nyáron nő a zab
És éjszaka van, ha nem süt a nap;
Forgácsot vág ki fábul a gyalu,
Csodálatos, csodálatos a falu.

Hit, remény, szeretet

(Karácsonyi mellékletre féláron)

Szívünk felett, az éjszakából
Csupán a hit mécse világol.
Tartson hát össze titeket,
A hit, remény s a szeretet.

Legyen a szíved egyszerű,
Ború után jön a derű.
A nyár jön a tavasz után,
S viszont az ősz a nyár után.

Akárhogy van, s akármiképp'
A vers csak akkor szép, ha szép:
Piros fedél, fehér tanya,
És ha nem szép, akkor csunya.

Mert a szívben érzés lakik,
Az Isten tudja, hányadik,
S az érzés tiszta dalt kíván
Bizony, szép, tiszta dalt kíván.

Kicsiny kunyhóban szeretet,
Szeressétek a gyermeket,
E szent karácsony ünnepén
Önöknek ezt kívánom én.

Mert bibor-bársony vendégség-
Nél jobb egy napi egészség
Opasno je van se nagnuti
Kéretik nem dohányozni.

SZÉP ERNŐ

Az „Ajaj, nehéz ez a neo-primitizmus” ciklusból

Dal

Mint egy szép, aj, szűz-kisasszony,
Ajaj, szép fehér kisasszony,
Fehérkisasszony, szép kisasszony,
Kisasszonyka, kisasszonyka,
Olyan az én éltem dolga.

Én kérem szépen, nem vagyok már
Kicsi fiúka, nem vagyok már
Pedig, de jó volna
De jó volna, de jó volna.
Ha én kicsi fiú volna.

Ha én kicsi fiú volna
Csilingelne, lovagolna.
Ujságokba sose írna,
Sose írna, sose írna,
Télen-nyáron csilingolna,

Gyermekkorom, fehér bárány,
Jaj, mint tiszta, havas márvány,
Csilingelve elment messze,
Elment messze, elment messze,
És már nem tér soha vissza.

Csilingelne gyermekkorom
Kicsi kocsim, kis vasutom
Kicsi lábam csilingolna
Csilingolna, csilingolna
Volt réz-halom, réz-angolna.

És már mostan ám nem játszom
Én már nagy fiúnak látszom
Mostan nekem nincs játékom
Nincs játékom, nincs játékom
De még akkor volt játékom.

Mostan már nincsen játékom
De még akkor volt játékom.
Volt játékom, csilingeltem
Csilingeltem, csilingeltem
De most nincs játékom nekem.

Nincs játékom, isten bácsi
Azért mondom: bácsi, bácsi.
Ajaj, kicsi fiú voltam
Fiú voltam, fiú voltam
Csilingeltem, csilingeltem
Nincs játékom nekem mostan.

*Megjegyzés: Aki ennél még naivabban ajánl uraságnak, mint
értéktelen hamisítványt, tessék erélyesen visszautasítani.*

TÓTH ÁRPÁD

Ady Endrének

Mester, egy ifjú agg, setétlő béna, sánta
Szól félszegen feléd, motyogva és szelíden:
Kinek halk nyála folyt, borongó, furcsa ívben
Olvasva énekeid a vénhedt utcasárba...
S ki elmekegte őket, nyifegve csendesen,
S halk, holdas esteken, vetvén a keshedt ágyot
Te szent nagy Fenekeidbe beléomolni vágyott
Málé kis inasod én szörnyü Mesterem.

Alázattal szelíden, ki ünnepelni jöttem
Könnyes, fakó szívemmel és trottyos térdemen;
Mely úgy fáj alkonyatkor, csúzos bokámba lenn,
Mikor elaggott felhők boronganak fölöttem.
Mert isten vagy, csekélység és két isten és három
Oly bús, kietlen mindegy... s eszembe jut a tantim,
Ki egyszer látott téged a pályaudvaron kinn,
S szegény, jó grószpapa, ki ellenőr Parádon.

MADÁCH IMRE

Az emberke tragédiája

*[Madách Imrike után Istenkéről, Ádámkáról és
Luci Ferkóról a versikéket írta KARINTHY FRICIKE]*

Bevezetés

Toncsi, Fercsi, Jancsi, Náncsi.
Csupa kandi, meg kíváncsi
Kisgyerek.
Amit Imre bácsi néktek
Elmesél most - attól égték
Ifjak, öregek.
Egyik izzad, másik fázik,
Egyik vigan hahotázik,
Másik pityereg.
Ha így nézed, domború,
Ha így nézed, homorú.
Egynek szörnyű mulatságos,
Másnak szomorú.

Első szín

Utcu Lajcsi, hopsza Lenke,
Volt egyszer egy jó Istenke,
Azt gondolja magában:
Mit ülök itt hiában?

Megteremttem a világot,
Hogy olyat még kend nem látott.
Hogyha látod, szádat tátod,
Mesterségem megcsodálad.

Amint mondta, úgy is tett,
Dolgozott egy keveset,
Hat nap alatt úgy, ahogy
Összecsapta valahogy,
Rajta nem is másított,
Csak egy nagyot ásitott.

Rafael, Miska, meg Gábor.
Ebből állt az angyaltábor.
Rafi mondta: halihó,
Ez a világ jaj be jó!
Miska mondta: gyerekek!
Ez a világ de remek!
Gabi mondta: mi lesz még,
Ha meglátjuk az eszmét?

Luci Ferkó azomba'
Írigy volt és goromba.
Meee, mondta, szebb is akad,
Nekem nem kell, edd meg magad.

Ilyen volt a Luci Feri,
De Istenke meg is veri,
Nem kell szárny, repülj gyalog,
Dobjátok ki, angyalok!

Második szín

Ádámka, meg Évike
Édenkertnek végibe
Hancuroztak, ittak, ettek,
Állatokkal verekedtek.

Ádámka nem akart menni
Évikével almát enni.
Évi mondta: ne légy fád,
Láttam két szép almafát.

Angyalka jött, nagyon mérges,
Vigyázz, az az alma férges!
Istenke se akarja,
Hasacsátok csikarja.

Luci Ferkó rossz kölök,
Éppen arra lődörög,
Juszt is, mondta: egyetek,
Tömjétek meg begyetek.

No most tele van a bendő,
Itt a bűn, az eredendő.
Mars ki innen, istenverték!
Bezárjuk az Édenkertet.

Harmadik szín

Vége lett a jó életnek,
Éviék szegények lettek,
Mert elkövették a rosszat,
Dolgozhatnak most naphosszat.

Mi lesz ebből, Évikém?
Nem bírom egy évig én.
Csak tudnám, mi lesz belőlem,
Mit akar Istenke tőlem.

Luci Ferkó majd megmondja,
Annak ez a legfőbb gondja,
Mióta büntetés végből
Őt is kidobták az égből.

Feküdjetek a bokorba,
Kimondom most nektek sorba,
Évi, Ádám,
Kibontom a meseládám.
De előbb módját megadni,
Van szerencsém bemutatni,
Ha nem tetszik a regény,
Vagy az ágyacska kemény,
Ez a kislány megpuhítja,
Úgy hívják, hogy zöld remény.

Negyedik szín

Ádámkából azon nyomba
Fáraó lett Egyiptomba.
Nagyon finom volt a dolga:
Mint a pelyva, annyi szolga,
Dolgozott egy kőhegyen,
Csak hogy neki jó legyen.

Gile-gula, tarka-barka,
Rabszolgának fáj a marka,
Férfiszolga, nőcseléd
Liheg-lohog, csőcselék!

Ha kilóg a nyelvecskéd,
Megverünk, mint kis kecskét,
Csihi-puhi, mertek-gyertek,
És egy szolgát agyonverték.

Évike, hogy látja ezt,
Nosza pityeregni kezd.
- Mit pityeregsz, te gyerek?
Évi tovább pityereg.
- Na megállj csak, az apád!
Eltörtétek a babát!
- No majd veszek frisset, másat,
Finomat és elegánsat!
- Ez már úgyis régi, ócska,
Így szólt a jó Fáraócska.

Égszakadás, földindulás,
A fejemen egy koppanás,
Átszaladunk egy más korba,
Szaladj te is, pajtás!

Ötödik szín

Görög hazát akkor éppen
Megtámadták, kérem szépen
Miltiades fővezér
A csatába ment ezér!

Hát ahogy ott csatázott,
Mint valódi hellén,
Arra ment egy ellenség,
Megszúrta a mellén.

No ez mégis hallatlan,
Hogy a nép ily hálátlan.
Nincs hálátlanabb a népnél,
Otthagyták őt a faképnél.

Királynak, ha nincs szószéke,
Hatalmának bezzeg vége.
Igyuk meg a tejecskét,
Csapjuk le a fejecskét.

Égszakadás, földindulás,
A nyakamon egy koppanás,
Átszaladunk egy más korba,
Szaladj te is, pajtás!

Hatodik szín

Hü, ezek de rosszak lettek,
Énekeltek, ittak, ettek,
Évi, Ádi gonoszcsontok,
Elvetettek minden gondot.
Évi röhög, mintha ráznák,
Csintalanok és paráznák,
Nincsen benne semmi könyör,
Azt mondja, hogy fő a gyönyör,
Fő a gyönyör, meg a gyomor,
Persze, lett is szörnyü nyomor.

Ádi, Évi rossz is, rest is,
Hát egyszer csak jött a pestis,
Jött a csunya dögvészecske,
Hullt a nép, mint a legyecske,
Kézzel, lábbal kalimpált
És aztán meghalukált.

Ekkor jött a szent Peti,
Ki a rosszat megveti.
- Ádi, Évi, nézd meg eztet,
S megmutatta a keresztet.

Égszakadás, földindulás,
A szívemen egy koppanás,
Átszaladunk egy más korba,
Szaladj te is, pajtás!

Hetedik szín

Tankréd bácsi énekel,
Azt mondja, hogy hinni kell.
Egyik hiszi eztet, aztat,
Másik hiszi aztat, eztet.
Egymás kezéből kitépi,
Rongyolják a szent keresztet.
Ejnye, csípje meg a macska!
Hol az exact fogalmacska?

Évi a zárdába ment,
Nem szép tőle, annyi szent.
Lett belőle Izidóra,
Nem hallgatott okos szóra.
Ádi mondja: csip, csip, csip,
Gyere már ki egy kicsit.
Évi, Évi, gyere ki,
Ég a házad ideki.
Évi mondja: nem, nem, nem.
Nem enged a korszellem.
Feri mondja: a kereszt!
Megfogtad, de nem ereszt!

Égszakadás, földindulás,
A hátamon egy koppanás,
Átszaladunk egy más korba,
Szaladj te is, pajtás!

Nyolcadik szín

Ádi, Évi, ácsi, pácsi,
Ez meg itt a Kepler bácsi,
Nem ám holmi fecske-locska
Kenyere a csillagocska,
A nagy bolygó náció, Meg a gravitáció.
Egyedem-begyedem,
Meg a világegyetem.

Közben Évi: juj, juj, juj,
Egy fiúval összebúj,
Hogy majd vesznek, éljen, vivát,
Ádámkának vásárfiát.
Nem fügét és nem narancsot,
Icipici kis agancsot,
Felteszik a fejére,
Jól fog állni nekie.

Csakhogy ahhoz pénz kell ám.
Adjál nekem, Ádikám.
Ádi mondja: no, mi lesz még?
Nem szeretem ezt az eszmét,
Unció-smunció,
Szebb a revolúció.

Égszakadás, földindulás,
A szememen egy koppanás,
Átszaladunk egy más korba,
Szaladj te is, pajtás!

Kilencedik szín

Játsszunk fej vagy írást mostan,
Mondta Ádám a magosban.
Hogyha írás, semmi sírás,
Mindennapra egy tojás.
Hogyha fej lesz, de sok hely lesz,
Minden bögre csupa tej lesz.
Megisszuk a tejecskét,
Lecsapjuk a fejecskét.

Utolsó pár legelőre,
Kimegyünk a legelőre,
Mienk a föld, rontom-bontom,
Az én nevem Kukorica,
Kukorica, Kukorica Danton.

Utcu bizony megérett a meggy,
Danton bácsi ki a rétre megy.
Kint a réten a fübe harap,
Hiányzik belőle egy darab.

Égszakadás, földindulás,
Könyökömön egy koppanás,
Gyerünk vissza, pajtás!

Tizedik szín

Ádámkának mi nem jut eszébe,
Hogy ő mostan beleül a székbe.
A tudományt onnan magyarázza,
Hú tanítványt a hideg kirázza.

- Tudós bácsi, mondd meg nekem,
Mi legyen a mesterségem?
- Vegyél könyvet, tollat, irkát,
Mindenféle irka-firkát!

- Tudós bácsi, vettem, hoztam,
Mit csináljak vele mostan?

- Dobd a tűzbe hamarjába,
Jó meleg lesz a szobába!

- Beledobtam, lángol, ég is,
Mit csináljak mostan mégis?

- Mostan hányjál egy bukfencet,
Mert a tanító csak henceg,
Nem tud ő se jobbat ennél,
Amitől okosabb lennél!

Égszakadás, földindulás,
Az agyamban egy pattanás,
Átszaladunk egy más korba,
Szaladj te is, pajtás!

Tizenegyedik szín

Hálaisten, nem kell
Iskolába menni,
Ádámnak, Ferkónak
Nincsen dolga semmi.

Kimennek sétálni
A piacra ketten,
Azt mondja az Ádám:
- Jaj, de éhes lettem!

Ferkó mondja - Addig ehetsz,
Míg a zsírtól meg nem repedsz,
Amíg tele van az erszény,
Te maradsz a polgáreszmény!
Pénzért mindent megkapunk,
Vedd elő a bukszát,
Vendéglőben sört iszunk,
Megesszük a buktát!

Arra megy az Évike,
Figyeli, hogy nézik-e?
Játékot kér Ádámtól
Szereti is hálából.

De a gonosz Luci Feri,
A játékot összetöri,
- Nem kellesz már nékem Ádám,
Tanuld meg a versen:
Akad, aki többet ad ám,
Ez a szabad verseny.

Égszakadás, földindulás,
A zsebemben egy koppanás,
Átszaladunk egy más korba,
Szaladj te is, pajtás!

Tizenkettedik szín

Hát ez meg már micsoda?
Gőzmalom vagy mosoda?
Akár gyár, akár malom,
Benne nagy az unalom.
Olyan tiszta, olyan csendes,
Olyan sima, olyan rendes.

Nem lehet bent hajkurászni,
Henteregni, falramászni.
Nem csinálnak benne ácsok
Kardot, csákót, kalapácsot,
Csak gépet, meg kereket,
Csupa rendes gyerekek.

Gyerünk Ferkó, lássuk,
Itt fogunk ma hálni!
Hadd lám, tudnak-e valóban
Mint mi tudtunk, fűben, hóban
Olyan édes, kicsi, kedves
Kereket csinálni?

Ez ló, kutya, macska, virág;
Ilyen volt a régi világ.
- Hát ma nincs belőle már!
- Egy maradt csak: a számár.

Égszakadás, földindulás,
Csak a ketyegés és kopogás,
Fel az égbe, pajtás!

Tizenharmadik szín

Jancsi, Pista, Marcsa, Lenke,
Ez itten a végtelenke!
Ferkó mondja: hallga, csitt,
Itt elbújunk egy kicsit!

Ádi fél, remeg, gyanakszik,
- Földtanár úr megharagszik,
Hogyha jön és nem talál.
Ferkó röhög: - Oh, te gyáva,
Szebb a pulyka, mint a páva,
Mit nekem föld és halál?
Ádi mondja: - Ecki-becki,
Engem ugyan nem nevetsz ki,
Vagyok én is, idenézz,
Nekem semmi az egész!

Földtanár úr dül-fül, dörög,
Hol van az a komisz kölök?
Meg kell írni, ecke-becke,
Még mindig nincs meg a lecke!

Égszakadás, földindulás,
A léghajón egy robbanás,
Le a földre, pajtás!

Tizennegyedik szín

Ejnye, csípje meg a csóka,
Több az ember, mint a főka.
Ez már nem vicc, nem is móka,
Félre jelmez és paróka!

Csupa jég és csupa hó,
Vörös a nap, halihó.
Bife-befagyott a tó,
Didereg az eszkimó,
Mégsincs kedve korcsolyázni,
Inkább volna falramászni.
De a kunyhó fala sík,
Ha rámászik, leesik.

- Évi, Évi, - Ádi mondja:
- Hol a puder meg a spongya,
Mert itt kissé ronda vagy.
Évi mondja: majd ha fagy.
Nem kell szépség, nem, nem, nem,
Fázom, nem ér a nevem.
Veletek tovább nem játszok,
Vigyetek már haza, srácok!

Ferkó mondja: csípje csóka,
Nem kell móka, nem kell főka.
Álommozi lepereg,
ÉbredjeteK, gyerekek!

Utolsó szín

Álommozi nem forog.
Ádi, Évi hunyorog.
Csodálkozva szétekint,
No most itt vagyunk megint.

Édenkertből kihajítva
Kuksolunk megint sunyítva.
Kinek volna tovább kedve
Hinni, élni lelkesedve.

Luci Ferkó nyavalyás,
Te vagy mindenben hibás!
Hagytál volna nekünk békét,
Mért csináltad ezt a zrit?
Most a remény nem virít,
Elmondta a mese végét.

Ádi henceg: - Tudod mit,
Mondok neked valamit
Oda álom, ide álom,
Nekem ez nem ideálom,
Ha akarom, nem csinálom,
Ez az élet piszokfészek -
Nem csinálom az egészet,
Én elmegyek, kegyed ül,
Rám a Gellért hegye dül,
Csináljátok egyedül!

S ugorna már lefelé,
Ekkor jön az Évike:
Ádi gyere, csitt-csitt-csitt,
Súgok neked valamit.

Únom én az egész mesét,
Ez a játék egy hülyeség.
Te is hagyd ott Lilit, Ferit.
Akik mindig egymást verik,

Nem kell nekem több fiú,
Mind hencegő és hiú.
Fiú lánynak nem barát,
Únom már a maskarát.
Csinnadratta, kereplő,
Nem leszek már szereplő,
Mindig másnak látszani
Nem kell kalap és kabát,
Csinálok kócból babát,
Azzal fogok játszani.

Ádi is szól szemlesütve:
Mégis jobb a zsemle sütve,
Puha kenyér, házi koszt,
Ördög vigye a gonoszt.

Jó Istenke hallva eztet,
Csendben mosolyogni kezdett
Hegyes bajusza mögött
S elküldte az ördögöt.

Aztán így szólt: no, mit mondok,
Kell-e még az almakompót?
Mért ettétek azt a vackot,
Kaptok érte két barackot.

Az egyiket Évi kapta,
Fejebuját tapogatta,
- Csak azért, hogy meg ne hízzál,
Másik Ádám fülét érte,
Nem is haragudott érte.
- Te meg fiam, bízva bizzál.
Így mesélte ember a fiának,
S ezzel vége a komédiának.

.oOo.